

**UCHWAŁA NR XXXIV/ 304 /2021
BURMISTRZA BORKU WLKP.**

z dnia 20 października 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borek Wlkp. na lata
2021 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust.2. pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1372), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm.) Rada Miejska Borku Wlkp. uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borek Wlkp. na lata 2021 - 2025 stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Borku Wlkp.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej Borku Wlkp.

Tomasz Pawlak

Załącznik do Uchwały
Nr XXXIV/304/2021
Rady Miejskiej Borku Wlkp.
z dnia 20 października 2021

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BOREK WIELKOPOLSKI

NA LATA 2021-2025

MIEJSKO-GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W BORKU WLKP.

2021

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	4
1. STRUKTURA STRATEGII.....	4-5
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	
2.1. PODSTAWY PRAWNE STRATEGII.....	6-7
2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE.....	7
2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE.....	7-8
2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE.....	8-12
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIEJ STRATEGII.....	12-13
II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA	14
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	14
2. DEMOGRAFIA.....	15-17
3. EDUKACJA.....	17-19
4. OCHRONA ZDROWIA.....	19-20
5. SPORT.....	20-21
6. KULTURA.....	21
7. REKREACJA I TURYSTYKA.....	21
8. KOŚCIOŁY.....	21-22
9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	22-23
10. SEKTOR POZARZĄDOWY	23-26
11. POMOC SPOŁECZNA.....	26-76
11.1. UBÓSTWO.....	52-53
11.2. BEZROBOCIE.....	53-56
11.3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	56-59
11.4. BEZDOMNOŚĆ.....	59-60
11.5. UZALEŻNIENIA.....	60-64
11.6. PRZEMOC.....	64-67
11.7. PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE.....	67-71
11.8. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH.....	71-76
12. ANALIZA SWOT	76-83
13. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	84-93
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	94-102
2. WYJAŚNIENIE SKRÓTÓW.....	104
IV. UWAGI KOŃCOWE	106
V.1. WYKAZ TABEL	107-108
V.2. WYKAZ WYKRESÓW	107

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Borek Wielkopolski na lata 2021-2025 jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie gminy Borek Wielkopolski. Wskazuje ona priorytetowe kierunki oraz wytyczne dla wdrażania planowanych działań. W celu osiągnięcia rezultatów i celów strategii, planowane do realizacji działania podlegają stałemu monitoringowi i okresowej ewaluacji.

Niniejsza strategia została opracowana w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim. Dokument ma charakter kilkuletni, powstał w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy konsultacjach społecznych. Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe. Do analizy wykorzystano 59 wypełnionych anonimowo ankiet, w których do wybranych zagadnień dotyczących problemów społecznych w gminie odnieśli się losowo wybrani mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. radni, pracownicy Urzędu Miejskiego, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele placówek oświaty, kultury, pomocy społecznej, policji, organizacji pozarządowych). Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borek Wielkopolski na lata 2021-2025 wyznacza cele i zadania na stosunkowo długi okres, niezbędny jest zatem stały monitoring i ewaluacja realizacji zadań w celu ewentualnego dokonywania zmian i aktualizacji. Jest to szczególnie istotne w kontekście nieprzewidywalności sytuacji w wielu obszarach życia społeczno-gospodarczego w następstwie pandemii COVID-19. Pojawienie się nowych problemów bądź nasilenie tych już istniejących wymagać będzie dużej elastyczności ze strony władz i wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za kreowanie polityki społecznej gminy. Prognozowane skutki pandemii będą najprawdopodobniej czynnikiem stanowiącym obiektywne zagrożenie dla realizacji części zadań przez najbliższe lata.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.

1. STRUKTURA STRATEGII.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borek Wielkopolski składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, analityczno-diagnostycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

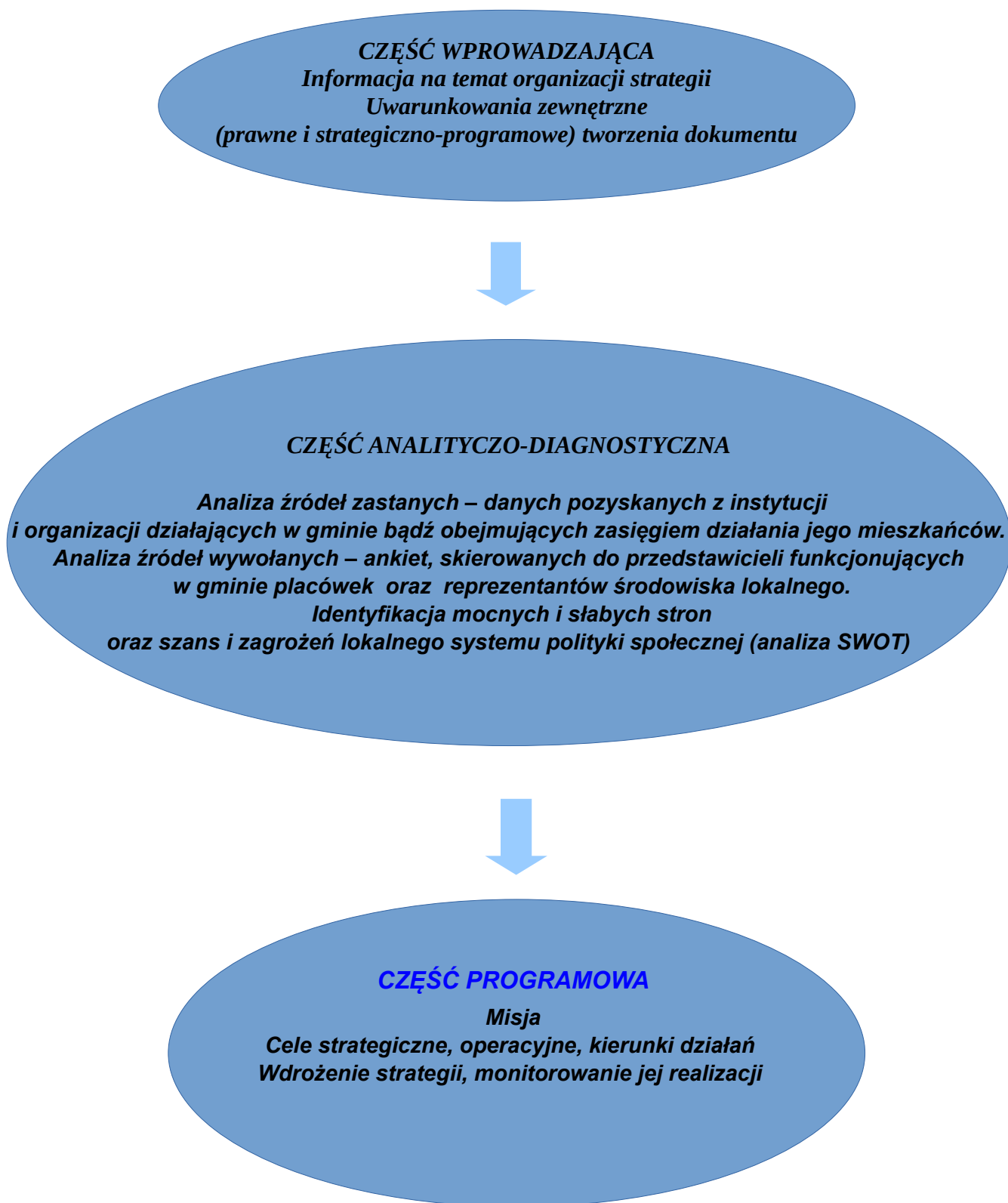
Część analityczno-diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do mieszkańców i przedstawicieli funkcjonujących w gminie; placówek oraz reprezentantów środowiska lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

- Demografia;
- Edukacja;
- Ochrona Zdrowia;
- Sport;
- Kultura;
- Rekreacja i turystyka;
- Kościół;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Sektor pozarządowy;
- Pomoc społeczna; w tym:
 - ubóstwo;
 - bezrobocie;
 - niepełnosprawność;
 - bezdomność;
 - uzależnienia;
 - przemoc;
 - problemy opiekuńczo-wychowawcze;
 - sytuacja osób starszych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borek Wielkopolski.

DIAGRAM 1. STRUKTURA DOKUMENTU STRATEGII

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.

2.1. Podstawy prawne strategii.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Strategia zgodna jest z następującymi aktami prawnymi, regulującymi zadania w obszarze polityki społecznej:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku, poz. 1876 ze zm.),
- ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 roku poz. 1119),
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 roku, poz. 1249),
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1249),
- ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1057),
- ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 roku, poz. 685),
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 roku, poz. 821 ze zm.),
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1285 ze zm.),
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 roku, poz. 111 ze zm.),
- ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 roku, poz. 877 ze zm.),
- ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 roku, poz. 2133 ze zm.),
- ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku, poz. 176),
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1409 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 roku, poz. 573),

- ustawą z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020 roku, poz. 2085 ze zm.),
- ustawą z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 roku, poz. 2407 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1329),
- ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku, poz. 1297),
- ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 roku prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 roku, poz. 716 ze zm.).

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Borek Wielkopolski jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i miejskim. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE.

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (Agenda 2030) ma znaczenie w globalnej polityce rozwojowej. W Agendzie 2030 podejmuje się zarówno kwestie nowoczesnej, innowacyjnej gospodarki, jak i jakości życia (m.in. zagwarantowanie równego dostępu do zasobów gospodarczych, podstawowych usług i szeroko rozumianej infrastruktury, zwiększenie równości praw kobiet i mężczyzn, walka z ubóstwem). Agenda 2030 formuje szereg działań ukierunkowanych na obszary związane ze zrównoważonym rolnictwem i produkcją żywności, technologiami środowiskowymi. Istotne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju jest zapewnienie dostaw czystej i dostępnej dla wszystkich energii, wody i warunków sanitarnych oraz promocja wzorców zrównoważonej produkcji i konsumpcji. Szczególny nacisk położony jest na walkę ze zmianami klimatu i zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych i wodnych. Wizja, model i cele rozwojowe Wielkopolski wychodzą naprzeciw oczekiwaniom sformułowanym w Agendzie 2030.

Krajowe dokumenty strategiczne tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych. Do głównych dokumentów strategicznych, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju Polski, należą: długookresowa strategia rozwoju kraju - DSRK (*Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności*), określająca główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, średniookresowa strategia rozwoju kraju – ŚSRK. Szczegółowo diagnozuje 10 kluczowych wyzwań, na jakie Polska musi odpowiedzieć w perspektywie 2030 r.

Wśród tych wyzwań znalazły się m.in. gospodarka oparta na wiedzy oraz rozwój kapitału intelektualnego.

Najważniejsze kierunki reform zmierzających do rozwoju kapitału intelektualnego to według autorów raportu m.in.:

- zwiększenie nakładów na edukację naukę,
- wypełnianie przez system edukacji funkcji egalitarnych (stypendia) i elitarnych, (wspieranie talentów),
- unowocześnienie systemu kształcenia przez całe życie,
- zmiana zasad finansowania jednostek naukowych (konkurencyjność),
- otwarcie szkół wyższych na sektor gospodarki i współpracę międzynarodową,
- budowa przewag konkurencyjnych firm w oparciu o kapitał intelektualny.

Strategia proponuje kierunki inwestycji przeprowadzonych do 2030 roku, które są podporządkowane schematowi trzech strategicznych obszarów, w skład których wchodzi: konkurencyjność i innowacyjność gospodarki, równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywność i sprawność państwa. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030.

Strategia Wielkopolska 2030 jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych jak Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK).

CEL STRATEGICZNY 1.

WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW

CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu

CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia

CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy

CEL STRATEGICZNY 2.

ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU

CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie

CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom

CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu

CEL STRATEGICZNY 3.

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI

CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa

CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski

CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej

CEL STRATEGICZNY 4.

WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM

CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług

CEL OPERACYJNY 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju

Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2030.

Dokument ten jest dla nas mapą priorytetów i drogowskazem kierunków działań, które będą podejmowane w ciągu najbliższej dekady przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego oraz kilka tysięcy instytucji publicznych i społecznych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej w Regionie. W projektowaniu założeń i działań strategicznych punktem wyjścia byli mieszkańcy Wielkopolski, ich sytuacja życiowa i problemy, z którymi aktualnie się mierzą. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu realizując politykę społeczną opartą na regule „W”- wrażliwości, wyobraźni, współuczestnictwa, będzie kontynuował prowadzenie działań oraz uruchamiał nowe inicjatywy wspierające i wzmacniające mieszkańców, instytucje pomocy i integracji społecznej, ich kadrę oraz system, m.in. poprzez zawieranie wielosektorowych partnerstw, prowadzenie działań służących wyrównywaniu potencjału i zasobów społecznych Regionu oraz wzmacnianie zaradności obywateli. ROPS w Poznaniu, poprzez prowadzone przez siebie przedsięwzięcia, będzie dążyć do poszerzania sfer aktywności społecznej oraz udziału obywateli w tworzeniu i realizacji polityki społecznej.

Do zadań szczegółowych realizowanych przez ROPS należą przede wszystkim:

WSPARCIE OSÓB STARSZYCH:

- ◆ tworzenie i wdrażanie wojewódzkiego programu na rzecz osób starszych;
- ◆ realizację badań i analizowane finansowe i pozafinansowe wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz osób starszych;
- ◆ wspieranie lokalnej koordynacji usług na rzecz osób starszych;
- ◆ sieciowanie podmiotów wspierających osoby starsze;
- ◆ wypracowanie i wdrażanie nowych modeli w obszarze wsparcia osób starszych;
- ◆ wspieranie tworzenia, wdrażania i upowszechniania innowacji społecznych.

WSPARCIE RODZIN, W TYM ADOPCYJNYCH I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ:

- ◆ tworzenie i wdrażanie wojewódzkiego programu na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- ◆ opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- ◆ realizacja założeń „Wielkopolska Karta Rodziny”;
- ◆ koordynacja regionalnego systemu adopcji i prowadzenie ośrodków adopcyjnych;
- ◆ finansowe i pozafinansowe wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz rodziny;
- ◆ wspieranie lokalnej koordynacji usług na rzecz rodziny;
- ◆ sieciowanie podmiotów wspierających rodziny;
- ◆ wypracowanie i wdrażanie nowych modeli.

WSPARCIE OSÓB Z OGRANICZONĄ SPRAWNOŚCIĄ ICH OTOCZENIA:

- ◆ tworzenie i wdrażanie wojewódzkiego programu na rzecz osób z ograniczoną sprawnością;
- ◆ realizacja badań i analiz -finansowe i pozafinansowe wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz osób z ograniczoną sprawnością;
- ◆ wspieranie tworzenia i funkcjonowania zakładów aktywności zawodowej;
- ◆ wspieranie dostosowania infrastruktury przeznaczonej na rehabilitację osób z ograniczoną sprawnością;
- ◆ wspieranie lokalnej koordynacji usług na rzecz osób z ograniczoną sprawnością;
- ◆ sieciowanie podmiotów wspierających osoby z ograniczoną sprawnością;
- ◆ wspieranie instytucji ekonomii społecznej działających na rzecz tworzenia miejsc pracy dla osób z ograniczoną sprawnością;
- ◆ wypracowanie i wdrażanie nowych modeli w obszarze wsparcia osób z ograniczoną sprawnością;
- ◆ wspieranie tworzenia, wdrażania i upowszechniania innowacji społecznych w obszarze wsparcia osób z ograniczoną sprawnością.

WSPARCIE OSÓB DOTKNIĘTYCH KRYZYSAMI SOCJALNYMI:

- ◆ tworzenie i wdrażanie regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej;
- ◆ realizacja badań i analiza-wspieranie lokalnej koordynacji działań na rzecz osób dotkniętych kryzysami socjalnymi;
- ◆ sieciowanie podmiotów wspierających osoby dotkniętych kryzysami socjalnymi;
- ◆ wspieranie instytucji ekonomii społecznej działających na rzecz tworzenia miejsc pracy dla osób dotkniętych kryzysami socjalnymi.

WSPARCIE KADRY INSTYTUCJI POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ:

- ◆ realizacja badań i analiz dotyczących funkcjonowania instytucji i ich kadr;
- ◆ organizacja form podnoszenia kompetencji i kwalifikacji;
- ◆ organizacja wsparcia superwizyjnego;
- ◆ dostarczenie nowych modeli i standardów;
- ◆ sieciowanie jednostek pomocy i integracji społecznej.

CELE STRATEGICZNE I STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁANIA

Cele strategiczne zostały sformułowane w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej:

CEL STRATEGICZNY 1. Usługi społeczne dostępne i wysokiej jakości.

CEL STRATEGICZNY 2. Infrastruktura zróżnicowana i dostępna w środowisku lokalnym.

CEL STRATEGICZNY 3. Wielkopolska obywatelska, potrafiąca się samoorganizować.

CEL STRATEGICZNY 4. Mieszkańcy aktywni i włączeni w główny nurt życia społeczno-gospodarczego.

CEL STRATEGICZNY 5. Regionalny system polityki społecznej – skoordynowany, wielosektorowy i międzyinstytucjonalny .

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gostyńskiego na lata 2019-2025.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gostyńskiego jest dokumentem, który charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Powiat gostyński wspiera rodziny oraz dąży do rozwoju lokalnej społeczności poprzez aktywizację grup zagrożonych marginalizacją opartą o współpracę z organizacjami pozarządowymi m.in. takie działania jak:

- zintegrowany system wsparcia rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem pozycji dzieci i młodzieży;
- aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- rozwój aktywności obywatelskiej.

Cel strategiczny nr 1.

Zintegrowany system wsparcia rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem pozycji dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny:

1.1. Wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dziecka w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych.

Cel operacyjny:

1.2. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych.

Cel operacyjny:

1.3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny:

1.4. Wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Cel operacyjny:

1.5. Promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku narkomanii, przestępczości i eliminowaniu skutków niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny nr 2.

Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny:

2.1. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Cel operacyjny:

2.2. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, rehabilitacji.

Cel operacyjny:

2.3. Stworzenie równych szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Cel operacyjny:

2.4. Rozwijanie form rehabilitacji zawodowej.

Cel operacyjny:

2.5. Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych.

Cel operacyjny:

2.6. Rozwój systemu wsparcia dla osób bezrobotnych.

Cel strategiczny nr 3.

Rozwój aktywności obywatelskiej.

Cel operacyjny:

3.1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej.

Cel operacyjny:

3.2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIEJ STRATEGII.

Ocena wdrożenia strategii stanowi ważny punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy Borek Wielkopolski na lata 2021-2025. W jej ramach zostały wskazane trudności we wdrażaniu dokumentu, największe osiągnięcia w realizacji wyznaczonych kierunków działań oraz przedsięwzięcia, których nie udało się podjąć podczas wdrażania strategii.

Trudności we wdrażaniu strategii.

Największe trudności we wdrażaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borek Wielkopolski na lata 2015-2020 stanowiły deficyty finansowe .

Pomimo trudności napotkanych podczas wdrażania strategii, odnotowano osiągnięcia.

Do największych z nich należą:

- utworzenie żłobka;
- kontynuacja działalności Zakładu Aktywności Zawodowej w Leonowie;
- rozbudowa Przedszkola Samorządowego „Pod Dębem” w Karolewie;
- utworzenie nowych placów zabaw oraz doposażenie już istniejących;
- kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego (psycholog, terapeuta),
- rozszerzenie pomocy rodzinom przez asystenta rodziny,
- rozszerzenie działalności spółdzielni socjalnej.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować:

- utworzenie Domu Dziennego Pobytu;
- utworzenie grupy AA,AL-ANON i DDA;
- utworzenie grup wsparcia-szkoła rodziców;
- utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy.

Jakie przedsięwzięcia bezwzględnie należałoby podjąć w nowym okresie programowania:

- utworzenie grupy AA,AL-ANON i DDA;
- utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy;
- utworzenie Domu Dziennego Pobytu;
- utworzenie grupy wsparcia -szkoła rodziców.

II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA.

System pomocy społecznej w Borku Wielkopolskim tworzą zarówno jednostki organizacyjne pomocy społecznej prowadzone przez gminę, jak również organizacje pozarządowe, placówki prowadzone przez te organizacje, a także pośrednio, inne jednostki organizacyjne gminy, jednostki organizacyjne powiatu, działające w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej, zdrowia i oświaty, sądownictwo, placówki służby zdrowia, służby mundurowe, sektor gospodarczy. Funkcjonujący w Borku Wielkopolskim system pomocy społecznej zapewnia kompleksową pomoc dla dzieci i młodzieży, rodzin z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi, osób bezrobotnych, osób bezdomnych, osób uzależnionych i ich rodzin, ofiar przemocy, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale lub ciężko chorych oraz osób starszych.

Założeniem systemu jest współpraca, współdziałanie i partnerstwo w tworzeniu i realizacji programów z obszaru polityki społecznej, wprowadzaniu nowych form pomocy i rozwiązań problemów społecznych.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.

Gmina Borek Wielkopolski jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie gostyńskim. Zajmuje powierzchnię 127,6 km². Jest jedną z siedmiu gmin wchodzącego w skład powiatu gostyńskiego. Do gminy, oprócz miasta Borek Wielkopolski będącego siedzibą władz gminy, należą dwadzieścia dwa sołectwa: Bolesławów, Bruczków, Celestynów, Dąbrówka, Głoginin, Grodnica, Jawory, Jeżewo, Karolew, Koszkowo, Leonów, Maksymilianów, Siedmiorogów Pierwszy, Siedmiorogów Drugi, Skoków, Skokówko, Strumiany, Studzianna, Trzecianów, Wycisłowo, Zalesie i Zimnowoda. Pod względem fizycznogeograficznym obszar gminy leży w południowej części Niziny Wielkopolskiej, na zachodnim krańcu Wysoczyzny Kaliskiej, w zlewni kanału Obry. Rzeźba terenu gminy jest zróżnicowana – dominują rozległe i monotonne powierzchnie nizinne, których urozmaiceniem są doliny rzek Pogony i Dąbrówki oraz zbocza Pradoliny Żerkowsko-Rydzyńskiej, wykorzystywanej przez ww. kanał. Lasy zajmują zaledwie 15,2% powierzchni gminy – są to szczątki dawnych połąci leśnych wchodzących w skład Puszczy Siedmiorogowskiej. Gmina Borek Wielkopolski graniczy z gminami Piaski, Dolsk, Koźmin Wielkopolski, Pogorzela i Jaraczewo.

2. DEMOGRAFIA.

W ostatnich latach liczba ludności Gminy Borek Wielkopolski sukcesywnie maleje. W okresie od 2016 do 2020 roku spadła liczba mieszkańców gminy o 134 osoby.

Tabela 1. Liczba ludności gminy Borek Wlkp. według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

Liczba ludności gminy Borek Wlkp. według stanu na dzień 31 grudnia danego roku			
	ludność/ogółem	kobiety	mężczyźni
2016	7.701	3.836	3.865
2017	7.654	3.807	3.847
2018	7.635	3.790	3.845
2019	7.648	3.743	3.905
2020	7.567	3.704	3.863

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

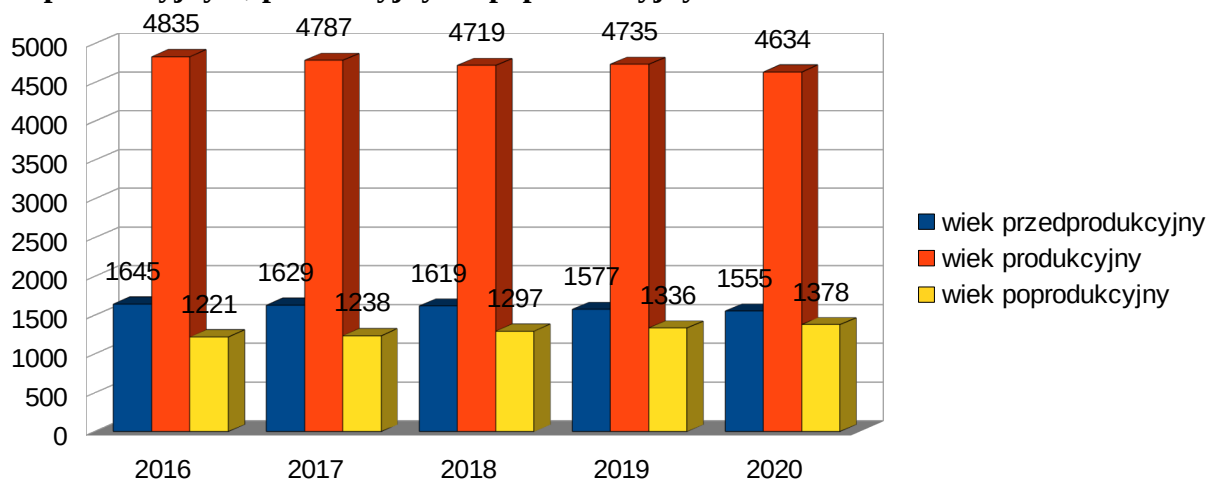
Na dzień 31.12.2020r. w Gminie Borek Wielkopolski zamieszkiwało 7.567 osób. Populację mieszkańców w 48,95 % stanowiły kobiety.

Tabela 2. Struktura ludności gminy Borek Wlkp. według wieku.

Struktura ludności gminy Borek Wlkp. według wieku			
	wiek przedprodukcyjny	wiek produkcyjny	wiek poprodukcyjny
2016	1.645	4.835	1.221
2017	1.629	4.787	1.238
2018	1.619	4.719	1.297
2019	1.577	4.735	1.336
2020	1.555	4.634	1.378

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolski.

Wykres 1. Dynamika zmian ludności Gminy Borek Wielkopolski w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

W gminie Borek Wielkopolski od kilku lat obserwuje się podobny odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, ze spadkiem w roku 2019 i 2020. Natomiast wzrost obserwowalny jest w grupie osób w wieku poprodukcyjnym szczególnie w latach 2019 i 2020. Taka tendencja może mieć bezpośredni wpływ na ogólną sytuację społeczną, zarówno strukturę rodzin jak i gospodarstw domowych. Nieliczna koncentracja ludności w grupie dzieci i młodzieży (do 18 roku życia) znajduje uzasadnienie w relatywnie niskiej dzietności mieszkańców gminy Borek Wielkopolski.

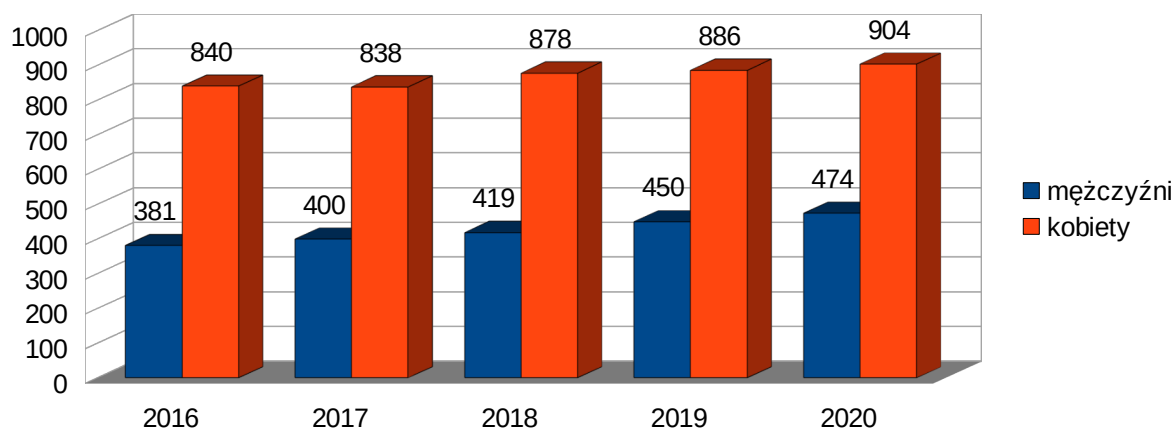
Tabela 3. Struktura ludności z podziałem na wiek, ze szczegółowym uwzględnieniem różnych kategorii wiekowych dzieci i młodzieży.

Struktura ludności z podziałem na wiek, ze szczegółowym uwzględnieniem różnych kategorii wiekowych dzieci i młodzieży					
wiek w latach	2016	2017	2018	2019	2020
0-3	319	313	331	315	331
4-5	184	184	162	154	141
6	94	85	92	86	72
7	116	93	85	90	85
8-12	419	456	461	459	458
13-15	241	227	224	235	245
16-17	181	189	167	148	145
18	91	82	97	90	78
19-65	M - 2 583	M - 2 559	M - 2 543	M - 2 596	M - 2540
19-60	K - 2 252	K - 2 228	K - 2 176	K - 2 139	K - 2094
> 65	M - 381	M - 400	M - 419	M - 450	M - 474
> 60	K - 840	K - 838	K - 878	K - 886	K - 904

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Udział dzieci i młodzieży (do 18r.ż) od 5 lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Udział w ogólnej liczbie ludności wynosi 20,84 %.

Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców Gminy Borek Wielkopolski w wieku poprodukcyjnym ze względu na płeć.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności w gminie Borek Wlkp.

Ruch naturalny ludności w gminie Borek Wlkp.					
	małżeństwa	urodzenia	zgony	przyrost naturalny	Współczynnik przyrostu naturalnego
2016	47	67	85	-18	-2,34%
2017	49	88	91	-3	-0,39%
2018	49	94	70	24	3,14%
2019	33	79	77	2	0,26%
2020	29	78	81	-3	-0,39%

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w analizowanym okresie jest minimalna i wynosiła 2 na plusie (stan na koniec 2020 roku). Jest to wartość większa w porównaniu do wartości całego kraju gdzie liczba urodzeń sukcesywnie się zmniejsza. Zauważalna jest również z roku na rok mniejsza ilość zawieranych związków małżeńskich gdzie różnica między rokiem 2016 a rokiem 2020 wynosi 18.

3. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od dzieciństwa jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Nie należy przy tym

zapominać, że przedszkole i szkoła należą do głównych czynników socjalizacji, odpowiedzialnych za przekazanie informacji, umiejętności i wartości, które społeczeństwo uważa za ważne dla życia społecznego.

Gmina Borek Wielkopolski zapewnia opiekę i edukację dla dzieci i młodzieży na każdym etapie rozwoju. Na terenie miasta funkcjonuje 1 żłobek publiczny (16 miejsc) oraz 5 publicznych placówek wychowania przedszkolnego (264 miejsc), 2 Szkoły Podstawowe (666 uczniów) i jedna Szkoła Ponadgimnazjalna (61 uczniów). Poza dobrą opieką i realizacją programu nauczania, przedszkola proponują naukę języka angielskiego, rytmikę, zajęcia artystyczne oraz okolicznościowe imprezy dla dzieci i ich rodzin. Szkoły zapewniają dobry poziom nauczania oraz organizują m.in.: zajęcia świetlicowe dla najmłodszych dzieci, różnorodne zajęcia pozalekcyjne, ciekawe formy wypoczynku w czasie wakacji oraz posiłki w szkolnych stołówkach.

Tabela 5. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2016/2017.

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	3	307	24
w tym przedszkola	1	120	14
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	2	187	10
szkoły podstawowe	4	525	17
szkoły gimnazjalne	2	244	32
szkoły ponadgimnazjalne	1	70	7

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Tabela 6. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2017/2018.

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	3	295	33
w tym przedszkola	2	175	22
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	1	121	11
szkoły podstawowe	2	598	74
szkoły gimnazjalne	2	148	30
szkoły ponadgimnazjalne	1	72	6

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Tabela 7. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2018/2019.

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	3	289	30
w tym przedszkola	2	170	20
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	1	119	10

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

szkoły podstawowe	3	553	67
szkoły gimnazjalne	1	50	11
szkoły ponadgimnazjalne	1	65	6

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Tabela 8. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2019/2020.

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	5	273	30
w tym przedszkola	5	273	30
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	0	0	0
szkoły podstawowe	2	669	90
szkoły gimnazjalne	-	-	-
szkoły ponadgimnazjalne	1	77	2

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Tabela 9. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2020/2021.

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	5	264	30
w tym przedszkola	5	264	30
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	0	0	0
szkoły podstawowe	2	666	87
szkoły gimnazjalne	-	-	-
szkoły ponadgimnazjalne	1	61	2

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

4. OCHRONA ZDROWIA.

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki. Mieszkańcy gminy Borek Wielkopolski mają zapewnioną opiekę zdrowotną w niepublicznej przychodni zdrowia (Przychodnia Lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” S.C.) oraz w prywatnych gabinetach lekarskich. Zauważalny jest jednak brak specjalistów na terenie gminy.

Tabela 10. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 r. Typ placówki .

Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 r. typ placówki	liczba placówek
liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	1
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	1
liczba prywatnych praktyk lekarskich	6
liczba aptek i punktów aptecznych łącznie	2

Źródło: dane własne.

Specjalistyczną formą świadczenia zdrowotnego jest pielęgniarska opieka długoterminowa. Pielęgniarska opieka długoterminowa to opieka nad obłożnie i przewlekle chorymi przebywającymi w domu. Pacjenci objęci tą formą opieki nie wymagają hospitalizacji w oddziałach leczenia stacjonarnego, ale ze względu na istniejące problemy zdrowotne wymagają systematycznej i intensywnej opieki pielęgniarskiej, udzielanej w warunkach domowych i realizowanej we współpracy z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej. Na terenie gminy Borek Wielkopolski 3 podmioty świadczą ten rodzaj świadczeń.

5. SPORT.

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

W gminie Borek Wielkopolski znajdują się obiekty sportowe i rekreacyjne, do których zaliczają się: stadion Miejski w Borku Wlkp., boisko piłkarskie pełnowymiarowe, „Orlik”, korty tenisowe, boisko do koszykówki przy Szkole Podstawowej w Borku Wlkp., siłownia na świeżym powietrzu, sale gimnastyczne przy szkołach w Borku Wlkp. oraz w Zimnowodzie, place zabaw w 14 wsiach. Dodatkowo w roku 2021 powstała sala fitness połączona z siłownią.

W gminie działają dwa kluby sportowe:

Tabela 11. Kluby sportowe.

Lp	Kluby Sportowe działające na terenie gminy Borek Wlkp.
1.	Uczniowski Klub Sportowy Borek Wlkp.
2.	LKS WISŁA Borek Wlkp.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Klub Wisła Borek Wlkp. w ramach swojej działalności prowadzi sekcje:

- badminton dla dzieci i dorosłych,
- lekkoatletyka,
- tenis stołowy,
- piłka ręczna.

6. KULTURA.

Gmina Borek Wielkopolski dysponuje bogatym zapleczem kulturalnym. Szeroko rozumianą działalność w Borku Wielkopolskim prowadzą następujące instytucje kultury: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Borku Wielkopolskim, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Borku Wielkopolskim oraz 14 świetlic wiejskich.

W MGOK istnieją następujące sekcje:

- Gimnastyka 50+, nordic walking, zajęcia rekreacyjne ,siłownia, fitness,
- Piosenki (wokale, nauka gry na gitarze),
- Kurs sztuk plastycznych (haft diamentowy, makrama, decoupage),
- Kółko plastyczne,
- Klub Filatelistów,
- Kulinaria.

7. REKREACJA I TURYSTYKA.

Walory przyrodniczo-krajoznawcze gminy, czystość i dobry stan naturalnego środowiska są warunkami umożliwiającymi rozwój turystyki. Temu celowi sprzyja także pielgrzymkowy charakter klasztoru na Zdzieżu oraz liczne zabytki architektury sakralnej i świeckiej. Do atrakcji turystycznych gminy zaliczają się: udostępniony do celów rekreacyjnych zbiornik wodny w Jeżewie, Galeria Rzeźby Czesława Ptaka, pałace: w Bruczkowie, w Karolewie, w Zalesiu i w Zimnowodzie, dwory w Siedmiorogowie Drugim, w Dąbrówce, ratusz w Borku Wielkopolskim oraz kościoły.

8. KOŚCIOŁY.

W latach 2016-2020 roku w gminie funkcjonowały 4 parafie Kościoła rzymskokatolickiego.

Tabela 12. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w latach 2016-2020

Lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Pocieszenia Najświętszej Maryi Panny - Kościół farny pw. św. Stanisława Biskupa - Kościół pw. Świętego Krzyża	ul. Zdzież 1, 63-810 Borek Wlkp.
		ul. Farna, 63-810 Borek Wlkp.
		cmentarz, 63-810 Borek Wlkp.
2.	Parafia pw. Wszystkich Świętych	Jeżewo 9, 63-810 Borek Wlkp.

3.	Parafia pw. Świętej Trójcy	Zimnowoda 5, 63-810 Borek Wlkp.
4.	Parafia Najświętszego Serca Jezusowego	Zalesie, 63-810 Borek Wlkp.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Przy parafiach w Borku Wielkopolskim i w Zimnowodzie działają parafialne zespoły „Caritas”, zajmujące się rozdzielaniem darów żywnościowych. Ponadto zespół przy parafii pw. Pocieszenia NMP w Borku Wielkopolskim zajmuje się przygotowaniem paczek świątecznych, a także organizowaniem wycieczek letniego dzieci i młodzieży.

9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.

Jednym z podstawowych warunków prawidłowego funkcjonowania zorganizowanej zbiorowości ludzkiej jest przestrzeganie reguł i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. Czynnikiem naruszającym przyjęte normy i obowiązujący porządek oraz zagrażającym bezpieczeństwu danej społeczności jest przestępczość, która choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Tabela 13. Zdarzenia drogowe i ich skutki - sprawca zamieszkały na terenie gminy Borek Wlkp. po spożyciu alkoholu.

	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje
2016	0	0	0	3
2017	0	0	0	1
2018	0	0	0	1
2019	0	0	0	2
2020	0	0	0	0

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu.

Tabela 14. Liczba mieszkańców gminy Borek Wlkp. będących pod wpływem alkoholu doprowadzonych przez przedstawiciela Policji do miejsca zamieszkania.

Liczba mieszkańców gminy Borek Wlkp. będących pod wpływem alkoholu doprowadzonych przez przedstawiciela Policji do miejsca zamieszkania	
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu.

Tabela 15. Liczba interwencji domowych na terenie gminy Borek Wlkp. gdzie uczestnik /uczestnicy byli pod wpływem alkoholu.

Liczba interwencji domowych na terenie gminy Borek Wlkp. gdzie uczestnik /uczestnicy byli pod wpływem alkoholu	
2016	50
2017	39
2018	49
2019	46
2020	61

Brak danych ile uczestników znajdowało się pod wpływem alkoholu.

Ogólna liczba interwencji to statycznie 90% uczestników znajdujących się pod wpływem alkoholu.

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu.

Tabela 16. Liczba małoletnich mieszkańców gminy Borek Wlkp.

Liczba małoletnich mieszkańców gminy Borek Wlkp.					
	2016	2017	2018	2019	2020
Czyny zabronione z udziałem małoletnich ogółem	10	5	23	4	8
w tym : będących pod wpływem alkoholu	0	0	0	0	0
w tym: będących pod wpływem narkotyków	0	0	0	0	0
w tym: będących pod wpływem środków odurzających.	2	0	0	0	0

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu.

10. SEKTOR POZARZĄDOWY.

Organizacje formalne i nieformalne są przejawem społeczeństwa obywatelskiego oraz jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale także ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie ich zasobów. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 17. Nazwa organizacji działające na terenie gminy Borek Wlkp.

Lp.	Nazwa organizacji działające na terenie gminy Borek Wlkp.
1.	Wielkopolskie Stowarzyszenie Przyrodnicze „BOREK”
2.	Stowarzyszenie Rekreacyjno-Sportowe „Zalew Jezewo”
3.	Szkolne Koło LOK Borek Wlkp.
4.	Klub Seniora w Borku Wlkp.
5.	Klub Hodowców Gołębi Rasowych
6.	Polski Związek Gołębi Pocztowych Sekcja Borek Wlkp.
7.	Związek Bojowników o Wolność i Demokrację Koło Borek Wlkp.
8.	Polski Związek Wędkarski Koło Borek Wlkp.
9.	Stowarzyszenie Klub Karpiowy „Karpik”
10.	Kurkowe Bractwo Strzeleckie Borek Wlkp.
11.	Ognisko PTTKK „KOSMOS” Borek Wlkp.
12.	M-G Koło LOK Borek Wlkp.
13.	Koło Kopa Sportowego Borek Wlkp.
14.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Borku Wlkp.
15.	Młodzieżowe Koło filatelistów Borek Wlkp.
16.	LSZ Koło Borek Wlkp.
17.	Stowarzyszenie wspierania inicjatyw społecznych „GEDEON” w Borku Wielkopolskim
18.	Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Działania „Wielkopolska z Wyobraźnią”
19.	Stowarzyszenie Samorządów Południowo-Zachodniej Wielkopolski „Samorząd dla zrównoważonego rozwoju”
20.	Stowarzyszenie Borecki Lider Aktywności Społeczno – Kulturalnej „Blask”

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Tabela 18. Ochotnicze Straże Pożarne działające na terenie gminy Borek Wlkp.

Lp.	Ochotnicze Straże Pożarne działające na terenie gminy Borek Wlkp
1.	OSP Borek Wlkp.
2.	OSP Bolesławów
3.	OSP Bruczków
4.	OSP Jeżewo
5.	OSP Karolew
6.	OSP Siedmiorogów Pierwszy
7.	OSP Siedmiorogów Drugi
8.	OSP Skoków
9.	OSP Strumiany
10.	OSP Studzianna
11.	OSP Wycisłowo
12.	OSP Zalesie
13.	OSP Zimnowoda

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Tabela 19. Zespoły śpiewacze działające na terenie gminy Borek Wlkp.

Lp.	Zespoły śpiewacze działające na terenie gminy Borek Wlkp
1.	Zespół Regionalny „Borkowiaczy”
2.	Koło Śpiewacze „Jutrzenka”
3.	Zespół Ludowy „Studzianna”
4.	Zespół „Retro”

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

Tabela 20. Koła Gospodyń Wiejskich działające na terenie gminy Borek Wlkp.

Lp.	Koła Gospodyń Wiejskich działające na terenie gminy Borek Wlkp
1.	KGW Borek Wlkp.
2.	KGW Celestynów
3.	KGW Bruczków
4.	KGW Dąbrówka
5.	KGW Grodnica
6.	KGW Wycisłowo
7.	KGW Trzecianów
8.	KGW Leonów - Bolesławów
9.	KGW Skoków
10.	KGW Zalesie
11.	KGW Siedmiorogów Pierwszy
12.	KGW Wycisłowo
13.	KGW Głoginin

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Borku Wielkopolskim.

11. POMOC SPOŁECZNA

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Gminy Borek Wielkopolski realizującą zadania pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Podstawowy fundament pomocy społecznej stanowią zasady pomocniczości, indywidualizacji świadczeń oraz miarkowania pomocy. Rolą pomocy społecznej jest bowiem pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudności życiowych, ale takich, których przezwyciężenie jest niemożliwe w ramach posiadanych przez osoby uprawnień i możliwości, ich wszelkich środków zaradczych. Zadaniem organów pomocowych jest wyłącznie wspierająca rola

tylko wówczas gdy, wszelkie możliwe działania podejmowane przez osobę są niewystarczające, nie zaś zastępowanie osób w wysiłkach w celu poprawy sytuacji. Przy czym niezwykle istotne jest by właściwie określić własne możliwości i zasoby osób. Rodzaj, forma i rozmiar pomocy muszą być dostosowane do indywidualnych potrzeb, w jej realnym wymiarze w jakim wymagają zaspokojenia, tak by świadczenie było przyznane odpowiednio do okoliczności, ale też przy jego określaniu muszą być brane po uwagę ograniczenia wynikające z możliwości finansowych organów pomocy społecznej. Powyższe słowa uwydatniają wyłącznie pomocniczą rolę jaką wobec swoich beneficjentów pełni pomoc społeczna.

Pomoc społeczna przysługuje osobom z szeregu przesłanek. Starać się o nią mogą wszystkie osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Ponadto, Ośrodek udziela pomocy opuszczającym zakłady karne, ofiarom zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych, klęsk żywiołowych lub ekologicznych, a także osobom i rodzinom z problemem alkoholowym, problemem narkomanii oraz przemocy w rodzinie. Część świadczeń z pomocy społecznej ma charakter obligatoryjny, tj. przysługuje każdemu kto spełnia określone przesłanki. Część zaś ma charakter uznaniowy, co oznacza iż w rozstrzygnięciu o przyznaniu świadczenia musi się uwzględniać oba rodzaje interesów - interes społeczny i słuszny interes strony, stąd o treści podejmowanego rozstrzygnięcia decydują okoliczności konkretnego przypadku.

Podkreślić należy, iż przyznanie szeregu świadczeń zależne jest od sytuacji dochodowej. Istnieją odrębne kryteria dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej i dla osoby w rodzinie. Kryteria te mają podstawowy wpływ na spełnianie lub nie przez osoby kryterium ubóstwa. Zauważyć też trzeba, iż dochód w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej naliczany jest w sposób całkowicie odrębny od dochodu w rozumieniu podatkowym co prowadzi niekiedy do nieporozumień. W świetle ustawy o pomocy społecznej dochodem jest bowiem każde przysporzenie finansowe, pomniejszone o obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne oraz zaliczkę podatku dochodowego i alimenty świadczone na rzecz innych osób (tylko bieżące, nie zaś zaległe), poza jednorazowym pieniężnym świadczeniem socjalnym, zasiłkiem celowym, wartości świadczenia w naturze, pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty; świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych; świadczenia pieniężnego dla - działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych, kombatantów oraz niektórych osób będących ofiarami represji i okresu powojennego; żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych, dochodu z powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego, świadczenia wychowawczego, świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 8a ustawie o Karcie Polaka, świadczenia pieniężnego przyznawanego na podstawie art. 9 ustawy o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość, nagrody specjalnej Prezesa Rady Ministrów.

Świadczenie uzupełniające ZUS wliczane jest do dochodu tylko w przypadku osób przebywających w domach pomocy społecznej. Wszelkie inne środki finansowe, jakiegokolwiek jak nabycie spadku, kredyt, pożyczka, odszkodowanie, sprzedaż mieszkania itp. są w świetle ustawy o pomocy społecznej dochodem i mają wpływ na wysokość przyznawanych świadczeń, jak i na odpłatność za część świadczeń niepieniężnych jak schronienie, usługi opiekuńcze, czy pobyt w domu pomocy społecznej. Warto też zauważyć, iż przy świadczeniach niemających charakteru obligatoryjnego, lecz uznaniowy, pracownicy socjalni zobowiązani są brać pod uwagę nie tylko tak rozumiany dochód, ale wszelkie zasoby osoby/rodziny. Zasobem tym jest więc każdy środek finansowy, także nie wliczany formalnie do dochodu, jednak taki, którym osoba/rodzina realnie dysponuje dla zabezpieczenia swoich potrzeb. Tym samym w ocenie zasobów w pełni zasadnie włącza się np. świadczenie wychowawcze czy świadczenie uzupełniające ZUS.

W pracy pracowników socjalnych dominującym świadczeniem jest praca socjalna. Jest to "działalność zawodowa mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi". Jest więc to podstawowe narzędzie, oddziaływania pracownika socjalnego, używane celem wzmocnienia lub odzyskania, utraconych zdolności do samodzielnego przezwyciężania trudności życiowych. Ten zawodowy instrument pracowników socjalnych, nakierowany jest zarówno, dla tych osób i rodzin, które funkcjonując w społeczności, mają problemy z prawidłowym realizowaniem swoich funkcji oraz do tych, którzy zatracili zdolność do funkcjonowania w społeczności zarówno w skutek własnego postępowania jak i okoliczności zewnętrznych, na które nie mieli wpływu. Praca socjalna jest rodzajem publiczno - prawnej usługi świadczonej społeczeństwu przez pomoc społeczną. Istotnym jej elementem obok bezpośrednich oddziaływań na osobę czy rodzinę, jest tworzenie warunków umożliwiających adekwatne wypełnianie ról społecznych do możliwości, które to warunki winien spełniać organ pomocy społecznej. Polega ono na tworzeniu zaplecza technicznego (środków, rzeczy, narzędzi do udostępnienia), finansowego (ekonomicznego wzmocnienia pracy socjalnej poprzez świadczenia pieniężne) i metodycznego (wiedzę specjalistyczną, pozwalającą uświadamiać osobom charakter ich trudności życiowych, wskazywać możliwe rozwiązania jak i pouczać o możliwych konsekwencjach nie brania pod uwagę komunikatów pracownika socjalnego). Warto podkreślić rolę metodycznego zaplecza w pracy socjalnej, gdyż wyodrębnić można w niej zarówno działania bezpośrednie (w których klient współuczestniczy) jak i pośrednie (prowadzone w jego sprawie, jednak bez bezpośredniego udziału).

W nagłych sytuacjach, pracownicy socjalni współpracują z innymi instytucjami w ramach tzw. interwencji kryzysowej. Stanowi ona zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

Tabela 21. Stan zatrudnienia w M-GOPS na koniec 2020 roku.

Rodzaj stanowiska	Liczba osób	W przeliczeniu na etaty
Ogółem	14	12,25
Kadra kierownicza	1	1
Pracownicy socjalni	4	3,5
Pozostali pracownicy	9	7,75

Źródło: dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Na koniec 2020 roku M-G OPS zatrudniał 14 osób na podstawie umowy o pracę, w tym 1 kierownika, 4 pracowników socjalnych w przeliczeniu na etaty 3,50 oraz pozostałych pracowników 9 w przeliczeniu na etaty 7,75. Należy zaznaczyć, że Ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. Obowiązek zatrudnienia w tutejszym Ośrodku jest spełniony i zgodny z Ustawą o pomocy społecznej.

Tabela 22. Liczba osób objętych pomocą MGOPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Liczba osób objętych pomocą MGOPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej					
	2016	2017	2018	2019	2020
liczba rodzin	115	400	106	88	80
liczba osób w rodzinach	365	1 430	280	224	194

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie, w latach 2016-2020 systematycznie zmniejsza się. Wyjątek stanowił rok 2017 gdzie liczba rodzin diametralnie wzrosła ze względu na wystąpienie klęski żywiołowej na terenie gminy Borek Wlkp. i udzieloną pomoc rodzinom poszkodowanym.

Tabela 23. Liczba rodzin objętych pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej.

Liczba rodzin objętych pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej					
	2016	2017	2018	2019	2020
liczba rodzin	61	57	51	34	8
liczba osób w rodzinach	187	211	152	101	16

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Z powyższych danych wynika, że również wykonywana praca socjalna wśród klientów pomocy społecznej maleje. Największy spadek odnotowano w roku 2020 gdzie jako jedną z głównych przyczyn można podać czas pandemii i wprowadzony w naszym kraju lockdown.

Dane dotyczące realizacji ustawy o pomocy społecznej w latach 2016 -2020.

Tabela 24. Świadczenia z pomocy społecznej w 2016 roku.

Świadczenia z pomocy społecznej w 2016 roku						
L.dz.	Formy pomocy	liczba osób, którym przyznano świadczenie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	razem	223	x	255.512	115	365
2	zasiłki stałe - ogółem	6	63	30.644	6	6
3	z tego: środki własne	x	x	3.151	x	x
4	dotacja	x	x	27.493	x	x
5	w tym : przyznane dla osoby (z wiersza 2) samotnie gospodarującej	6	63	30.644	6	6
6	pozostającej w rodzinie	0	0	0	0	0
7	zasiłki okresowe - ogółem	20	91	29.801	19	62
8	środki własne: środki własne	x	x	756	x	x
9	dotacja	x	x	29.045	x	x
10	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) bezrobocia	20	72	25.075	19	62
11	długotrwałej choroby	0	0	0	0	0
12	niepełnosprawności	3	19	4.726	3	8
13	możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
14	innego niż wymienione w wierszach 10-13	0	0	0	0	0
15	w tym: (z wiersza 7)	0	x	0	0	0

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

	zasiłki okresowe kontynuowane niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b					
16	schronienie	2	152	2.932	2	2
17	posiłek	125	15.894	78.704	57	275
18	w tym: dla dzieci	122	15.672	77.467	57	275
19	ubranie	0	0	0	0	0
20	usługi opiekuńcze - ogółem	12	2.158	21.148	12	14
21	w tym specjalistyczne	0	0	0	0	0
22	zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ	0	0	0	0	0
23	w tym osób bezdomnych	0	0	0	0	0
24	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0	0	0
25	zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego	0	0	0	0	0
26	sprawienie pogrzebu	1	0	783	1	1
27	w tym: osobom bezdomnym	0	0	0	0	0
28	inne zasiłki celowe i w naturze - ogółem	79	x	91.500	77	246
29	w tym: zasiłki specjalne celowe	17	32	11.418	17	35
30	zasiłki celowe przyznane niezależnie od dochodu na podstawie art. 39a ust. 1 i 2	0	x	0	0	0
31	pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie - ogółem	0	x	0	0	0
32	w tym:	0	0	0	0	0
	w naturze					
33	zasiłki	0	0	0	0	0
34	pożyczka	0	0	0	0	0
35	poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	0	0	0	0	0

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 25. Świadczenia z pomocy społecznej w 2017 roku.

Świadczenia z pomocy społecznej w 2017 roku						
L.dz.	formy pomocy	liczba osób, którym przyznano świadczenie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	razem	175	x	238.742	106	287
2	zasiłki stałe - ogółem	7	64	29.644	7	7
3	z tego: środki własne	0	0	0	0	0
4	dotacja	7	64	29.644	7	7
5	w tym przyznane dla osoby: (z wiersza 2) samotnie gospodarującej	7	64	29.644	7	7
6	W tym przyznane dla osoby: (z wiersza 2) pozostającej w rodzinie	0	0	0	0	0
7	zasiłki okresowe - ogółem	20	93	26.505	20	42
8	z tego: środki własne	0	0	0	0	0
9	dotacja	20	93	26.505	20	42
10	w tym przyznane z powodu (z wiersza 7) bezrobocia	18	80	23.889	18	39
11	w tym przyznane z powodu (z wiersza 7) długotrwałej choroby	0	0	0	0	0
12	w tym przyznane z powodu (z wiersza 7) niepełnosprawności	4	13	2.615	4	7
13	w tym przyznane z powodu (z wiersza 7) możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
14	innego niż wymienione w wierszach 10-13	0	0	0	0	0
15	w tym (z wiersza 7) zasiłki okresowe kontynuowane niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b	0	0	0	0	0
16	schronienie	2	109	2578	2	3
17	posiłek	82	9.872	49.605	33	158

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

18	w tym dla dzieci	81	9.742	48.535	33	158
19	ubranie	0	0	0	0	0
20	usługi opiekuńcze - ogółem	10	2259	38.403	10	12
21	w tym specjalistyczne	0	0	0	0	0
22	zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu wNFZ	0	0	0	0	0
	w tym dla osób bezdomnych	0	0	0	0	0
24	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	4600	1	2
25	zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego	0	0	0	0	0
26	sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0
27	w tym : osobom bezdomnym	0	0	0	0	0
28	inne zasiłki celowe i w naturze - ogółem	78	x	87.408	76	187
29	w tym: zasiłki specjalne celowe	29	48	13.853	29	70
30	zasiłki celowe przyznane niezależnie od dochodu na podstawie art. 39a ust. 1 i 2	0	x	0	0	0
31	pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie - ogółem	0	x	0	0	0
32	w tym:w naturze	0	0	0	0	0
33	zasiłki	0	0	0	0	0
34	pożyczka	0	0	0	0	0
35	poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	x	x	x	0	0

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 26. Świadczenia z pomocy społecznej w 2018 roku.

Świadczenia z pomocy społecznej w 2018 roku						
L.dz.	formy pomocy	liczba osób, którym przyznano świadczenie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	razem	165	x	274.632	106	280
2	zasiłki stałe - ogółem	11	82	42.995	11	11
3	z tego: środki własne	x	x	2.364	x	x
4	dotacja	x	x	40.631	x	x
5	w tym przyznane dla osoby: (z wiersza 2) samotnie gospodarujące	11	82	42.995	11	11
6	pozostającej w rodzinie	0	0	0	0	0
7	zasiłki okresowe - ogółem	16	74	21.674	16	43
8	z tego: środki własne	x	x	101	x	x
9	dotacja	x	x	21.573	x	x
10	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) bezrobocia	12	53	17.341	12	38
11	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) długotrwałej choroby	1	1	418	1	1
12	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) niepełnosprawności	3	13	1.696	3	4
13	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
14	innego niż wymienione w wierszach 10-13	1	7	2.219	1	1
15	w tym: (z wiersza 7)					

	zasiłki okresowe kontynuowane niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b	0	x	0	0	0
16	schronienie	6	905	26.487	6	7
17	posiłek	68	8.652	44.827	29	135

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

18	w tym: dla dzieci	65	8.395	42.600	27	130
19	ubranie	0	0	0	0	0
20	usługi opiekuńcze - ogółem	10	2.054	36.767	10	12
21	w tym: specjalistyczne	0	0	0	0	0
22	zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ	0	0	0	0	0
23	w tym dla: osób bezdomnych	0	0	0	0	0
24	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0	0	0
25	zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego	0	0	0	0	0
26	sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0
27	w tym: osobom bezdomnym	0	0	0	0	0
28	inne zasiłki celowe i w naturze - ogółem	83	x	101.882	82	206
29	w tym: zasiłki specjalne celowe	23	38	11.015	23	46
30	zasiłki celowe przyznane niezależnie od dochodu na podstawie art. 39a ust. 1 i 2	0	x	0	0	0
31	pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie - ogółem	0	x	0	0	0
32	w tym: w naturze	0	x	0	0	0
33	zasiłki	0	0	0	0	0
34	pożyczka	0	0	0	0	0
35	poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	x	x	x	0	0

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 27. Świadczenia z pomocy społecznej w 2019 roku.

Świadczenia z pomocy społecznej w 2019 roku						
L.dz.	formy pomocy	liczba osób, którym przyznano świadczenie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	razem	152	x	302.021	88	224
2	zasiłki stałe - ogółem	9	98	58.484	9	9
3	z tego: środki własne	x	x	1.484	x	x
4	dotacja	x	x	57.000	x	x
5	w tym przyznane dla osoby: (z wiersza 2) samotnie gospodarującej	9	98	58.484	9	9
6	pozostającej w rodzinie	0	0	0	0	0
7	zasiłki okresowe - ogółem	21	42	16.787	21	54
8	z tego: zadanie własne	x	x	2.140	x	x
9	dotacja	x	x	14.647	x	x
10	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) bezrobocia	17	33	13.632	17	50
11	długotrwałej choroby	0	0	0	0	0
12	niepełnosprawności	1	2	701	1	1
13	możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
14	innego niż wymienione w wierszach 10-13	4	7	2.454	4	4
15	w tym: (z wiersza 7) zasiłki okresowe kontynuowane niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b	0	x	0	0	0
16	schronienie	5	1.429	49.230	5	5
17	posiłek	70	7.493	52.002	26	128
18	w tym dla: dzieci	67	7.306	49.948	24	124
19	ubranie	0	0	0	0	0
20	usługi opiekuńcze - ogółem	16	2.620	51.900	16	20
21	w tym: specjalistyczne	0	0	0	0	0
22	zasiłek celowy na pokrycie	0	0	0	0	0

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

	wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ					
23	w tym dla: osób bezdomnych	0	0	0	0	0
24	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0	0	0
25	zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego	0	0	0	0	0
26	sprawienie pogrzebu	x	1	4.120	1	1
27	w tym: osobom bezdomnym	x	0	0	0	0
28	inne zasiłki celowe i w naturze - ogółem	58	x	70.308	57	162
29	w tym: zasiłki celowe specjalne	13	24	5.698	13	27
30	zasiłki celowe przyznane niezależnie od dochodu na podstawie art. 39a ust. 1 i 2	0	x	0	0	0
31	pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie - ogółem	0	0	0	0	0
32	w tym w naturze	0	0	0	0	0
33	zasiłki	0	0	0	0	0
34	pożyczka	0	0	0	0	0
35	poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	x	x	x	0	0

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 28. Świadczenia z pomocy społecznej w 2020 roku.

Świadczenia z pomocy społecznej w 2020 roku						
L.dz.	formy pomocy	liczba osób, którym przyznano świadczenie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	razem	128	x	287.837	80	194
2	zasiłki stałe - ogółem	9	91	54.613	9	9
3	z tego: środki własne	x	x	377	x	x
4	dotacja	x	x	54.232	x	x
5	w tym przyznane dla osoby: (z wiersza 2) samotnie gospodarującej	9	91	54.236	9	9
6	w tym przyznane dla osoby: (z wiersza 2) pozostającej w rodzinie	0	0	0	0	0
7	zasiłki okresowe - ogółem	12	31	13.590	12	21
8	z tego: środki własne	12	31	13.590	12	21
9	dotacja	0	0	0	0	0
10	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) bezrobocia	11	25	11.487	11	20
11	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) długotrwałej choroby	1	6	2.103	1	1
12	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) niepełnosprawności	0	0	0	0	0
13	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
14	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) innego niż wymienione w wierszach 10-13	0	0	0	0	0
15	w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) zasiłki okresowe kontynuowane niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b	0	0	0	0	0
16	schronienie	4	x	26.445	4	4

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

17	posiłek	54	6.246	57.852	20	91
18	w tym dla: dzieci	48	5.446	43.113	15	84
19	ubranie	0	0	0	0	0
20	usługi opiekuńcze - ogółem	15	2.251	56.275	14	19
21	w tym: specjalistyczne	0	0	0	0	0
22	zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ	0	0	0	0	0
23	w tym dla: osób bezdomnych	0	0	0	0	0
24	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0	0	0
25	zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego	0	0	0	0	0
26	sprawienie pogrzebu	x	1	3.206	1	1
27	w tym: osobom bezdomnym	x	0	0	0	0
28	inne zasiłki celowe i w naturze - ogółem	58	x	75.856	55	137
29	w tym: zasiłki specjalne celowe	16	29	10.098	16	23
30	zasiłki celowe przyznane niezależnie od dochodu na podstawie art. 39a ust. 1 i 2	0	0	0	0	0
31	pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie - ogółem	0	0	0	0	0
32	w tym:	0	0	0	0	0
	w naturze					
33	zasiłki	0	0	0	0	0
34	pożyczka	0	0	0	0	0
35	poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	x	x	x	0	0

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Poniższe dane przedstawiają zbiorowe zestawienie wybranych form pomocy za lata 2016-2020 z podziałem na ilości osób i rodzaj otrzymywanego świadczenia .

Tabela 29. Podział form pomocy na ilość osób i rodzaj otrzymywanego świadczenia.

rok	Liczba osób które otrzymały Zasiłek stały	Liczba osób , które otrzymały Zasiłek celowy	Liczba osób,które otrzymały Zasiłek okresowy	Liczba osób,które otrzymały Świadczenie pieniężne	Liczba osób, które korzystały z usług opiekuńczych	Liczba osób, które korzystały z refundacji posiłków	Liczba osób które miały sprawiony pogrzebu	Liczba osób które otrzymały schronienie
2016	6	28	20	40	12	110	1	2
2017	7	54	20	53	10	82	0	2
2018	11	37	16	59	10	68	0	6
2019	9	24	21	42	16	70	1	5
2020	9	25	12	39	15	54	1	4

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Z przedstawionych danych wynika, że w analizowanym okresie 2016-2020 liczba osób, którym przyznano poszczególne świadczenia zmienia się. Największy wzrost zaobserwowano w obszarze udzielania schronienia. Na przełomie analizowanych lat różnica wyniosła 50% . Natomiast u osób korzystających z refundacji ciepłych posiłków odnotowano spadek o 51 %.

Dane dotyczące realizacji ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób najuboższych, przysługujący osobom uprawnionym, tj.:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, (dotyczy to zarówno mieszkań będących własnością miasta - czyli lokali komunalnych, mieszkań zakładowych, czy też mieszkań w domu prywatnym czynszowym jak i mieszkań wynajmowanych na wolnym rynku),
- członkom spółdzielni mieszkaniowych zamieszkującym na podstawie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego,
- osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem (na podstawie umowy użyczenia),
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Otrzymanie dodatku mieszkaniowego jest uwarunkowane spełnianiem kryterium dochodowego, jak i zależy od powierzchni zajmowanego lokalu oraz wysokości rozliczania mediów związanych z użytkowaniem mieszkania.

Tabela 30. Dodatki mieszkaniowe.

Dodatki mieszkaniowe		
rok	wysokość środków finansowych na dodatki mieszkaniowe	liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy
2016	41 566,54	13
2017	37 122,08	12
2018	27 324,35	11
2019	20 851,04	9
2020	12 665,93	9

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Na przestrzeni lat 2016-2020 spadła wysokość wypłaconych dodatków mieszkaniowych. Zmalała również liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy.

Dodatek energetyczny może otrzymać odbiorca wrażliwy czyli osoba, która:

- złoży wniosek o przyznanie dodatku energetycznego,
- ma przyznany dodatek mieszkaniowy,
- jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Tabela 31. Dodatki energetyczne.

Dodatki energetyczne		
rok	wysokość środków finansowych na dodatki energetyczne	liczba rodzin, którym przyznano dodatek energetyczny
2016	1 889,11	14
2017	796,84	7
2018	1 197,08	9
2019	435,76	2
2020	237,48	2

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Z przedstawianych danych wynika, że w analizowanym okresie 2016-2020 liczba osób, którym przyznano dodatek energetyczny znacznie zmalała, maleje także kwota wypłaconych świadczeń.

Dane dotyczące realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego (w skrócie: świadczenie z FA) przysługują osobie uprawnionej, tj. jest dziecku, które ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się ono w szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu na wiek dziecka.

Tabela 32. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego				
	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin
2016	41	476	179.220,00	25
2017	40	512	187 880,00	22
2018	36	461	173 980,00	17
2019	29	375	147 190,00	17
2020	33	364	149 450,00	17

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim

Z przedstawionych danych wynika, że w analizowanym okresie 2016 - 2020 liczba osób, którym przyznano świadczenie nieznacznie maleje, maleje także kwota wypłaconych świadczeń. Spadek wysokości wypłaconych świadczeń związany jest z coraz mniejszą liczbą osób uprawnionych do świadczeń, co z kolei związane jest z przekraczaniem kryterium dochodowego, uprawniającego do otrzymywania przedmiotowego świadczenia.

Tabela 33. Zwrot środków przez dłużników alimentacyjnych.

Zwrot środków przez dłużników alimentacyjnych			
rok	kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego:		razem
	przekazane na dochody budżetu państwa (60%)	przekazane na dochody własne gminy wierzyciela (40%)	
2016	25 919,97 (w tym odsetki 15 392,88)	7 018,09	32 938,06
2017	36 667,60 (w tym odsetki 11 676,56)	16 660,73	53 328,33
2018	37 212,40 (w tym odsetki 20 460,01)	11 168,26	48 380,66

2019	51 653,83 (w tym odsetki 33 399,57)	12 169,51	63 823,34
2020	63 818,37 (w tym odsetki 47 908,39)	10 606,62	74 424,99

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 34. Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie.

Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	
2016	25
2017	22
2018	19
2019	18
2020	20

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Z powyższych danych wynika, że rośnie liczba zwrotów dokonywanych przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z FA. Liczba dłużników alimentacyjnych zmniejszała się, by ponownie wzrosnąć w 2020r., co może przekładać się na wzrost ściągłości wypłaconych świadczeń z FA.

Dane dotyczące realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. Gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Świadczeniem rodzinnym jest także jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka żywego oraz od 01.01.2016 roku świadczenie rodzicielskie.

W skład świadczeń rodzinnych wchodzi również świadczenia opiekuńcze takie, jak:

- zasiłek pielęgnacyjny,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,
- świadczenie pielęgnacyjne.

Tabela 35. Świadczenia rodzinne w 2016 roku.

Świadczenia rodzinne w 2016 roku				
Lp.	wyszczególnienie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin
1.	zasiłki rodzinne	6 336	788 748,01	346
2.	dotatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3 319	377 788,73	brak danych
2.1.	urodzenia dziecka	39	33 322,76	brak danych
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	195	75 995,74	brak danych
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	117	22 709,97	brak danych
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	366	36 632,88	brak danych
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	544	42 554,87	brak danych
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	749	5 226,03	brak danych
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 309	118 346,48	brak danych
3.	zasiłki rodzinne z dodatkami	10 429	1 166 572,74	brak danych
4.	zasiłki pielęgnacyjne	2 579	394 587,00	235
5.	świadczenia pielęgnacyjne	234	303 333,00	21
6.	specjalny zasiłek opiekuńczy	100	51 216,00	10
7.	świadczenia opiekuńcze	2 913	749 136,00	266
8.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	64	64 000,00	63
9.	świadczenie rodzicielskie	162	149 536,00	23

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim

Tabela 36 . Świadczenia rodzinne w 2017 roku.

Świadczenia rodzinne w 2017 roku				
Lp.	wyszczególnienie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin
1.	zasiłki rodzinne	7 624	872 310,90	382
2.	dotatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3 756	437 867,19	brak danych

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

2.1.	urodzenia dziecka	63	4 106,79	brak danych
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	250	96 507,90	brak danych
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	159	31 086,20	brak danych
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	360	39 046,60	brak danych
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	711	43 018,83	brak danych
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	810	56 237,85	brak danych
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 403	130 923,02	brak danych
3.	zasiłki rodzinne z dodatkami	11 380	1 310 178,09	brak danych
4.	zasiłki pielęgnacyjne	2 588	395 964,00	238
5.	świadczenia pielęgnacyjne	247	347 176,00	22
6.	specjalny zasiłek opiekuńczy	107	54 987,00	11
7.	świadczenia opiekuńcze	2 942	798 127,00	271
8.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	76	76 000,00	76
9.	świadczenie rodzicielskie	221	201 429,00	32

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boruku Wielkopolskim.

Tabela 37. Świadczenia rodzinne w 2018 roku.

Świadczenia rodzinne w 2018 roku.				
Lp.	wyszczególnienie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin
1.	zasiłki rodzinne	7 816	882 628,78	380
2.	dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3 854	417 733,96	brak danych
2.1.	urodzenia dziecka	37	31 233,64	brak danych
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	224	84 562,80	brak danych
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	204	38 735,95	brak danych
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	341	36 939,62	brak danych
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	827	44 657,53	brak danych
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem	852	57 806,73	brak danych

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

	zamieszkania			
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 369	123 797,69	brak danych
3.	zasiłki rodzinne z dodatkami	11 670	1 300 362,74	brak danych
4.	zasiłki pielęgnacyjne	2 635	416 759,00	234
5.	świadczenia pielęgnacyjne	280	413 156,00	26
6.	specjalny zasiłek opiekuńczy	97	50 883,00	12
7.	świadczenia opiekuńcze	3 012	880 798,00	272
8.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	70	70 000,00	69
9.	świadczenie rodzicielskie	250	231 225,00	34

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 38. Świadczenia rodzinne w 2019 roku.

Świadczenia rodzinne w 2019 roku				
Lp.	wyszczególnienie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin
1.	zasiłki rodzinne	6 990	769 391,83	330
2.	dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3 796	379 585,82	brak danych
2.1.	urodzenia dziecka	31	23 116,49	brak danych
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	259	95 439,78	brak danych
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	187	33 805,58	brak danych
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	312	31 455,21	brak danych
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	988	37 466,22	brak danych
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	796	51 187,22	brak danych
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 223	107 115,32	brak danych
3.	zasiłki rodzinne z dodatkami	10 786	1 148 977,65	brak danych
4.	zasiłki pielęgnacyjne	2 675	506 614	236
5.	świadczenia pielęgnacyjne	295	466 667	27
6.	specjalny zasiłek opiekuńczy	89	54 680	9
7.	świadczenia opiekuńcze	3 059	1 027 961	272
8.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	60	60 000	58

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

9.	świadczenie rodzicielskie	213	195 887	32
----	---------------------------	-----	---------	----

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 39. Świadczenia rodzinne w 2020 roku.

Świadczenia rodzinne w 2020 roku				
Lp.	wyszczególnienie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin
1.	zasiłki rodzinne	5 667	626 159,99	264
2.	dotatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3 176	308 627,52	brak danych
2.1.	urodzenia dziecka	39	15 755,88	brak danych
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	187	65 964,33	brak danych
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	142	24 327,74	brak danych
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	305	31 054,12	brak danych
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	754	31 476,45	brak danych
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	714	46 913,43	brak danych
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 035	93 135,57	brak danych
3.	zasiłki rodzinne z dodatkami	8 843	793 478,51	brak danych
4.	zasiłki pielęgnacyjne	2 414	521 038	219
5.	świadczenia pielęgnacyjne	318	568 905	30
6.	specjalny zasiłek opiekuńczy	91	56 020	9
7.	świadczenia opiekuńcze	2 823	1 145 963	258
8.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	53	53 000	53
9.	świadczenie rodzicielskie	160	147 740	29

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Z roku na rok zmniejsza się liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych, co wynika z corocznego wzrostu najniższego wynagrodzenia przy jednoczesnym utrzymaniu kryterium dochodowego na tym samym poziomie. Wzrosła natomiast liczba osób uprawnionych do zasiłku pielęgnacyjnego, gdyż zwiększa się grupa osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności uprawniającym do otrzymywania w/w świadczenia. Wyjątkiem był rok 2020 ze znacznym spadkiem osób uprawnionych do

ww. świadczenia. Z roku na rok wzrasta także ilość wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych, co wiąże się z coroczną waloryzacją świadczenia, w związku z czym rodzice dzieci niepełnosprawnych częściej rezygnują z zatrudnienia lub nie podejmują go wcale by sprawować opiekę nad dzieckiem.

Dane dotyczące realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W kwietniu 2016 roku weszła w życie ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie przysługuje w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 18 roku życia. W okresie od kwietnia 2016 roku do 30 czerwca 2019 roku świadczenie na pierwsze dziecko uzależnione było od kryterium dochodowego, które wynosiło 800,00 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności bądź umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności kryterium dochodowe wynosiło 1.200 zł na osobę w rodzinie.

Od lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko bez względu na dochód.

Tabela 40. Świadczenia wychowawcze.

Świadczenia wychowawcze				
rok	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin
2016	967	8.604	4 301 890,30	586
2017	880	11.499	5 749 430,90	535
2018	876	10.826	5 412 612,03	533
2019	1.364	13.632	6 815 984,59	817
2020	1.369	16.515	8.257 479,50	822

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 41. Świadczenia „Za życiem”.

Świadczenia „Za życiem”				
rok	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin
2017	0	0	0	0
2018	1	1	4 000,00	1
2019	0	0	0	0

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

2020	1	1	4 000,00	1
------	---	---	----------	---

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 42. Świadczenia „Dobry start”.

Świadczenia „Dobry start”.			
rok	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba świadczeń	kwota świadczeń
2018	1.022	1.022	306 600
2019	1.038	1.038	311 400
2020	1.008	1.008	302 400

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 43. Karta Dużej Rodziny.

Karta Dużej Rodziny		
rok	liczba rodzin	Ilość wydanych kart
2016	-	-
2017	-	-
2018	26	98
2019	225	471
2020	24	54

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 44. Karta Wielkopolskiej Rodziny.

Karta Wielkopolskiej Rodziny		
rok	liczba rodzin	Ilość wydanych kart
2016	-	--
2017	-	-
2018	8	52
2019	3	16
2020	1	5

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Tabela 45. Czyste powietrze.

Czyste powietrze		
rok	liczba rodzin	Ilość wydanych zaświadczeń
2020	1	0

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

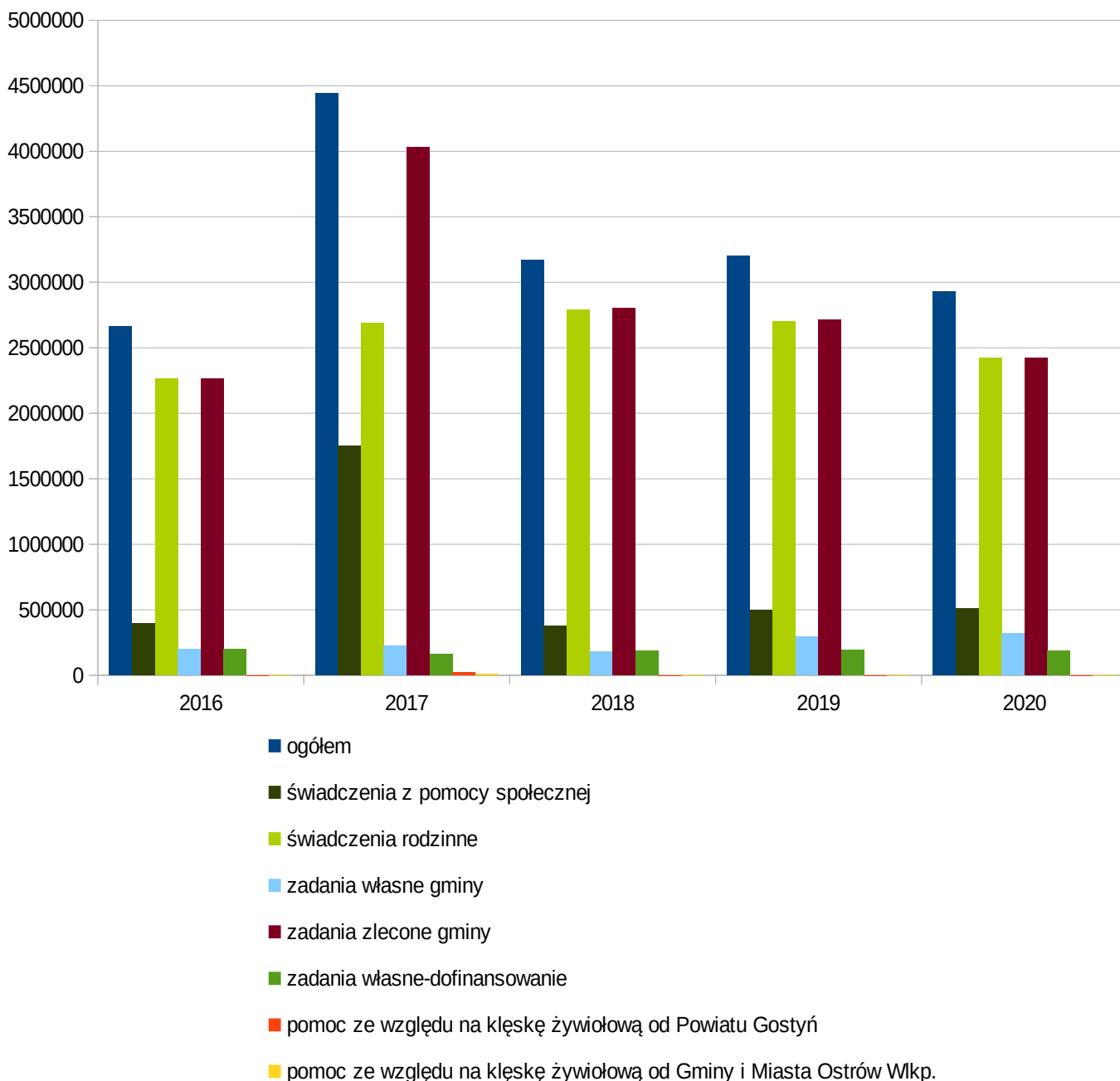
Budżet Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim w latach 2016-2020.

Tabela 46. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2016-2020

wielkość wydatków (w zł)	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	6 965 722,57	10 193 500,15	8 579 570,24	10 016 478,82	11187593,87
W tym świadczenie wychowawcze	4 301 890,30	5 749 430,90	5.412.612,03	6 815 984,59	8 257 479,50
w tym na świadczenia pomocy społecznej	397 344,77	1 752 545,85	378 006,68	499 413,71	507 072,61
w tym na świadczenia rodzinne	2 266 487,50	2 691 523,40	2 788 951,53	2 701 080,52	2 423 041,76
na zadania własne gminy	197 635,70	223 169,63	177 812,47	292 224,64	320 976,73
na zadania zlecone gminie	6568 377,80	9778 492,30	8 214 711,14	9 529 125.11	10 682 441,26
na zadania własne - dofinansowanie	199 709,07	161 838,22	187 046,63	195 129,07	184 175,88
Na udzielenie pomocy ze względu na klęskę żywiołową od Powiatu Gostyń	0	20 000,00	0	0	0
Na udzielenie pomocy ze względu na klęskę żywiołową od Gminy i Miasta Ostrów Wlkp.	0	10 000,00	0	0	0

Źródło: dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Wykres 3. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2016-2020

11. 1. UBÓSTWO. OPIS PROBLEMU.

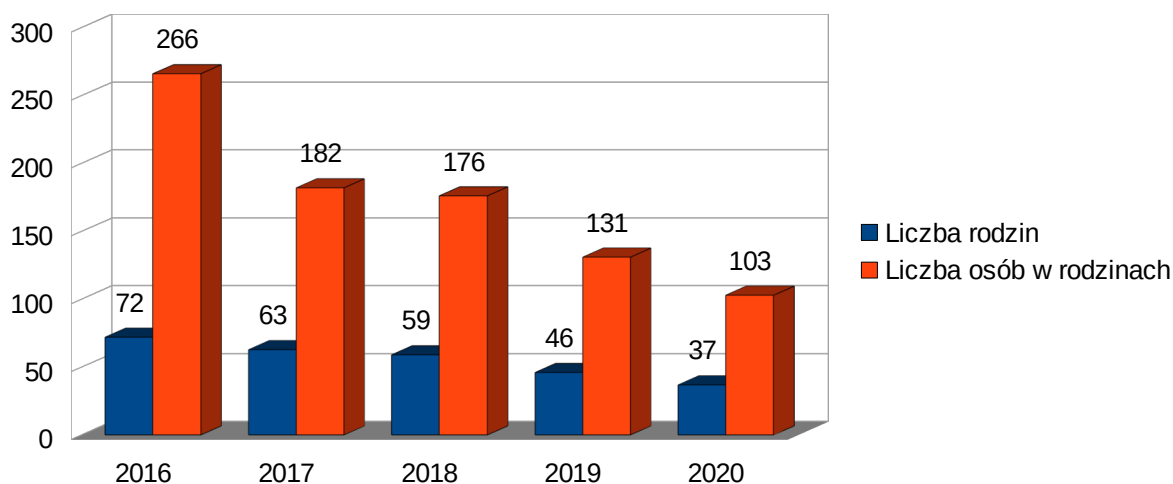
Ubóstwo, to pojęcie, które z jednej strony określa warunki życia jednostki, a z drugiej strony wskazuje na nierówności i sprzeczności występujące w społeczeństwie. Chociaż nikt nie kwestionuje faktu, że ubóstwo jest zjawiskiem wielowymiarowym, to dla polityki społecznej podstawowe znaczenie ciągle mają informacje dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego.

Życie ¼ ludności Europy poniżej granicy wykluczenia społecznego podważa ideę spójności społecznej i obniża wartość kapitału społecznego Unii. Dlatego 27 państw UE podjęło decyzję, o połączeniu wysiłków na rzecz działań, zmierzających do ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego, przeznaczając na ten cel odpowiednie środki w nowej perspektywie finansowej (2014 – 2020). Państwa członkowskie zobowiązały się do opracowania polityk ograniczania ubóstwa, zaangażowania odpowiednich zainteresowanych stron, a następnie monitorowania rozwoju sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem warunków życia.

Minimum egzystencji - koszyk dóbr, niezbędnych do podtrzymania funkcji życiowych człowieka i sprawności psychofizycznej. Uwzględnia on jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia i zagrożenia życia. Zjawisko ubóstwa mierzy się najczęściej przy pomocy dwóch głównych parametrów, jakimi są zasięg oraz głębokość. Do oceny zasięgu ubóstwa wykorzystuje się miernik zwany stopą ubóstwa lub też wskaźnikiem zagrożenia ubóstwem. Oblicza się go dzieląc liczbę ubogich (osób lub gospodarstw domowych) przez odpowiadającą im liczbę jednostek w całej populacji. Pomnożony przez sto określa odsetek ubogich w danej zbiorowości. Natomiast drugi z parametrów - głębokość ubóstwa - informuje o tym, o ile procent przeciętne dochody/wydatki osób ubogich są niższe od przyjętej granicy ubóstwa.

Ubóstwo w pomocy społecznej to jedno z najbardziej spornych pojęć, ponieważ - stosownie do obowiązujących unormowań - nie jest samoistną przesłanką uzasadniająca przyznanie świadczenia pieniężnego.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu ubóstwa.

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Zasoby.

- Miejsko-gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim:
 - udzielanie pomocy finansowej;
 - udzielanie pomocy w formie posiłków;
 - udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej.
- Kościoły:
 - podejmowanie różnego rodzaju działań na rzecz wspierania ubogich rodzin.
- Caritas/Stowarzyszenie Gedeon:
 - realizacja programu pomocy żywnościowej w ramach FEAD.

11. 2. BEZROBOCIE.

OPIS PROBLEMU.

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych. Jest od dawna przedmiotem zainteresowania socjologów i psychologów, ponieważ ze względu na swoje następstwa jest poważnym problemem społecznym. Bezrobocie występuje wówczas, gdy liczba osób poszukujących pracy jest większa niż liczba ludzi zdolnych do pracy, chcących pracować i akceptujących istniejący poziom wynagrodzeń.

Skutki bezrobocia można rozpatrywać w 3 aspektach:

- **1. aspekt psychologiczny** - to utrata dochodów, utrata zdrowia, obniżenie poziomu intelektualnego funkcjonowania. Osoby zmniejszają swoją aktywność we wszystkich dziedzinach życia, ograniczają kontakty towarzyskie nawet z osobami również dotkniętymi bezrobociem, bo nawet takie spotkania nie podnoszą ich na duchu, lecz pogłębiają frustracje. Bezrobotnych cechuje fatalizm, apatia, jak również obniża się ich sprawność psychofizyczna,
- **2. aspekt społeczny** - to naruszenie jednej z podstawowych zasad umowy społecznej, wynikającej nie tylko z prawa człowieka do pracy, ale także jego obowiązku w postaci zapewnienia utrzymania rodziny, wychowania dzieci. Osoba bezrobotna (poprzez utratę pracy) zostaje pozbawiona komfortu psychicznego, wynikającego z poczucia przynależności do grupy, odpowiedzialności i obowiązku wobec innych,
- **3. aspekt polityczno - ustrojowy** - sprzyja rozwojowi radykalizmu i niepokojów społecznych, przynosi postawy antyspołeczne, sprzyja przestępczości, usprawiedliwia ją oraz poszerza zakres jej motywacji.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu, w latach 2016-2020 liczba osób w gminie zmniejszyła się.

Tabela 47. Bezrobotni w gminie Borek Wlkp. na koniec 2020 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia.

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	37	22	59,50
25-34 lata	53	28	52,83
35-44 lata	23	10	43,48
45-54 lata	33	14	42,42
55-59 lat	14	8	57,14
60 lat i więcej	7	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	11	2	18,18
1-3 miesiące	27	10	37,94
3-6 miesięcy	27	15	55,55
6-12 miesięcy	36	11	30,55
12-24 miesiące	29	17	58,62
powyżej 24 miesięcy	37	27	72,97
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	16	12	75
do 1 roku	16	10	62,50
1-5 lat	58	34	58,63
5-10 lat	31	10	32,26
10-20 lat	24	10	41,67
20-30 lat	18	5	27,78
30 lat i więcej	4	1	25
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	11	7	63,64
policealne i średnie zawodowe	21	12	57,14
średnie ogólnokształcące	18	11	61,11
zasadnicze zawodowe	73	32	43,84
gimnazjalne i niższe	44	20	45,45

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu.

Tabela 48. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie Borek Wlkp. w latach 2016-2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
liczba osób bezrobotnych w gminie ogółem	230	194	165	146	167
liczba bezrobotnych kobiet	112	103	89	74	82
udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (w %)	48,70	53,09	53,94	50,68	49,11

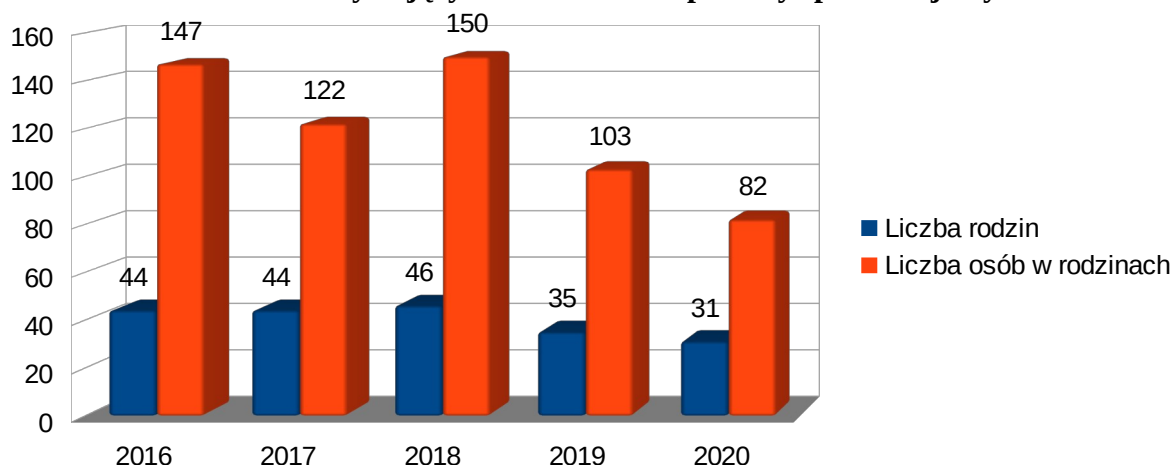
Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu.

Tabela 49. Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne na terenie gminy Borek Wlkp.

Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne	
2016	9
2017	7
2018	5
2019	4
2020	5

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu.

Wykres 5. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobocia.

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Zasoby.

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim:
 - udzielanie pomocy finansowej,
 - udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej,
 - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Gostyniu:

- podejmowanie działań służących aktywizacji, poprzez pracę osób zagrożonych marginalizacją;
- wykonywanie przez osoby bezrobotne prac społecznie-użytecznych tj. prac porządkowych na terenie gminy Borek Wielkopolski.

11.3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.

OPIS PROBLEMU.

W myśl ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Osoba niepełnosprawna powyżej 16 roku życia musi posiadać aktualne orzeczenie z określonym stopniem niepełnosprawności wydane przez odpowiedni organ orzekający. Ustalono trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny - do tego stopnia zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- umiarkowany - do tego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- lekki - do tego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Stopień niepełnosprawności orzeka się na stałe, jeżeli według wiedzy medycznej stan zdrowia nie rokuje poprawy lub na czas określony, jeżeli według wiedzy medycznej może nastąpić poprawa stanu zdrowia. Przy kwalifikowaniu osób do stopnia niepełnosprawności bierze się pod uwagę zakres naruszenia sprawności organizmu spowodowany przez upośledzenie umysłowe, choroby psychiczne, zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, choroby narządu wzroku, upośledzenie narządu ruchu, epilepsja, choroby układu oddechowego i krążenia, choroby układu pokarmowego, moczowo - pęciowego, choroby neurologiczne, inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.

Osoba niepełnosprawna może też legitymować się równoważnym orzeczeniem innych organów orzekania:

- orzeczenie o niezdolności do pracy lekarza orzecznika ZUS,
- orzeczenie o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym KRUS.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku. Niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na czas nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia. Orzeczenia wydają wyłącznie powiatowe i wojewódzkie zespoły do spraw orzekania niepełnosprawności.

Niepełnosprawność jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym, szczególnie jednak należy uwzględnić w nim kontekst psychologiczny i społeczny. Sam fakt uszkodzenia funkcji życiowych utrudnia, wręcz uniemożliwia wykonywanie zadań społecznych, co dodatkowo pogłębia stan izolacji psychicznej, którą wywołała choroba. W społeczeństwie występują tendencje do izolacji i ograniczania udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i mimo poprawy w tej dziedzinie, niektóre formy dyskryminacji osób niepełnosprawnych stanowią nadal poważny problem. Osoby niepełnosprawne niemal każdego dnia borykają się ze skutkami barier architektonicznych, transportowych i komunikacyjnych z zasadami i kierunkami działań opartymi na nadopiekuńczości oraz z brakiem odpowiednich modyfikacji w udogodnieniach i formach działania. Uzupełnianie i podnoszenie jakości spójnego programu pomocy osobom niepełnosprawnym w znacznym stopniu poprawi sytuację tych osób. Istotne jest to, by system wsparcia uzupełniać o takie formy, które zagwarantują osobom niepełnosprawnym lepsze usamodzielnienie, pełną integrację ze środowiskiem, a także będą przeciwdziałały izolacji i marginalizacji tej grupy osób.

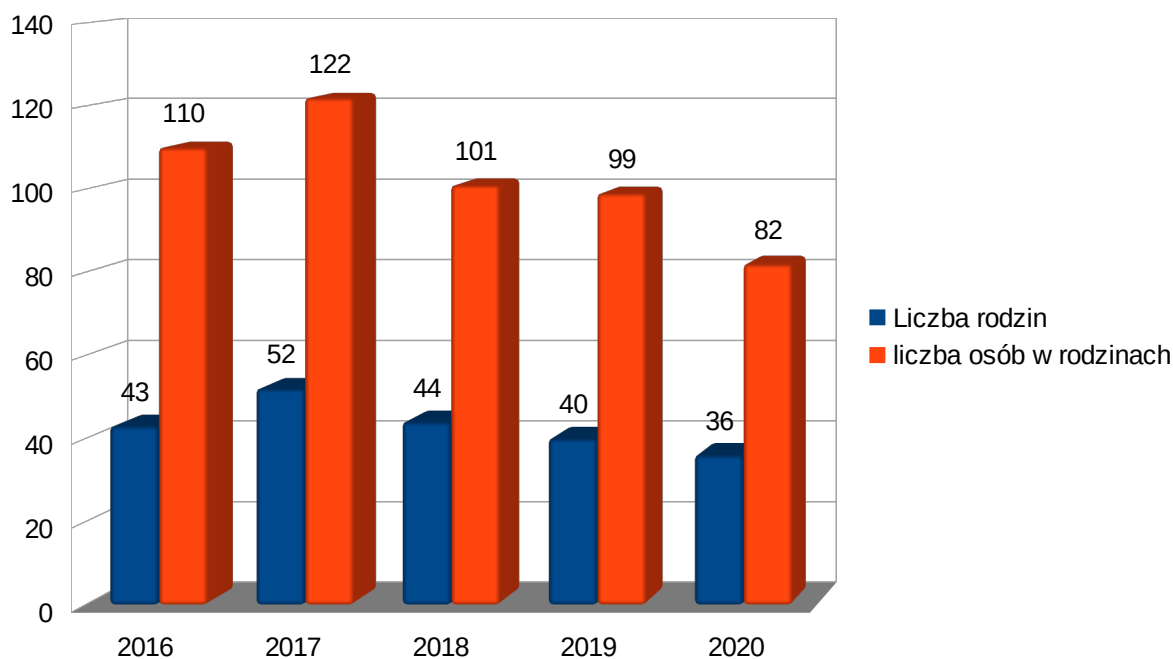
Tabela 50. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy Borek Wlkp. w latach 2016-2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy do lat 16	16	15	17	21	18
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy powyżej 16 roku życia	113	112	121	117	84
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	41	33	48	35	27
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	45	38	41	49	33
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	25	41	31	31	23
w tym niezaliczenie do stopnia	2	0	1	2	1

niepełnosprawności					
--------------------	--	--	--	--	--

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gostyniu.

Wykres 6. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności.

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Zasoby.

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim:
 - świadczenia pracy socjalnej,
 - udzielanie pomocy finansowej,
 - udzielanie konsultacji osobom niepełnosprawnym w zakresie informacji dotyczących praw osób niepełnosprawnych i ich przywilejów wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, turnusów rehabilitacyjnych,
- Zakład Aktywności Zawodowej w Leonowie- zapewniający miejsca pracy osobom niepełnosprawnym:
 - porządkowanie terenów zielonych; kompleksowe doczyszczanie i obsługa nieruchomości, doczyszczanie obiektów, sprzątanie; aranżacja z wieloma niepowtarzalnymi pomysłami, pielęgnacja obiektów zielonych, usługi zimowe; montowanie prostych elementów, składanie kopert, kartonów, montowanie długopisów; sprzedaż drewna opałowego: drewno kominkowe, drewno opałowe, drewno rozpałkowe; pranie odzieży roboczej i codziennej: bielizny, koszul oraz pościeli, obrusów, ręczników, zasłon itp., prasowanie, maglowanie nowoczesnym magłem elektrycznym; projektowanie i wydruk wizytówek, kalendarzy reklamowych, ze zdjęciem, kieszonkowych, biurowych, okolicznościowych, plakatów

reklamowych, laminowanie. przepisywanie i drukowanie prac dyplomowych, licencjackich, wraz z oprawieniem, bindowaniem.

Tabela 51. Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Zakładzie Aktywności Zawodowej.

rok	Liczba uczestników
2016	35
2017	40
2018	43
2020	40

Źródło: dane z Zakład Aktywności Zawodowej Leonów.

11.4. BEZDOMNOŚĆ.

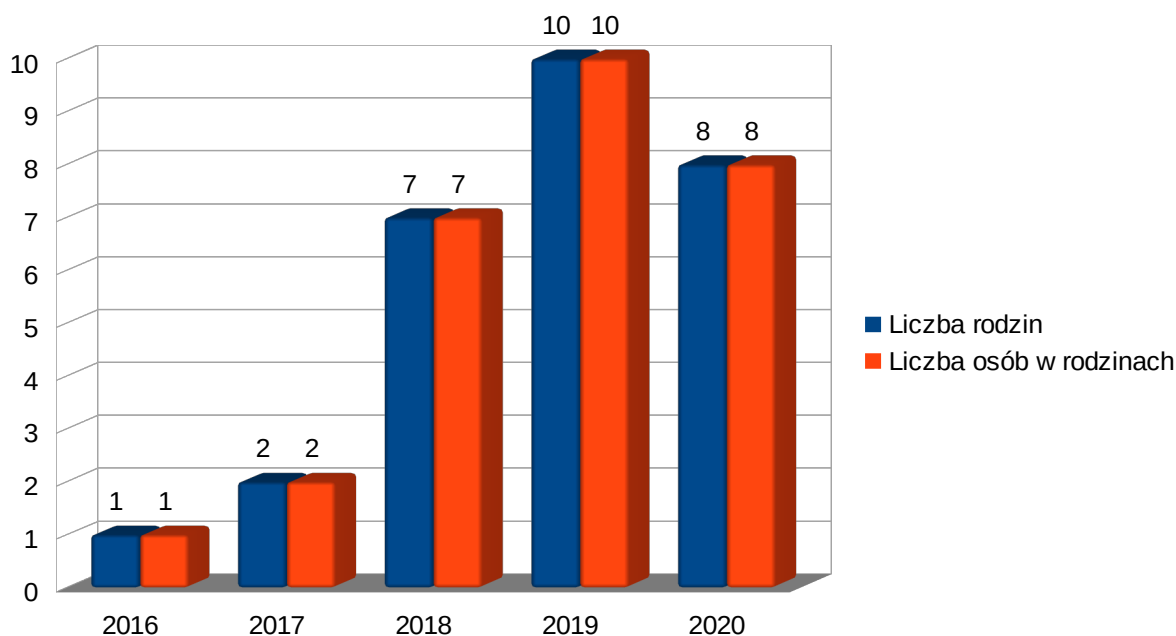
OPIS PROBLEMU.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej osobę bezdomną określa jako „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu socjalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”. Bezdomność jest jednym z najpoważniejszych zagrożeń socjalnych w życiu człowieka, naruszającym podstawy jego bytu. Jest również sytuacją naruszającą fundament człowieczeństwa w postrzeganiu samego siebie, poczuciu godności i własnych wartości, niszczącą sens istnienia. To bardzo złożony problem psychospołeczny i ekonomiczny. Ludzie bezdomni byli zawsze i wszędzie - w sensie krajów, miast i wszelkich innych skupisk ludzkich. Jednakże współcześnie niepokoi bezdomność jako narastający problem społeczny, który stanowi ponurą przeciwwagę dla wzrostu gospodarczego, rozwoju, dobrobytu. Bezdomność bardzo silnie łączy się z ubóstwem, a zjawiska te powiązane ze sobą stają się poważnym czynnikiem wykluczającym, a następnie utrudniającym powrót człowieka ze społecznego marginesu. Oba często wywołane są podobnymi wydarzeniami krytycznymi, np. utratą pracy i/lub zerwaniem więzi z bliskimi.

Powody bezdomności mogą być spowodowane przez:

- rozpad rodziny,
- eksmisja,
- powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania,
- brak stałych dochodów,
- przemoc w rodzinie,
- brak tolerancji społecznej,
- uzależnienia,
- brak dokumentów,
- opuszczenie domu dziecka,
- powrót ze szpitala psychiatrycznego.

Wykres 7. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezdomności.

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Zasoby

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim:
 - świadczenie pracy socjalnej,
 - udzielanie pomocy finansowej,
 - udzielanie pomocy w formie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
 - kierowanie do placówek zapewniających schronienie i wyżywienia.
- Służby porządkowe-Posterunek Policji w Borku Wielkopolskim:
 - przeprowadzanie interwencji.
- Urząd Miejski w Borku Wielkopolskim:
 - zapewnianie mieszkań socjalnych.

11.5. UZALEŻNIENIA.

OPIS PROBLEMU.

Uzależnienie to psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między organizmem a substancją chemiczną, charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy w celu doświadczenia jej wpływu na psychikę lub uniknięcia objawów towarzyszących brakowi tej substancji.

Każde uzależnienie prowadzi do koncentracji życia wokół czynnika uzależniającego, co prowadzi do zaniedbań na różnych obszarach: w sferze emocjonalnej, duchowej, społecznej, intelektualnej

i fizycznej. Uzależnienie od środków psychoaktywnych należy do coraz powszechniejszych problemów. Alkoholizm i narkomania są problemami wielowymiarowymi, powodują szereg szkód społecznych, zdrowotnych, prowadzą do przedwczesnej śmierci. Zażywanie środków psychoaktywnych wywołuje wiele różnych problemów rodzinnych, społecznych, a także zdrowotnych. Problem dotyka wszystkich grup społecznych, bez względu na region, wiek, wykształcenie i status finansowy. Biorąc pod uwagę zasięg problemów związanych z uzależnieniem od środków psychoaktywnych, skuteczne mogą być tylko działania kompleksowe, zaplanowane na szeroką skalę, a ich realizowanie wymaga zaangażowania wielu różnych instytucji, organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnej.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniami od środków psychoaktywnych bardzo ważne jest rozpoznawanie skali problemów na terenie gminy, wzorów zachowań związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanych nimi. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość” danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

Tabela 52. Środki finansowe przeznaczone w gminie Borek Wlkp. w latach 2016-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

wielkość wydatków	2016	2017	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	104 843,48	131 959,30	89 486,46	101 214,06	98 895,11
na przeciwdziałanie narkomanii	12 183,00	6 688,94	7 331,12	15 460,28	19 180
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0	0	0
razem	117 026,48	138 648,24	96 817,58	116 674,34	118 075,11

Źródło: dane GKRPA w Borku Wielkopolskim.

Tabela 53. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2016-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie Borek Wlkp.

	2016	2017	2018	2019	2020
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	30	28	30	27	24
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0	0	0
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	40	32	36	18	8
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0	0	0
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	2	5	11	11	6
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0	0	0

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

Liczba osób z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno- motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	12	5	5	8	10
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0	0	0
Liczba założonych Niebieskich Kart przez członków GKRPA	0	0	0	0	0

Źródło: dane GKRPA w Borku Wielkopolskim.

Tabela 54. Wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borku Wlkp.

Wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borku Wlkp.					
	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	8	3	7	7	4

Źródło: dane GKRPA w Borku Wielkopolskim.

Tabela 55. Wnioski do Sądu dotyczące osób z problemem alkoholowym, skierowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borku Wlkp.

Wnioski do Sądu dotyczące osób z problemem alkoholowym, skierowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borku Wlkp.					
	2016	2017	2018	2019	2020
wnioski GKRPA do sądu o podjęcie leczenia odwykowego	1	2	1	1	1

Źródło: dane GKRPA w Borku Wielkopolskim.

Tabela 56. Kierowanie osób, które nie zgłosiły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie leczeniu odwykowemu, na badanie przez biegłych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Kierowanie osób, które nie zgłosiły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie leczeniu odwykowemu, na badanie przez biegłych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego		
	Skierowania do biegłych	Sporządzone opinie
2016	6	6
2017	3	2
2018	3	4
2019	2	4
2020	0	0

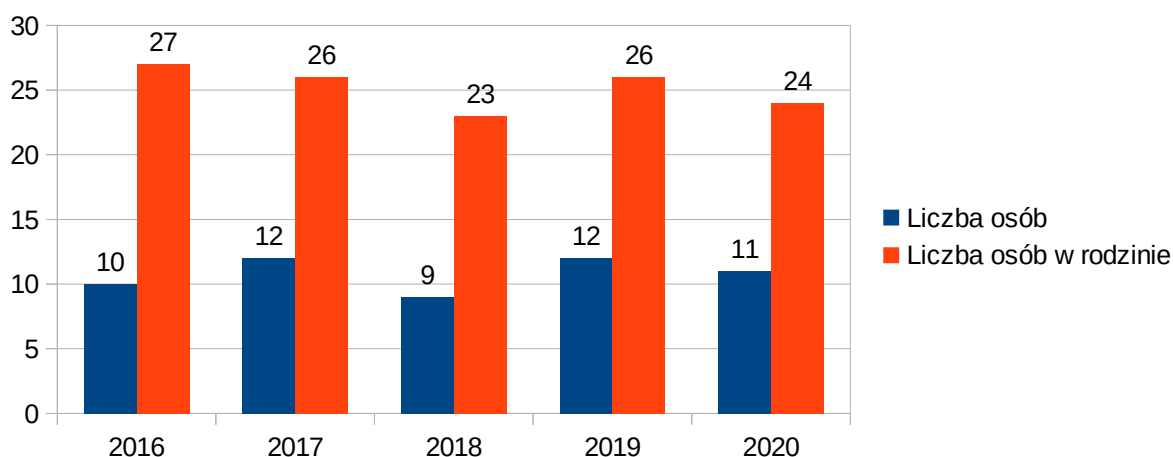
Źródło: dane GKRPA w Borku Wielkopolskim.

Tabela 57. Liczba osób korzystających w Punkcie Konsultacyjnym z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i z syndromem DDA.

Liczba osób korzystających w Punkcie Konsultacyjnym z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i z syndromem DDA	
2016	105
2017	96
2018	99
2019	87
2020	60

Źródło: dane GKRPA w Borku Wielkopolskim.

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu.

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Zasoby:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim
 - świadczenie pracy socjalnej,
 - udzielanie pomocy finansowej,
 - koordynacja i realizacja części zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (organizacja poradnictwa psychologicznego i prawnego, organizacja działań, akcji i programów profilaktycznych).
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
 - przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu powodujących rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku

zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, prowadzenie rozmów interwencyjno - motywacyjnych ze zgłoszonymi, przez rodzinę lub instytucje, osobami; kierowanie osób, które nie zgłosiły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie leczeniu odwykowemu, na badanie przez biegłych - psychologa i psychiatrę w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego, kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,

-udzielania wsparcia osobom z problemem alkoholowym oraz ich rodzinom,

-prowadzenie kontroli dotyczących przestrzegania zasad i warunków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

-opiniowanie lokalizacji punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zgodnie z zasadami usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych określonymi w uchwale Rady Miejskiej.

- Posterunek Policji:

-organizowanie czynności patrolowych i interwencyjnych,

-motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego,

-kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu,

-podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień,

-zwalczanie przestępczości, w tym przestępczości narkotykowej.

- Szkoły i przedszkola:

-realizacja szkolnych programów wychowawczych,

-realizacja szkolnych programów profilaktyki,

-realizacja działań i programów profilaktycznych.

11.6. PRZEMOC.

OPIS PROBLEMU.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wieloaspektowym, dlatego pomoc rozpatrywana musi być w wielu wymiarach, tj. prawnym, psychologicznym, społecznym i moralnym. Z uwagi na powszechność tego problemu i jego negatywne skutki społeczne, niezbędna jest efektywna interdyscyplinarna współpraca wielu służb, instytucji i organizacji w celu zapobiegania przemocy oraz zminimalizowania jej skutków. Szerokie ujęcie problemu pozwala wyodrębnić dwa typy przemocy, której sprawcami są dorośli (przemoc wobec małżonka, partnera, przemoc wobec dziecka), dwa typy przemocy, której sprawcami są dzieci (przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa) i jeden typ, w którym sprawcami mogą być i dorośli i dzieci (przemoc wobec osób w podeszłym wieku). W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące rodzaje przemocy w rodzinie: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną oraz zaniedbanie.

1. Przemoc fizyczna - intencjonalne zachowania, niosące ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie, czy do tego dochodzi oraz obrażenia poniesione przez daną osobę, które nie są wynikiem wypadku (np. kopanie, popychanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, drapanie, przypalanie; w stosunku do dzieci może występować w postaci czynnej - klapsy, bicie przedmiotami, duszenie, zadawanie ran i biernej w formie różnego rodzaju zakazów, nakazów - mówienia, chodzenia czy zaspokajania potrzeb fizjologicznych tylko w określonym czasie),

2. Przemoc psychiczna/emocjonalna - wszelkie słowa, zachowania werbalne i niewerbalne czy postawy mające na celu utrzymanie pełnej kontroli nad drugą osobą, dzieckiem czy dorosłym poprzez obniżenie jej poczucia wartości i wzbudzenie bezsilności oraz zaburzenie jej sensu życia. Takie działanie jest intencjonalne, a sprawca zrobi wszystko, żeby zapanować nad emocjami i myślami drugiej osoby, aby zaspokoić własne potrzeby (np. zastraszanie, oskarżanie, poniżanie, grożenie, zawstydzanie, stawianie dzieciom nadmiernych i niewłaściwych wymagań),

3. Przemoc seksualna - wymuszanie czynności seksualnych i współwystępuje z przemocą fizyczną i psychiczną (np. wymuszanie pożycia seksualnego, gwałt, sadystyczne formy współżycia, nakłanianie do aktywności seksualnej z innymi osobami, zmuszanie do oglądania pornografii),

4. Przemoc ekonomiczna - brak zaspokajania podstawowych potrzeb materialnych członków rodziny, uzależnienie ekonomiczne od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niewywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego),

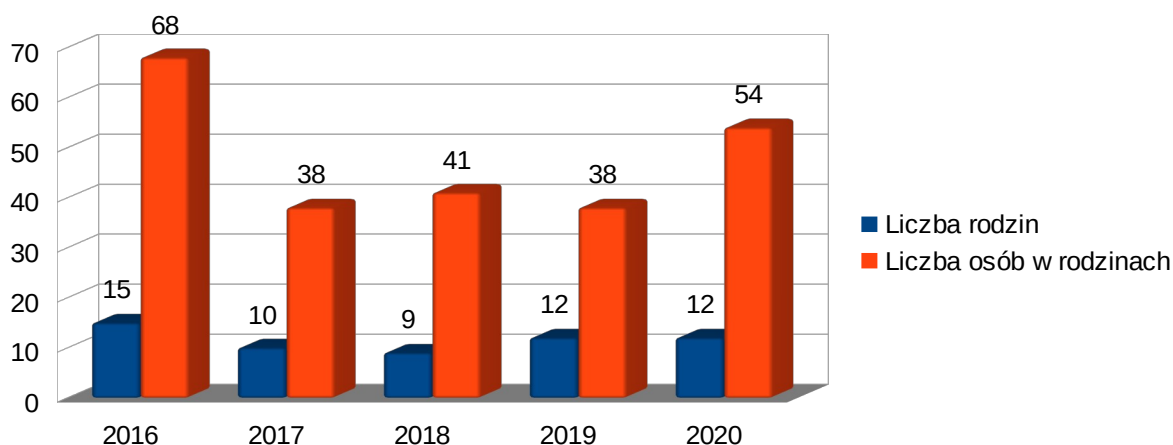
5. zaniedbanie - niezapewnienie lub uniemożliwienie zaspokojenia potrzeb jednostce zależnej (np. celowe niepodawanie posiłków, leków, niezabezpieczenie opieki medycznej, uniemożliwianie prawidłowego rozwoju).

Należy zwrócić uwagę na 8 kryteriów przemocy:

- intencjonalność sprawcy (trudność polega na ujawnieniu jego motywacji),
- celowość działania sprawcy,
- zachowania krzywdzące drugą osobę, przybierające różne typy, formy i rodzaje,
- relację władzy czy autorytetu służącą uwodzeniu i budowaniu patologicznej mocy (co wyklucza partnerstwo czy opiekę),
- konsekwencje przemocy dla osoby doświadczającej jej w różnych sferach życia i w wielu formach (np. zewnętrzne - wewnętrzne, specyficzne - niespecyficzne, ostre i krótkoterminowe - długoterminowe, problemy życiowe i zaburzenia, nawracające, z opóźnionym początkiem),
- łamanie prawa oraz społecznie konstruktywnych norm i zasad dotyczących kontaktów międzyludzkich, odwoływanie się do norm z pogranicza prawa, a nie do prawa,
- używanie i odwoływanie się do destrukcyjnych i patologicznych mitów danego środowiska,
- dynamikę (narastanie) przemocy i jej procesy.

Warto też pamiętać, że istotnym aspektem odróżnienia przemocy od agresji jest dysproporcja sił w relacji stron. Sprawca wykorzystuje swoją przewagę siły nad słabszą ofiarą.

Wykres 9. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu przemocy.

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Procedura „Niebieska Karta”.

Niebieska Karta to procedura mająca zapewnić bezpieczeństwo osobie, wobec której stosowana jest przemoc w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” (NK) to ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Procedura Niebieska Karta, jest podzielona na 6 etapów, które następują kolejno po sobie:

1. Wszczęcie procedury.
2. Opracowanie indywidualnego planu pomocy.
3. Oddziaływanie na sprawcę przemocy.
4. Realizacja indywidualnego planu pomocy.
5. Ewentualne zdarzenia niebezpieczne w trakcie procedury „Niebieskie Karty”.
6. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty”.

Choć zawsze najważniejsze są działania, które może osoba doznająca przemocy podjąć sam/a, to właśnie dzięki wsparciu różnych służb i instytucji współdziałających w ramach procedury Niebieskie Karty, zyskują pomoc w zapewnieniu bezpieczeństwa; wsparcie w rozwiązaniu trudnej sytuacji (nie tylko związanej z przemocą, ale np. w uniezależnieniu się od sprawcy w kwestiach materialnych, zawodowych, mieszkaniowych, jak również pomoc psychologiczną, prawną lub inną); a także monitoring zmieniającej się sytuacji czy podejmowanie przez specjalistów działań mających na celu zmianę zachowania sprawcy, poczynając od uświadomienia sprawcy konsekwencji stosowania przemocy i tego, że różne instytucje interesują się jego/jej zachowaniem, działań edukacyjnych, zobowiązania do leczenia odwykowego, a w określonych prawem przypadkach również np. zakaz kontaktu, zbliżania się, nakaz eksmisji.

Tabela 58. Realizacja Procedury „Niebieskiej Karty”.

Realizacja Procedury „Niebieskie Karty”						
		2016	2017	2018	2019	2020
liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”		16	5	8	13	16
liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		14	5	8	9	12
liczba utworzonych grup roboczych		15	5	9	12	15
liczba posiedzeń grup		66	16	28	37	66
liczba osób objętych pomocą grup roboczych	kobiety	54	41	11	14	17
	mężczyźni	21	11	14	12	21
	dzieci	16	15	10	12	16
liczba zakończonych postępowań		13	10	4	8	13

Źródło: dane ZI w Borku Wielkopolskim.

Zasoby

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim:
 - świadczanie pracy socjalnej,
 - udzielanie pomocy finansowej,
 - Punkt Konsultacyjny.
- działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- Posterunek Policji :
 - działania interwencyjne.

11.7. PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE.

OPIS PROBLEMU.

Najważniejszym środowiskiem, w którym dziecko rozwija się i zaspokaja podstawowe potrzeby jest rodzina. Jest ona naturalnym i niezastąpionym elementem struktury społecznej, nazywanym podstawową komórką społeczną.

W obecnych czasach rodzina przechodzi istotne przemiany. Na zaburzenia realizacji funkcji rodziny oraz zmniejszenie jej trwałości mają wpływ takie czynniki jak konsumpcyjny styl bycia, osłabienie więzi międzyludzkich czy brak zdolności adaptacyjnych do zmieniających się szybko warunków życia. Jako objawy przemian rodziny wymienia się właśnie takie zjawiska zaburzeń w jej funkcjonowaniu, jak: rozwody, autonomizacja członków rodziny, indywidualizacja ich aktywności, przemiany norm i wartości. Rodzina nie funkcjonuje prawidłowo, gdy nie ma wspólnych norm, wartości, więzi między członkami są zaburzone, nie zaspokajają oni nawzajem swoich potrzeb emocjonalnych, gdy jej sytuacja materialna i socjalna jest trudna.

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych jest często wynikiem braku odpowiednich wzorców w rodzinie, ubóstwa, bezrobocia, braku wsparcia ze strony innych osób (drugi rodzic, dziadkowie) w wychowaniu dziecka, trudności w łączeniu pracy zawodowej z opieką nad dzieckiem, zwłaszcza w okresie ferii, wakacji. Bezradność wynika także również często z choroby rodziców, zarówno psychicznej, jak i fizycznej - ograniczającej możliwości właściwej opieki i wychowania dziecka, uzależnień rodziców, niedojrzałości związanej z wczesnym macierzyństwem, zwłaszcza w przypadku osób opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze, które nie wyniosły właściwych wzorców życia rodzinnego.

Połączenie różnego rodzaju niewydolności ze strony rodziców, brak podstawowych umiejętności opiekuńczo - wychowawczych powoduje niejednokrotnie nawarstwianie się problemów związanych z wychowaniem dzieci, prowadzi także do sytuacji, w których dobro dzieci jest poważnie zagrożone. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie radzi sobie z problemami, w szczególności gdy zagrożone jest zdrowie lub życie dzieci, niezbędna jest interwencja odpowiednich służb.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Realizacja działań w tym zakresie odbywa się we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

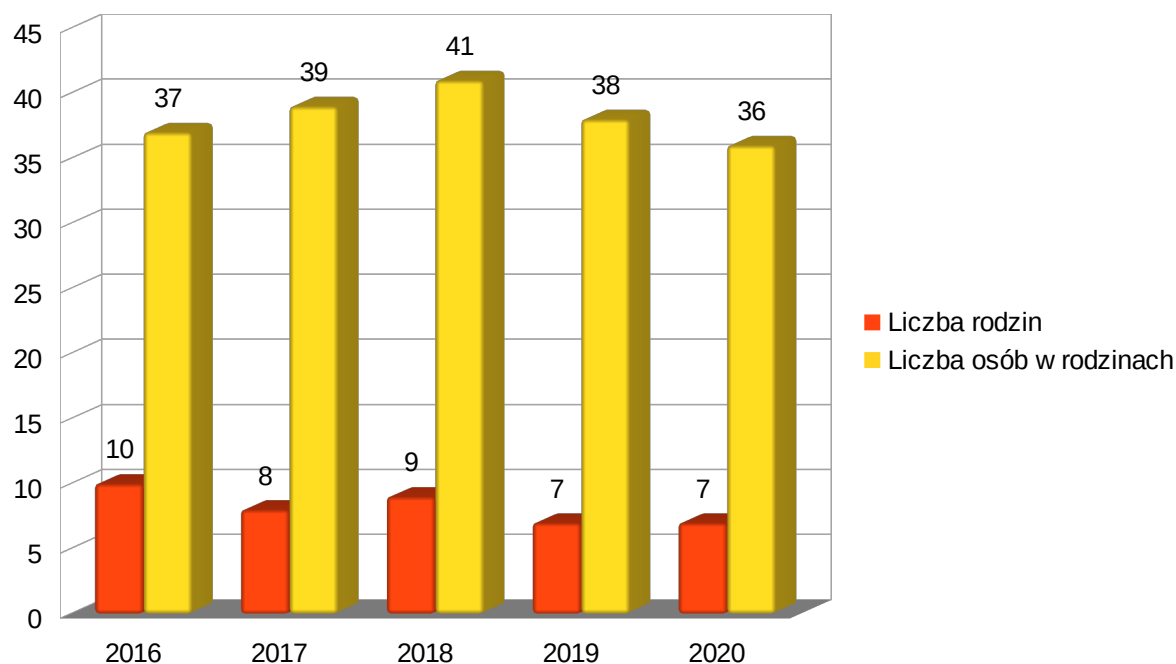
Rodzinom borykającym się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego MGOPS przyznawał pomoc asystenta rodziny.

Tabela 59. Wsparcie dla rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w latach 2016 - 2020 - pomoc asystentów rodziny.

Wsparcie dla rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w latach 2016 - 2020 - pomoc asystentów rodziny					
	2016	2017	2018	2019	2020
łączna liczba rodzin korzystających z usługi asystenta rodziny	9	10	8	8	9
w tym liczba rodzin, zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	3	4	1	1	1
przeciętny czas pracy asystenta z rodziną w miesiącach	12	10	10	10	12
liczba asystentów rodziny	1	1	1	2	2

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Wykres 10. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boruku Wielkopolskim.

Zasoby

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:
 - prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania,
 - współpraca z kuratorami i Sądami-wgląd w sytuację rodziny,
 - udzielanie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocy i wsparcia, w tym wsparcia w postaci pomocy asystenta rodziny,
 - udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom biologicznym, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej,
 - współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
 - udzielanie pomocy finansowej,
 - organizowanie dożywiania dzieci,
 - organizowanie i wspieranie akcji na rzecz rodzin, w tym rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
 - wspieranie i realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych w szkołach i przedszkolach,
 - współpraca z jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, środowiskiem lokalnym, sądem i jego organami pomocniczymi, policją, instytucjami

oświatowymi, podmiotami leczniczymi, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie organizowania pomocy i wsparcia rodzinom.

- **Żłobek:**
 - zapewnianie fachowej opieki nad dzieckiem w wieku od 20 tygodnia do 3 lat,
 - zapewnienie wszechstronnego rozwoju dzieciom w warunkach zbliżonych do domowych (rozwijanie samodzielności dziecka, kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej i uczenie właściwych zachowań społecznych),
 - wspomaganie rodziców w wychowaniu dziecka,
 - prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka.
- **Szkoły i przedszkola:**
 - współpraca z instytucjami pomocowymi i organizacjami pozarządowymi w sprawach dotyczących problemów rodzin,
 - realizacja programów informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
 - podejmowanie działań zmierzających do włączania rodziców w proces pedagogiczny,
 - podejmowanie działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
 - organizacja akcji i kampanii na rzecz rodzin,
 - organizacja pomocy psychologicznej i pedagogicznej dla dzieci i rodziców,
 - organizacja zajęć pozalekcyjnych.
- **Biblioteka:**
 - aktywizacja kulturalna dzieci,
 - organizacja zajęć bibliotecznych,
- **Kluby sportowe, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury**
 - kreowanie rozwoju sportu i rekreacji wśród mieszkańców gminy Borek Wielkopolski,
 - organizacja bądź współorganizacja imprez sportowych,
 - współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze sportu w zakresie organizowania zajęć sportowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.
- **Placówki służby zdrowia:**
 - rozpoznawanie czynników ryzyka w rodzinie,
 - rozpoznawanie objawów przemocy w rodzinie.
- **Posterunek Policji**
 - podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych wymagających zapewnienia dziecku natychmiastowej opieki - doprowadzanie dziecka do rodziny zastępczej zawodowej

pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego lub placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego,

-udział w czynnościach związanych z przymusowym odbiorem dziecka podejmowanych przez kuratorów sądowych,

-udział w czynnościach związanych z odbiorem dziecka z rodziny w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, podejmowanych przez pracowników socjalnych.

- Kościoły i związki wyznaniowe, Parafialny Zespół Caritas, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych "Gedeon":
 - podejmowanie różnego rodzaju działań na rzecz wspierania rodzin,
 - organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży,
 - organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
 - organizowanie wsparcia finansowego i rzeczowego dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.

11.8. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH.

OPIS PROBLEMU.

Na gruncie polskiego prawa osoba starsza definiowana jest w ustawie z dnia 11 września 2015 roku o osobach starszych jako ta, która ukończyła 60. rok życia. Starość jest tym okresem życia człowieka, w którym następuje wyraźne przeobrażenie w jego funkcjonowaniu psychofizycznym, zdrowotnym, społecznym i kulturowym. Starzenie, jako naturalny proces rozwojowy, stanowi jeden ze stadiów życiowych człowieka, który nie może być ani cofnięty ani też odwracalny. Starzenie ma ogromne znaczenie w sensie indywidualnym, społecznym i ekonomicznym zarówno na poziomie indywidualnym, lokalnym, jak i narodowym.

Proces starzenia się, przebiega w sferze biologicznej, psychologicznej i społecznej osoby, przy czym sfery te wzajemnie na siebie wpływają, tak iż zmiana w jednej może istotnie wpłynąć na zmiany pozostałych. Pierwszym ujęciem określającym starość jest wiek biologiczny. Światowa Organizacja Zdrowia przyjmuje wiek 60 lat jako początek starości, przy czym dzieli starość na fazy - wczesną starość (60 - 74 lata), późną starość (75 do 89 lat) oraz długowieczność (powyżej 90 lat). Istotne dla tego obszaru są wszelkie zmiany w zakresie podstawowych biologicznych funkcji życiowych oraz zmiany w działaniu narządów. Sam proces jest nieodwracalny, choć może być spowolniony, dzięki odpowiedniej aktywności, stąd nie zawsze przekłada się wprost na jakość starzenia się.

Drugie ujęcie wiąże starość z wiekiem psychicznym tj. poziomem funkcjonowania intelektualnego, zdolności zmysłowych, sprawności przystosowawczej i odporności psychicznej. Zmiany biologiczne w sposób jednoznaczny wpływają najczęściej na ubytki w tym obszarze. Pogłębiane są najczęściej sytuacjami kryzysowymi, z którymi muszą się zmagać osoby zaprzestające aktywności zawodowej, pogorszeniem stanu zdrowia, kondycji, chorobą i śmiercią współmałżonka, poczuciem

utruty użyteczności dla innych, narastającą samotnością itp. Psychologiczne przejawy starzenia nakładają się na ukształtowaną przez lata strukturę osobowości.

Trzecie podejście tj. wiek społeczny określa sytuację społeczną osób starszych, związaną z pełnieniem przez nie nowych ról społecznych. W miejsce pracownika, osoba starsza przechodzi stopniowo w rolę konsumenta czasu wolnego oraz biorcy świadczeń społecznych. Zmiany te wiążą się często z obniżeniem statusu ekonomicznego, skutkują zmianą stylu życia, często pogłębiającą się zależnością od młodszych osób, aż do przyjęcia roli osoby wymagającej opieki i wsparcia.

Proces starzenia się, w ujęciu medycznym zwykle przyjmuje trzy podstawowe kierunki:

- naturalny stan, w którym odczuwane są straty i deficyty, ale bez przejawów traumatycznych kryzysów,
- pozytywny - w którym proces zachodzi łagodnie i może być spowolniony dzięki aktywności,
- patologiczny - szybko narastające upośledzenie szeregu funkcji życiowych powiązane z polipatologią - kumulacją licznych jednostek chorobowych.

Każda osoba starsza indywidualnie adaptuje się do zachodzącego procesu. Choć u większości osób starszych obserwuje się narastające problemy z lokomocją, samoobsługą, prowadzeniem gospodarstwa domowego, problemami związanymi z zastosowaniem nowych technologii i nabyciem nowych umiejętności technicznych, koniecznością wejścia w nowe role rodzinne i związane z tym napięcia, to wyodrębnić można różne indywidualne nastawienia osoby do tej sytuacji. Wyróżnia się tutaj postawę konstruktywną, integrację z otoczeniem, aktywną, zachowawczą w tym sensie, iż osoba dąży do utrzymania dotychczasowego poziomu życia. Występuje również nastawienie zależności od innych, braku dalszych aspiracji, przewrotnego postępowania, ogólne osłabienie dynamizmu życiowego i zmniejszenie zainteresowań.

Trzecią postawą osób starych jest dobrowolna izolacja, ograniczenie do minimum kontaktów z otoczeniem, niemożność znalezienia dla siebie miejsca w życiu, ucieczka od problemów, narastające poczucie zagrożenia o przyszłość. Dostrzega się też postawę rodzinną, w której dominuje wsparcie dla dzieci w wychowaniu i opiece nad wnukami jak i istoty tego czasu życia.

Wyodrębnić też można nastawienia nieprzychylnie otoczeniu, z niechęcią do własnego życia, pasywnością, postępującą regresją w funkcjonowaniu, niekiedy utratą poczucia rzeczywistości i wymuszania wsparcia od innych.

Stereotypowo starość postrzegana jest jako zjawisko negatywne, wraz ze zmianami społecznymi oraz postępem technologicznym i przemianami kulturowymi oraz obyczajowymi, podejście to ulega stopniowej zmianie. Odchodzi się od formułowanych wobec osób starszych społecznych oczekiwań ograniczających ich aktywność do wyłącznie wąsko zdefiniowanych ról społecznych i narzucanym form wymagań i aktywności. Zwraca się dziś uwagę na tzw. estetykę starości i jakość starzenia się. Podkreśla się wszystkie formy aktywności osób starszych, które mają na celu przeciwdziałanie ekskluzji społecznej i zjawisku ageizmu tj. przejawiania niechęci wobec osób starszych jako grupy społecznej. Estetyka starzenia się wiąże się z fizjologią i patologicznymi zmianami związanymi ze starością. Jest to proces dynamiczny, jednak poddający się oddziaływaniom profilaktycznym i leczniczym. Estetyka starzenia się wiąże się więc z szeroko

ujmowaną profilaktyką geriatryczną. Ważną rolę odgrywa tutaj motywacja osoby starszej. Kształtować ją może ona sama, jej rodzina, środowisko, w którym przebywa jak i konkretne sytuacje. Estetyka starzenia się i jakość starzenia się są bezpośrednio powiązane ze stanem zdrowia seniora, zachowanej sprawności psychofizycznej, zdolności adaptacji do nowej fazy życia ale wpływ na nią mają także warunki bytowe - sytuacja mieszkaniowa, domowe finanse oraz społeczne - posiadanie rodziny lub bliskich znajomych oraz szczególnie istotny dla seniorów poziom dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej i rehabilitacji. Nasilają się dzisiaj działania mające na celu kreowanie własnej starości. Umożliwiają to takie formy aktywności, jak uniwersytety trzeciego wieku, rekreacji ruchowej (np. nordic walking), gry i zabawy czasu wolnego (np. brydż, szachy). Dzisiejsze wsparcie instytucjonalne opiera się na dążeniu do utrzymania osoby starszej jak najdłużej w jej środowisku. W związku z powyższym rozwijana jest w Polsce środowiskowa baza wsparcia dla seniorów. Przez wzgląd na pogarszający się z wiekiem stan zdrowia, niesamodzielność, pogłębiającą się izolację społeczną i konieczność zapewnienia wsparcia w ramach podstawowej codziennej aktywności seniorzy są grupą, która w najbliższych latach stanowić będzie najliczniejszy krąg odbiorców pomocy społecznej świadczonej w ramach zadań własnych gminy Borek Wielkopolski.

Mając powyższe na uwadze zmianie uległy także działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim, także nastawione na jak najdłuższe utrzymanie osoby starszej w jej środowisku. Podstawową formą pomocy świadczonej seniorom jest praca socjalna. Przybiera ona różne formy, ale najczęściej ma charakter informacyjny i wspierający działania. W nagłych sytuacjach (np. konieczność pilnego zabezpieczenia potrzeb osoby kończącej hospitalizację) działania pomocowe przybierają formę interwencji kryzysowej, w której pracownicy socjalni dążą do odnalezienia i uruchomienia wszystkich podstawowych zasobów jakie drzemią w środowisku (np. rodzina, sąsiedzi, instytucje religijne itp.), które uzupełniać mogą ewentualne formy wsparcia instytucjonalnego. W tym obszarze daje się zauważyć zarówno bardzo pozytywne reakcje rodzin i osób znajomych, wykazujące dużą troskę i gotowość do zaangażowania się w pomoc, jak i całkowitą obojętność nawet najbliższych członków rodziny. Podkreślić też należy, iż wiele skutecznych działań w ramach pracy socjalnej i interwencji kryzysowej MGOPS realizuje dzięki współpracy z placówkami podstawowej opieki zdrowotnej. Warto też wspomnieć, iż o ile szereg świadczeń z pomocy społecznej uzależnionych jest od sytuacji dochodowej seniorów to praca socjalna i interwencja kryzysowa są świadczeniami niepieniężnymi, co oznacza iż dochody seniorów nie mają jakiegokolwiek wpływu na korzystanie z tej formy pomocy.

Formy wsparcia świadczonego przez MGOPS przybierają też formę środowiskową. Są to usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Celem usług opiekuńczych jest umożliwienie pozostania osobie starszej jak najdłużej w swoim środowisku i w relacji ze swoim otoczeniem społecznym oraz kompensowanie tych niedostatków funkcjonowania osoby, jakie uwidaczniają się u niej. Usługi opiekuńcze stanowią więc formę

wypełniająca, uzupełniająca wobec potrzeb osoby i możliwości jej wsparcia przez otoczenie (zwłaszcza przez rodzinę oraz środowiskową służbę zdrowia).

Tabela 60. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

rok	Liczba osób ,którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
2016	0	0	0
2017	2	283	5 660,00
2018	2	497	12 425,00
2019	2	362	10 860,00
2020	1	18	720,00

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę. Bezpośrednim organizatorem zadania w gminie Borek Wielkopolski jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Na realizację zadania środki zapewnia Wojewoda ustala również sposób realizacji zadania oraz nadzoruje jego realizację. Poza rokiem 2016 znaczącą ilość spadkową co do wykonanych świadczeń odnotowano w 2020 r.

Formą opieki instytucjonalnej, całodobowej jest natomiast skierowanie seniora do domu pomocy społecznej. Skala udzielenia tej formy wsparcia wzrasta zarówno w skali gminy Borek Wielkopolski, jak i całego województwa wielkopolskiego.

Tabela 61. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej.

rok	Liczba osób ,którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
2016	2	24	47 408,00
2017	3	25	51 032,00
2018	3	24	39 123,00
2019	4	32	77 788,00
2020	5	45	112 406,00

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Wydatki gminy na domy pomocy społecznej stanowią więc w tym kontekście dla gminy Borek Wielkopolski bardzo duże obciążenie finansowe, a prognozy mają charakter wzrostowy, zakładając, iż co roku zwiększa się koszt pobytu w każdej z tego typu placówce.

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług

opiekuńczych. Zauważyć należy, iż w przypadku seniorów nakładać się przy skierowaniu do DPS mogą wszystkie trzy przesłanki. Podkreślić też należy, iż skierowanie do domu pomocy społecznej ma formę pomocy ostatecznej, tzn. po wyczerpaniu wszystkich możliwości wsparcia w środowisku jak pomoc rodziny czy usługi opiekuńcze. Wiek, choroba lub niepełnosprawność osoby starającej się o skierowanie musi być zatem tego rodzaju, że uniemożliwia tej osobie nie tylko samodzielne funkcjonowanie w dotychczasowym środowisku, ale uniemożliwia tej osobie prawidłowe funkcjonowanie pomimo wykorzystania innych możliwości pomocy. Pobyt w domu pomocy społecznej ma charakter odpłatny, zgodnie z art. 61 ustawy o pomocy społecznej. Każdorazowo na etapie naliczania odpłatności za pobyt badana jest sytuacja finansowa samej osoby umieszczanej (która wnosi 70% swojego dochodu jako odpłatność) oraz sytuacja materialno - bytowa i możliwość udziału w kosztach pobytu ze strony osób bliskich - tj. małżonka, dzieci i wnuków oraz gminy. Gmina, z której osoba została skierowana do takiej placówki, zobowiązana jest do partycypacji w kosztach pobytu w domu pomocy społecznej na ostatnim miejscu w tej regulacji i wносить ma opłaty tylko wówczas gdy środki jakimi dysponuje pensjonariusz domu, osoby bliskie pensjonariusza, nie dysponują możliwością udziału w kosztach lub w przypadku osób zobowiązanych do obowiązku alimentacyjnego, gdy nie są one ustalone. Zadania te, jako własne, pokrywane są ze środków publicznych znajdujących się w budżecie gminy. Jest oczywiste, iż realizacja zadań gminy wymagających wydatków z budżetu gminnego wymaga działania w sposób zgodny z prawem, efektywny i oszczędny. Nie jest więc dopuszczalne ponoszenie wydatków z budżetu gminy na opłatę za pobyt mieszkańca domu pomocy społecznej, która to opłata może zostać poniesiona przez jego rodzinę. Wystarczające i odpowiadające celom pomocy społecznej wydaje się wtedy wsparcie ze strony administracji publicznej polegające na odciążeniu takiej rodziny od obowiązków osobistego świadczenia opieki nad jednym z jej członków poprzez zapewnienie stałej, profesjonalnej, lecz odpłatnej opieki w placówce. W związku z powyższym wzrasta ilość postępowań administracyjnych w zakresie odpłatności osób bliskich, narastają też problemy z wnoszeniem tych odpłatności, co wynika z niejasnych zapisów prawnych i ich niejednoznacznej interpretacji oraz trudności w egzekucji administracyjnej, w sytuacji niewywiązywania się z tego zobowiązania, zwłaszcza wobec bliskich przebywających za granicą. Współpraca początkowo nawiązana jest na etapie przed umieszczeniem osoby starszej w domu pomocy społecznej, kończy się niekiedy zaś szybko po tym, jak sytuacja seniora jest zabezpieczona, gdy ma już całodobową opiekę. Rodziny, które miałyby ponosić koszty pobytu często nie współpracują z MGOPS, dążąc do jak najdłuższego prowadzenia spraw, blokując informacje itp.

W ramach pomocy dla osób starszych w roku 2020 Ministerstwo uruchomiło program „Wspieraj Seniora” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów. Program „Wspieraj Seniora” na rok 2020 jest odpowiedzią na potrzeby osób w wieku 70 lat i więcej, zwanych dalej Seniorami, w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Program ma na celu dofinansowanie gmin w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia

polega w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, obiad, środków higieny osobistej. Tutejszy Ośrodek otrzymuje dofinansowanie ze środków budżetu państwa na organizowanie i realizację usługi wsparcia. W 2020 roku z powyższej formy wsparcia skorzystały 4 osoby. Program został przedłużony na rok 2021.

Tabela 62. Program „Wspieraj Seniora”.

rok	Liczba osób
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	4

Źródło: dane Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

Zasoby:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim:
 - organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
 - świadczenie pracy socjalnej,
 - udzielanie pomocy finansowej,
 - kierowanie do domów pomocy społecznej,
 - realizacja Programu „Wspieraj Seniora”.
- Klub Seniora:
 - budowanie pozytywnego wizerunku osób starszych,
 - organizacja spotkań integracyjnych,
 - przeciwdziałanie alienacji społecznej osób starszych poprzez skuteczne włączanie ich w życie publiczno-społeczne.
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów:
 - organizacja spotkań integracyjnych.
- Zespoły Śpiewacze:
 - organizacja spotkań integracyjnych,
 - budowanie pozytywnego wizerunku osób starszych,
 - aktywizacja osób starszych poprzez skuteczne włączanie ich w życie publiczno-społeczne.

13. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru, poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Dzięki takiemu postępowaniu z całego posiadanego zasobu informacji zostają wyodrębnione i zidentyfikowane te, które są istotne strategicznie. W przypadku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych analiza SWOT stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- ◆ bezrobocie, ubóstwo, bezdomność;
- ◆ rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie;
- ◆ zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne;
- ◆ starość;
- ◆ niepełnosprawność;
- ◆ kapitał społeczny i ludzki.

OBSZAR UBÓSTWO, BEZROBOCIE, BEZDOMNOŚĆ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ prospołeczna polityka państwa	➤ dziedziczenie ubóstwa i niezaradności
➤ zatrudnienie osób bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych oraz robót publicznych i prac społecznie użytecznych	➤ pomoc finansowa o niskiej skuteczności i efektywności
➤ zmniejszająca się liczba osób z rodzin korzystających z pomocy społecznej, otrzymujących pomoc z przesłanki ubóstwo	➤ istnienie szarej strefy zatrudnienia
➤ znajomość problemów społecznych środowiska lokalnego ułatwiająca identyfikację problemu i skuteczne jego rozwiązywanie	➤ bierna postawa beneficjentów pomocy społecznej
➤ prowadzenie w gminie akcji charytatywnych na rzecz ubogich	➤ brak Klubu Integracji Społecznej
➤ prowadzenie wśród mieszkańców gminy działań uwrażliwiających na problemy osób ubogich	➤ brak adekwatnych ofert pracy uwzględniając potrzeby i oczekiwania osób bezrobotnych
➤ niska stopa bezrobocia	➤ korzystanie z programów socjalnych mające wpływ na bierność zawodową-zwłaszcza matek

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

➤ upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych	➤ brak praktyki i doświadczenia zawodowego w zawodach, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy
➤ współpraca z PUP poprzez obustronny dostęp do bazy danych osób bezrobotnych objętych pomocą MGOPS SEPI	➤ brak możliwości aktywizacji osób bezrobotnych niezarejestrowanych w urzędzie pracy, czyli zapobiegania bezrobociu i jego konsekwencjom
➤ kontrakt socjalny jako narzędzie w celu wzmocnienia aktywności zawodowej	➤ brak ogrzewalni, noclegowni dla osób bezdomnych
➤ diagnozowanie problemu bezdomności w gminie	
➤ prowadzenie na terenie gminy działań na rzecz zapobiegania bezdomności	
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ usługi świadczone przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej	➤ nieadekwatna oferta rynku edukacyjnego w stosunku do potrzeb rynku pracy
➤ elastyczność rynku pracy	➤ niska aktywność społeczna w społecznościach lokalnych
➤ środki Unii europejskiej-pozyskiwanie i wykorzystywanie środków finansowych z funduszy unijnych	➤ niewystarczająca w stosunku do potrzeb gminy oferta organizacji pozarządowych zajmujących się problemem bezdomności
➤ wsparcie w postaci usług doradczych oferowanych przez doradców zawodowych zatrudnionych w PUP	➤ zjawisko nielegalnego zatrudnienia
➤ ustawiczne podnoszenie kwalifikacji kadry poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, superwizji	

OBSZAR RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ dobre rozpoznanie sytuacji rodzinnej odbiorców (informacje od kuratora, pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, czy wychowawcy, lekarza)	➤ Ograniczenia wynikające z pracy podczas pandemii(brak bezpośrednich kontaktów z klientem)
➤ Rozwój infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym (żłobek, szkoły, przedszkola, obiekty sportowe)	➤ Brak stałego etatu psychologa i psychiatry
➤ Oparcie systemowe w zakresie pieczy zastępczej	➤ Gmina nie dysponuje placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
➤ Możliwości współpracy z PCPR -darmowe warsztaty wzmocnienia kompetencji rodzicielskich dla rodzin	➤ Zbyt mało osób stosujących przemoc domową biorąca udział w programach korekcyjno edukacyjnych
➤ Zapewnienie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny	➤ Małe zaangażowanie służby zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
➤ Dobrze rozwinięta działalność MGOK działająca	➤ Nieskuteczność leczenia odwykowego

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

na rzecz mieszkańców	w Polsce
➤ propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży w gminie	
➤ istnienie w gminie kadry przygotowanej do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie	
➤ działanie zespołów interdyscyplinarnych	
➤ zapewnienie osobom z gminy dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, jak również działania interwencyjne polegające na odseparowaniu sprawcy od ofiary	
➤ kierowanie sprawców przemocy w rodzinie z gminy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	
➤ dobra współpraca pomocy społecznej z policją, kuratorami	
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ współpraca ze specjalistami, utworzony punkt konsultacji	➤ ograniczony dostęp do psychologa, pedagoga szkolnego podczas pandemii
➤ szkolenia podnoszące kwalifikacje pracowników pomocy społecznej, oświaty,	➤ zaniebdywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców
➤ współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej	➤ brak zaangażowania rodziców formami spędzania czasu wolnego i potrzebami duchowymi swoich dzieci
➤ odpowiadający potrzebom dostęp do opieki przedszkolnej w gminie	➤ rozciągnięte w czasie procedury diagnozowania dzieci w poradniach psychologiczno - pedagogicznych
➤ pozwalająca na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej szkół podstawowych i branżowej, sytuacja finansowa gminy	➤ narażenie dzieci i młodzieży na całodienne funkcjonowanie w rodzinach, gdzie występuje przemoc
➤ zaspokajanie potrzeb młodzieży z terenu gminy w zakresie dostępu do szkolnictwa ponadgimnazjalnego	➤ wzrost liczby osób, w tym nastolatków chorujących na depresję, zaburzenia osobowości, wymagających kompleksowej opieki psychiatrycznej i psychologicznej udział w psychoterapii)
➤ zaspokajająca oczekiwania uczniów i ich rodziców oferta zajęć pozalekcyjnych w gminie	➤ lekceważący stosunek rodziców do potencjalnych zagrożeń wynikających z nadmiernego i niekontrolowanego korzystania z mass mediów
➤ niezwiększająca się w gminie liczba wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie	➤ izolacja społeczna
	➤ brak edukacji seksualnej

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

	➤ zaburzenia relacji społecznych (pandemia)
	➤ zwiększająca się ilość rozwodów, konflikty między rodzicami, częsta walka prawna i brak porozumienia dotyczącego wychowania dzieci
	➤ problem uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych
	➤ biurokracja i formalizacja działań
	➤ zdalna forma nauczania wpływająca na zmniejszenie możliwości wykrycia stosowania przemocy w rodzinie-brak kontaktu osobistego

OBSZAR ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ refundowanie przez gminę kosztów związanych z realizacją „Gminnego Programu profilaktyki Raka szyjki macicy na lata 2019-2023”	➤ Mała ilość działań na rzecz poszerzenia zakresu świadczeń medycznych
➤ zabezpieczenie przez gminę dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	➤ Brak specjalistów, w tym brak etatu psychiatry
➤ punkt konsultacyjny (psycholog, terapeuta)	➤ nieskuteczność leczenia odwykowego w Polsce w oparciu o obowiązujące przepisy prawne
➤ inicjowanie w gminie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia	➤ brak w gminie grup lub instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych
➤ prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska	➤ niechęć do podejmowania leczenia przez uzależnionych oraz współpracy w tym zakresie przez współuzależnionych
➤ działalność wolontariatu -akcje sprzątnięcia śmieci (lasy, rowy) na terenie gminy	
➤ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	
➤ prawidłowe wykorzystanie środków pochodzących z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi	
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ rozwój poradnictwa specjalistycznego	➤ brak posiadania pasji, zainteresowań u osób uzależnionych
	➤ zwiększanie liczby zadań OPS
	➤ poczucie bezkarności osób naruszających prawo

OBSZAR STAROŚĆ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ analizowanie warunków codziennego funkcjonowania osób starszych w gminie	➤ brak wsparcia pokoleniowego
➤ informowanie osób starszych z gminy o dostępnych formach pomocy	➤ niedostosowanie mieszkań
➤ pomoc osobom starszym w robieniu zakupów w okresie pandemii w ramach programu „Wspieraj seniora”	➤ ograniczona pomoc długoterminowej opieki medycznej
➤ udzielanie wsparcia osobom starszym (praca socjalna, współpraca z lekarzem, pielęgniarkami, sołtysami danej wsi)	➤ brak usług w godzinach nocnych i święta
➤ funkcjonowanie w gminie takich formy wsparcia osób starszych, jak: Kluby Seniora, Związek Emerytów i Rencistów	➤ malejący potencjał opiekuńczy rodzin wynikający ze zmian demograficznych
➤ wychodzenie do osób starszych z ofertą spędzania czasu wolnego	➤ brak działań zmierzających do większego zaangażowania członków rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi
➤ zapewnianie osobom starszym wymagającym całodobowej opieki miejsca w domach pomocy społecznej	➤ brak działań mających na celu stwarzanie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej
➤ realizacja usług opiekuńczych	➤ brak możliwości korzystania przez osoby starsze z gminy z oferty organizacji pozarządowych działających na ich rzecz
➤ uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych	➤ niedostosowana do potrzeb i oczekiwań osób starszych oferta spędzania czasu wolnego w gminie
➤ zachęcanie mieszkańców do prowadzenia działalności wolontarystycznej na rzecz osób starszych	➤ niechęć osób starszych do efektywnego spędzania czasu wolnego
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ programy rządowe takie jak: Senior 75+, Wspieraj Seniora	➤ mała liczba wykwalifikowanych pracowników do pracy z osobami starszymi
➤ wystarczająca wiedza osób starszych w gminie o dostępnych formach pomocy	➤ bariery architektoniczne i transportowe
➤ dostrzeganie przez społeczność lokalną problemów i potrzeb osób starszych	➤ łatwowierność osób starszych (zbyt łatwy dostęp do kredytów i możliwości zadłużania się jak również oszustwa innych osób wobec osób starszych)
➤ bezpłatne poradnictwo prawne	➤ niska świadomość rodzin dotycząca zagadnień starości (zachowań, postaw, form pomocy) oraz

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

	wynikające z tego zmęczenie i wypalenie rodzin/opiekunów
➤ uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby osób starszych	➤ brak wsparcia ze strony członków rodziny (migracje zarobkowe)
	➤ rosnące wydatki gminy na utrzymanie pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej

OBSZAR NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ dostrzeganie potrzeb osób niepełnosprawnych	➤ nierównomierna i niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym
➤ możliwość likwidacji barier architektonicznych, w ramach środków PFRON	➤ brak dokładnych danych statystycznych dotyczących liczby osób niepełnosprawnych
➤ przedszkola i szkoły przyjmujące dzieci i młodzież z niepełnosprawnością	➤ ograniczona dostępność do terapii rodzinnej
➤ udzielanie wsparcia osobom z niepełnosprawnością, praca socjalna	➤ niewielki odsetek osób niepełnosprawnych pracujących zawodowo
	➤ brak psychiatry dziecięcego
	➤ niskie kompetencje cyfrowe osób z niepełnosprawnością
	➤ ograniczony rynek pracy chronionej
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ przewyżnianie trudności i barier	➤ izolacja społeczna osób niepełnosprawnych
➤ możliwość skorzystania z różnych form wsparcia, w tym rehabilitacji, turnusów rehabilitacyjnych	➤ samotność
➤ programy rządowe takie jak: Opieka wytchnieniowa, Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	➤ wzrastająca liczba osób chorych długotrwale
➤ bezpłatne poradnictwo prawne	➤ wzrost i nasilenie zaburzeń lękowych, depresji
➤ zatrudnianie osób z niepełnosprawnością (ZAZ Leonów)	➤ niewystarczająca liczba wykwalifikowanych pracowników do pracy z osobami niepełnosprawnymi
➤ udostępnienie przestrzeni publicznej osobom ze szczególnymi potrzebami	➤ bariery architektoniczne
➤ zasoby gminy umożliwiające wzmocnienie potencjału osób niepełnosprawnych	➤ postawa rodziców ograniczająca samodzielność dzieci, w tym pełnoletnich z niepełnosprawnością
➤ dostrzeganie przez społeczność lokalną problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych	➤ brak poczucia odpowiedzialności za osoby umieszczone w domach pomocy społecznej

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

OBSZAR KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ wzrost poziomu życia mieszkańców	➤ brak na terenie gminy przedsięwzięć (np. projektów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej) umożliwiających mieszkańcom korzystanie z oferty uczenia się przez całe życie (m.in. szkolenia i kursy dla osób dorosłych lub uniwersytet III wieku)
➤ poczucie solidarności mieszkańców gminy w sytuacji zagrożeń	➤ zanik autorytetów moralnych
➤ zauważalne potrzeby mieszkańców zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	➤ rozluźnienie więzi społecznych
➤ stwarzanie przez gminę możliwości realizacji społecznikowskich pasji mieszkańców	
➤ stwarzanie przez gminę mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji	
➤ podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej poprzez szkolenia	
➤ prowadzenie przez jednostki organizacyjne gminy działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu	
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ wpływ inicjatyw podejmowanych przez samorząd i instytucje gminy na wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców	➤ degradacja wzorców i wartości rodziny
➤ dostateczna wiedza mieszkańców gminy o możliwościach podejmowania inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych	➤ niewpływanie środków zewnętrznych (np. z funduszy Unii Europejskiej) na podniesienie skuteczności świadczonej pomocy społecznej
➤ dostateczny dostęp mieszkańców gminy do oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej gminy	➤ konsumpcyjny styl życia
➤ dostateczna wiedza mieszkańców gminy o dostępnych formach wsparcia z systemu pomocy społecznej	➤ niedostateczna wiedza mieszkańców gminy o dostępnych formach uzupełniania lub podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

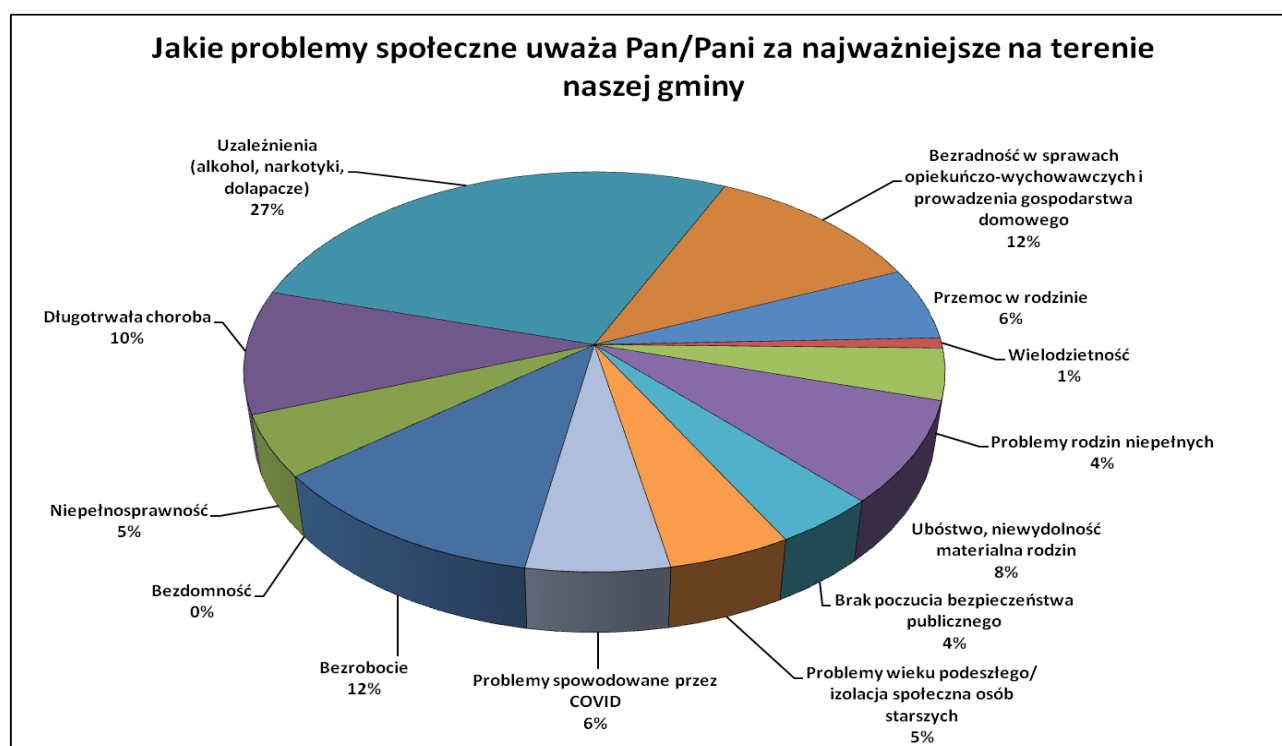
13. PODSUMOWANIE DIAGNOZY.

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Borek Wielkopolski obejmowała kilkanaście zagadnień.

W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Borek Wielkopolski przeprowadzono badania ankietowe wśród losowo wybranych mieszkańców gminy oraz osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. Do analizy przedłożono w sumie 59 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących problemów społecznych w gminie oraz działań.

Wśród problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali uzależnienia (27%). Duże grupy ankietowanych zwróciły uwagę na bezrobocie (12%) i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (12%). Nikt z ankietowanych nie wskazał bezdomności jako problemu społecznego gminy.

Wykres 11. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 1.

Źródło: dane ankiet.

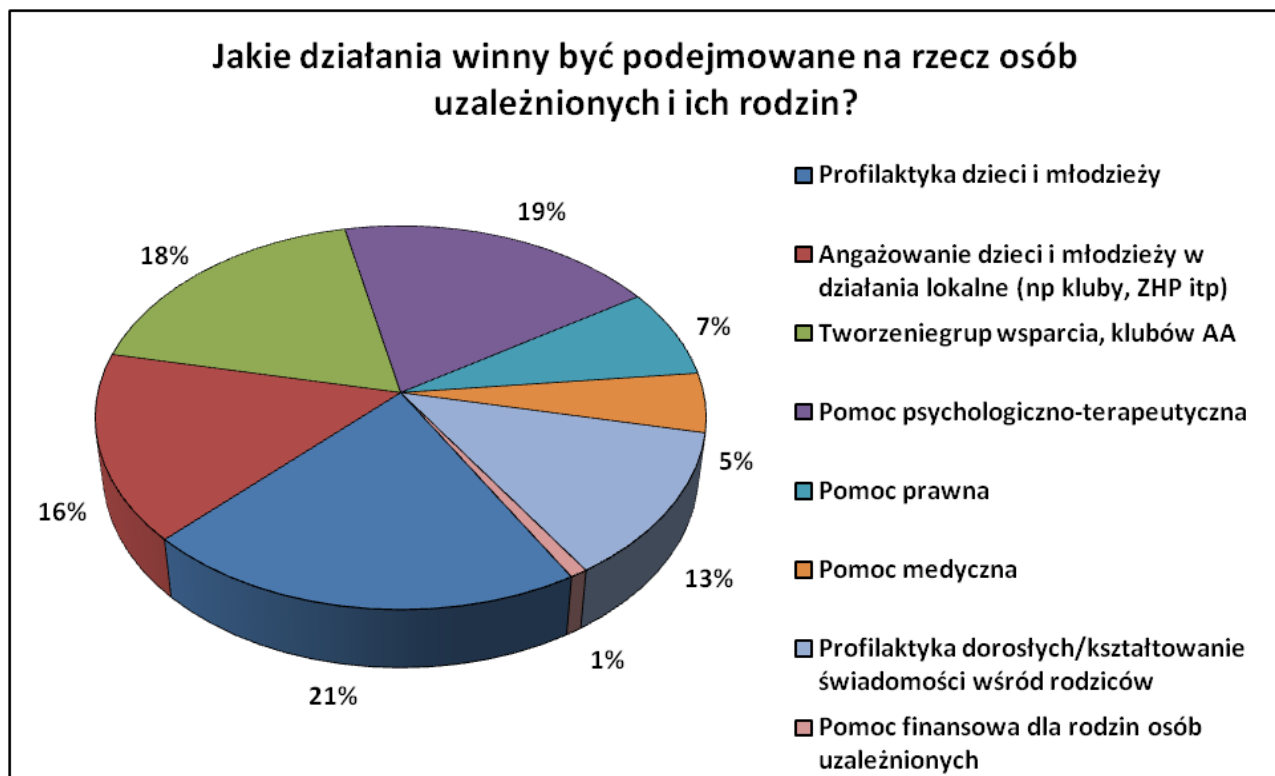
Biorąc pod uwagę przyczyny występowania problemu uzależnień ankietowani najczęściej wskazywali niezaradność życiową (29%) oraz indywidualne skłonności do popadania w nałogi (27%). Najniższy procent stanowiło bezrobocie, utrata pracy (9%). Działaniami jakie winny być podejmowane w zwalczaniu uzależnień wskazano w większości profilaktykę dzieci i młodzieży (21%), angażowanie dzieci i młodzieży w działania lokalne (16%) pomoc psychologiczno-terapeutyczną(19%) oraz tworzenie grup wsparcia, klubów AA (18%).

Wykres 12. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 2.

Źródło: dane ankiet.

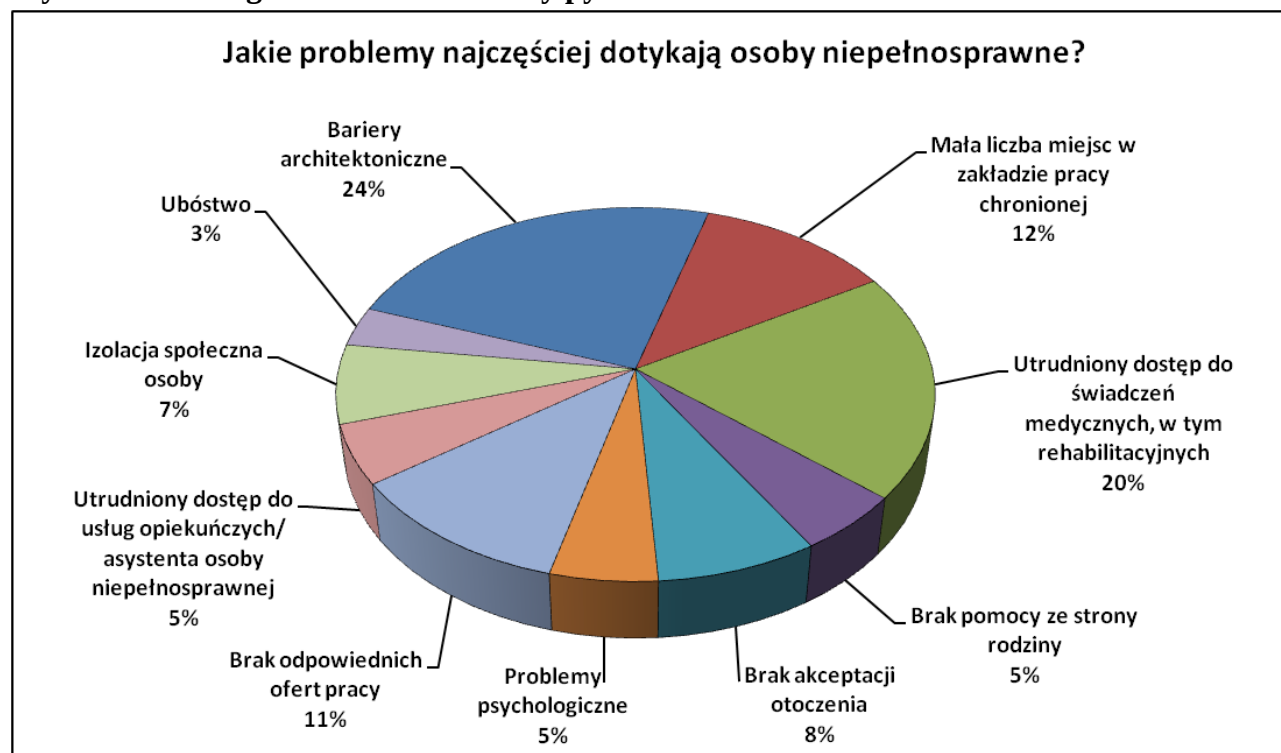
Wykres 13. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 3.

Źródło: dane ankiet.

Analizując obszar niepełnosprawności jako problemy, które dotyczą osoby z ww. obszaru ankietowani wskazali bariery architektoniczne (24%) oraz utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (20%) i w tych kierunkach należałoby podjąć działania celem poprawy ich jakości funkcjonowania.

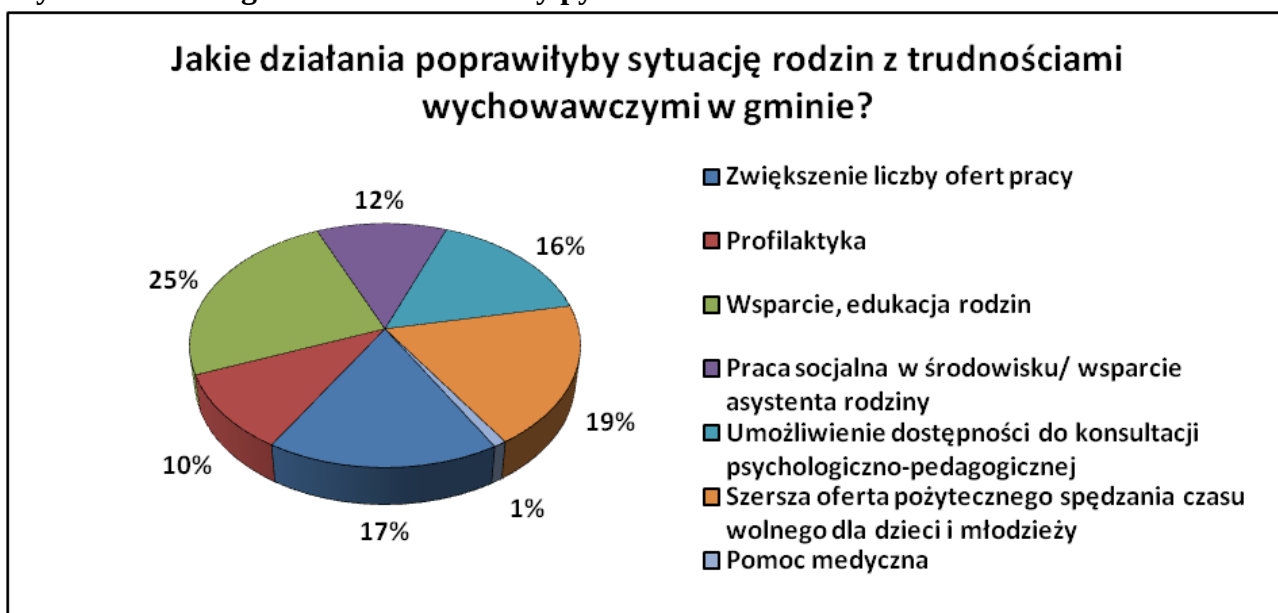
Wykres 14. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 4.

Źródło: dane ankiet.

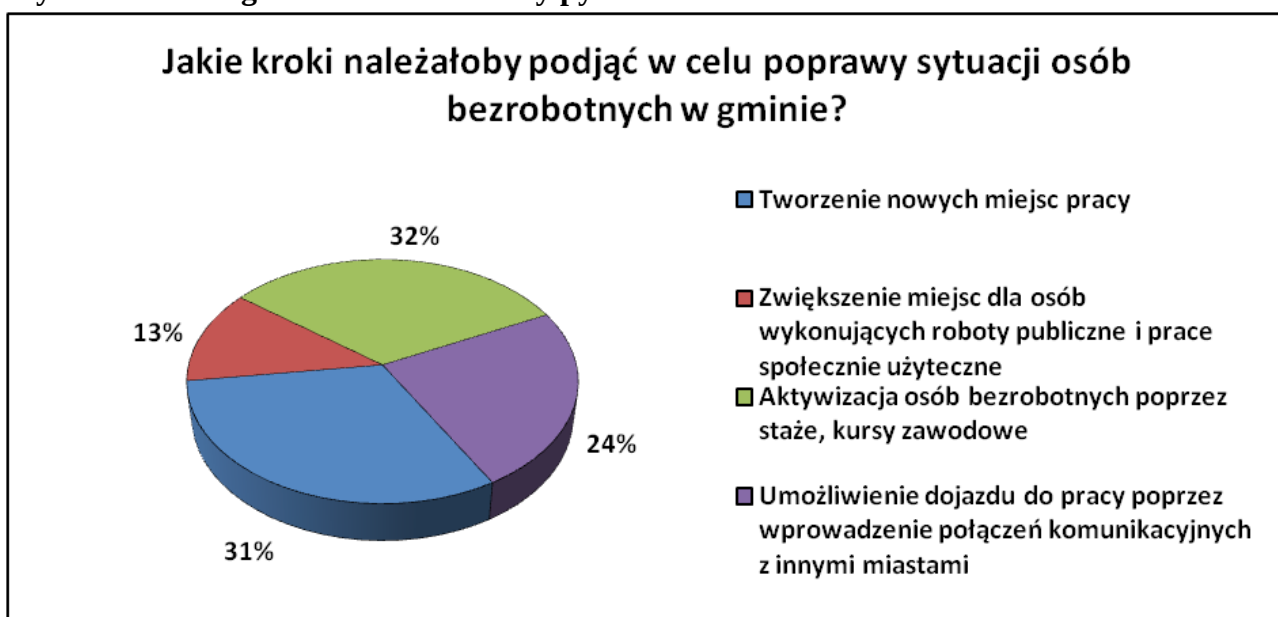
Odpowiadając na pytania pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji rodzin z problemami (trudnościami wychowawczymi, poprawą sytuacji osób bezrobotnych, osób doświadczających przemocy, rodzin wielodzietnych i niepełnych oraz osób zagrożonych bezdomnością) większość ankietowanych uznało, iż ważnym będzie wsparcie, edukacja rodzin (25%), aktywizacja osób bezrobotnych poprzez staże, kursy zawodowe (32%) oraz tworzenie nowych miejsc pracy (31%). Aż 33% ankietowanych wskazało lenistwo, niechęć po podjęcia zatrudnienia jako przyczynę niemożności wydostania się z ubóstwa. Ważnym problemem społecznym jest przemoc, niejednokrotnie skrywana w rodzinach. Aż 38% ankietowanych uważało, iż najskuteczniejszymi działaniami na tym polu będzie izolowanie osób stosujących przemoc, zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego (21%) i zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy (19%). W obszarze wsparcia dla rodzin 31% ankietowanych uznało zwiększenie liczby miejsc w żłobkach, przedszkolach jak również edukację rodzin, wsparcie i poradnictwo specjalistyczne (19%).

Wykres 15. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 6.

Źródło: dane ankiet.

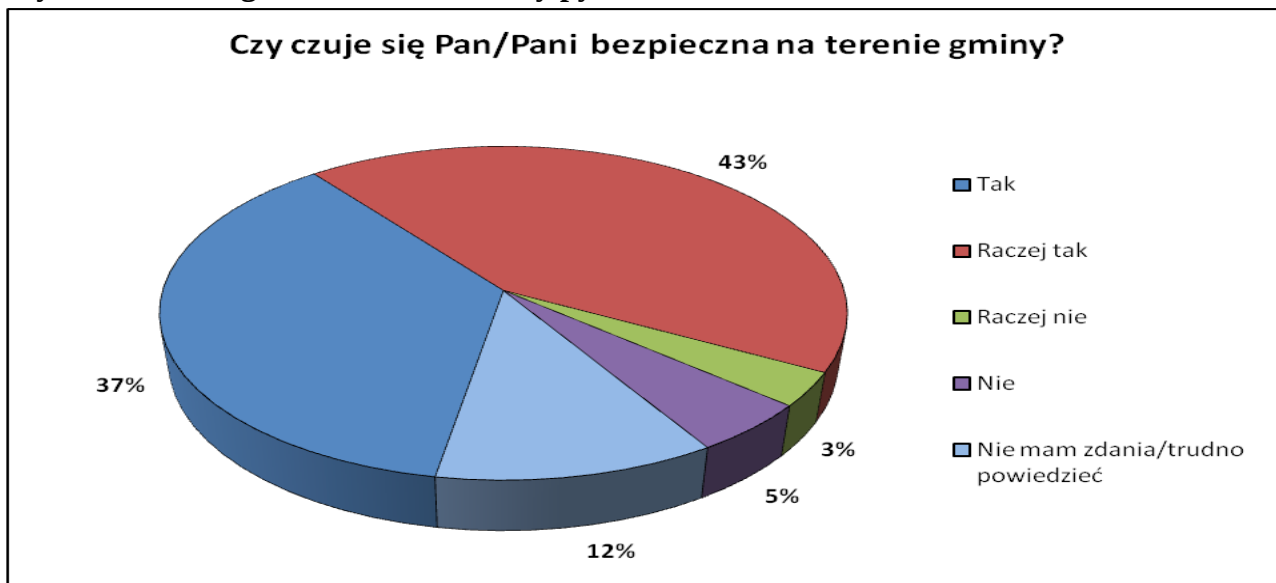
Wykres 16. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 9.

Źródło: dane ankiet.

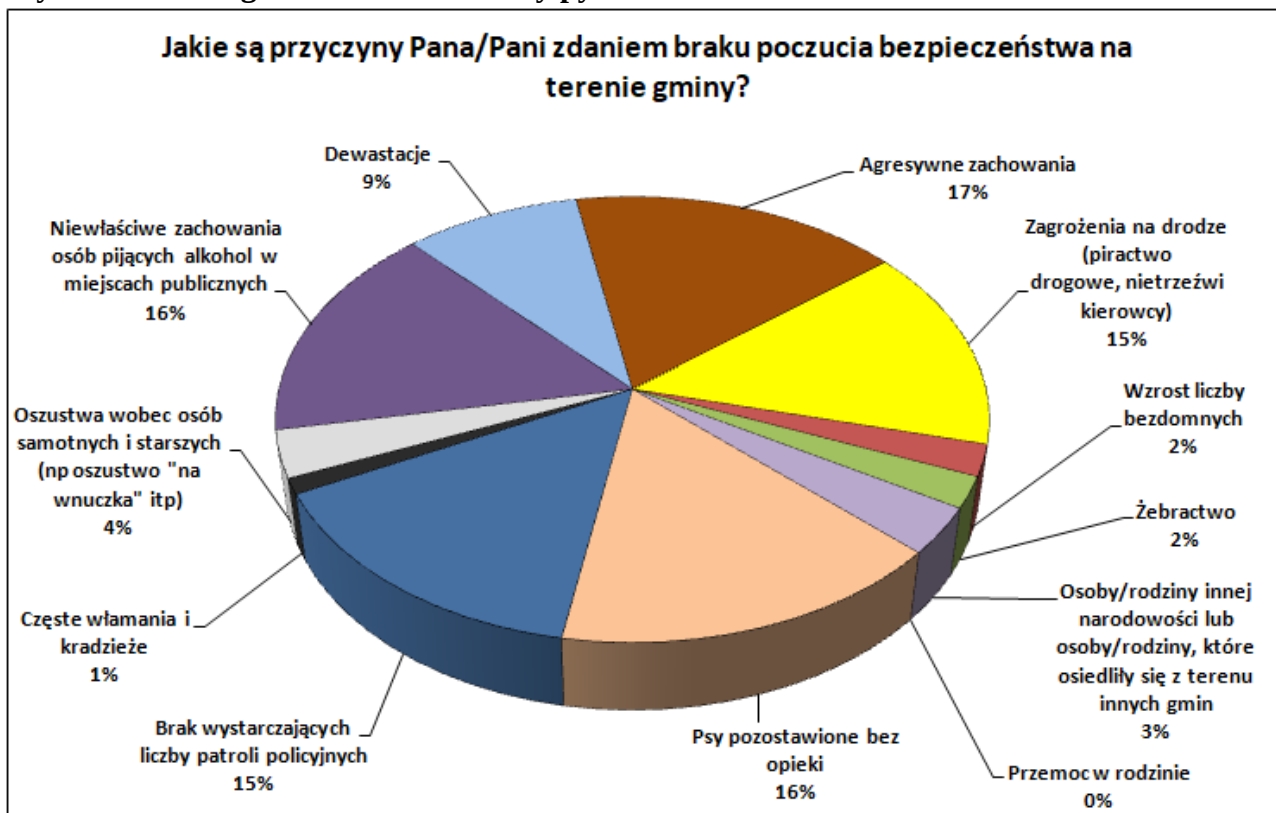
Większość ankietowanych uznało, że raczej czują się bezpiecznie na terenie gminy (43%). Jako przyczyny problemów wskazują agresywne zachowania (17%), ilość bezpańskich psów (16%), niewłaściwe zachowania osób pijących alkohol w miejscach publicznych (16%).

Wykres 17. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 10.

Źródło: dane ankiet.

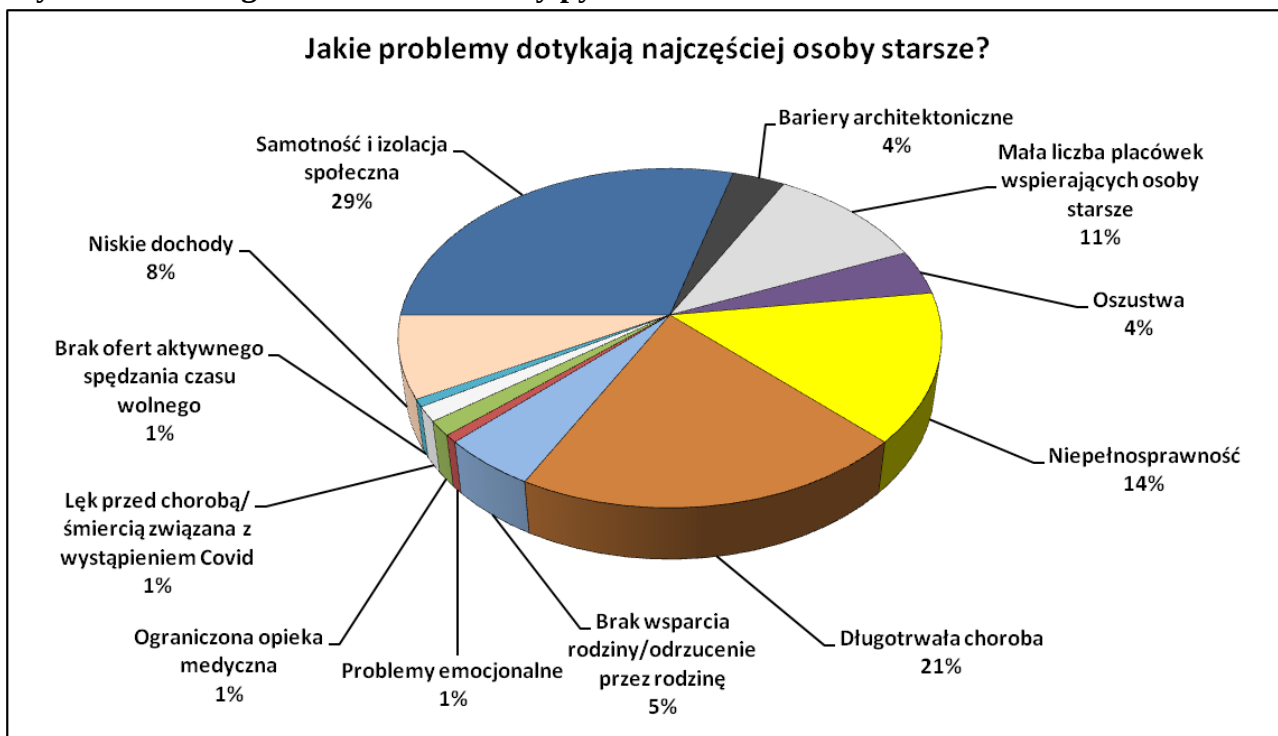
Wykres 18. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 11.

Źródło: dane ankiet.

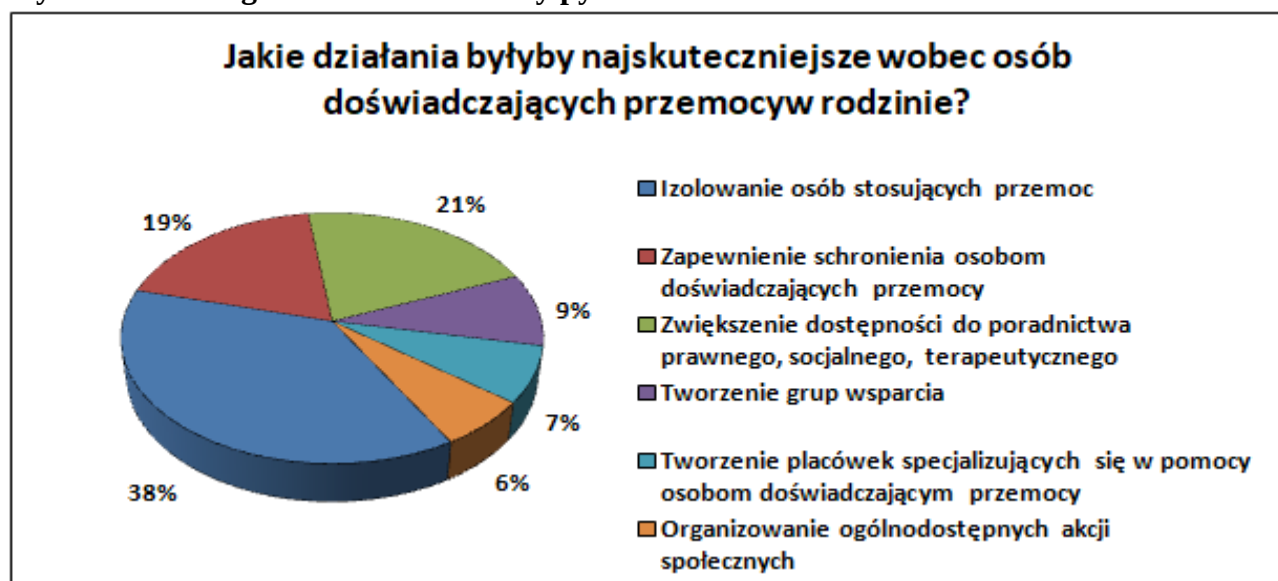
Analizując wypowiedzi ankietowanych odnośnie problemów osób starszych zdecydowanie na pierwszym miejscu wskazano samotność i izolację społeczną (29%) jak również długotrwałą chorobę (21%).

Wykres 19. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 12.

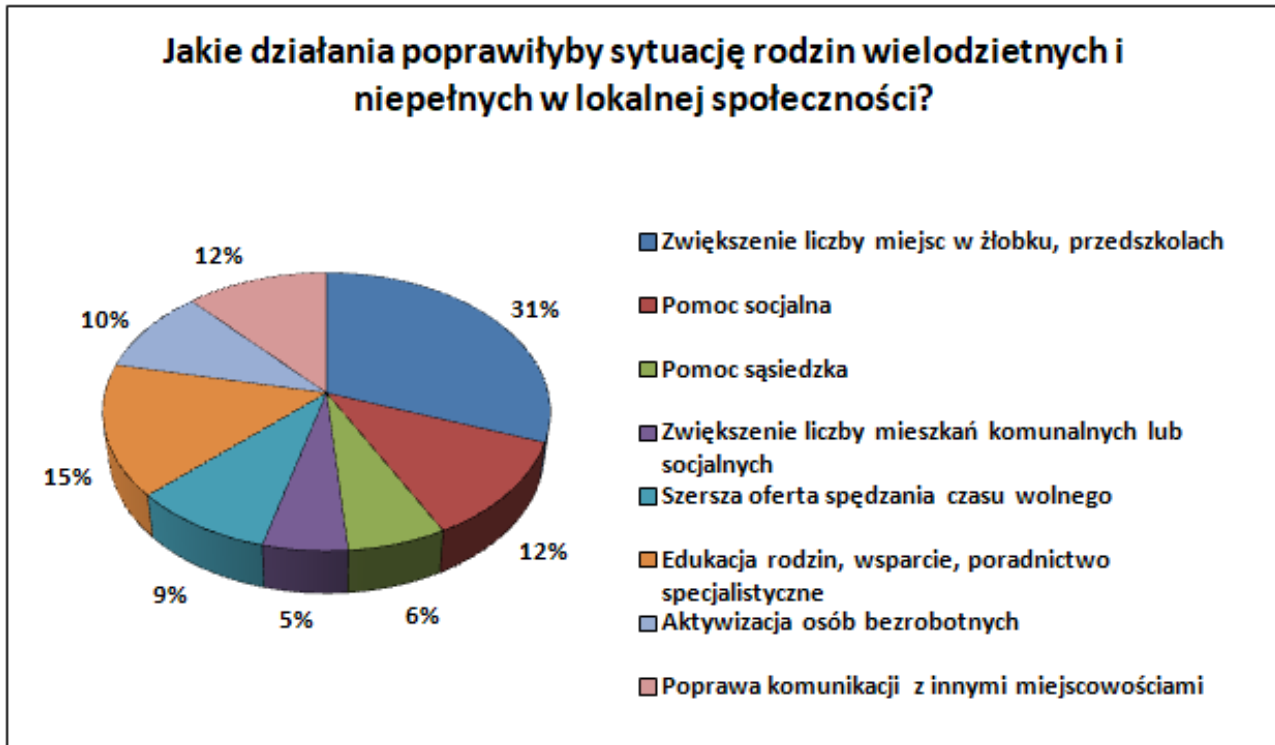
Źródło: dane ankiet.

Wykres 20. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 14.

Źródło: dane ankiet.

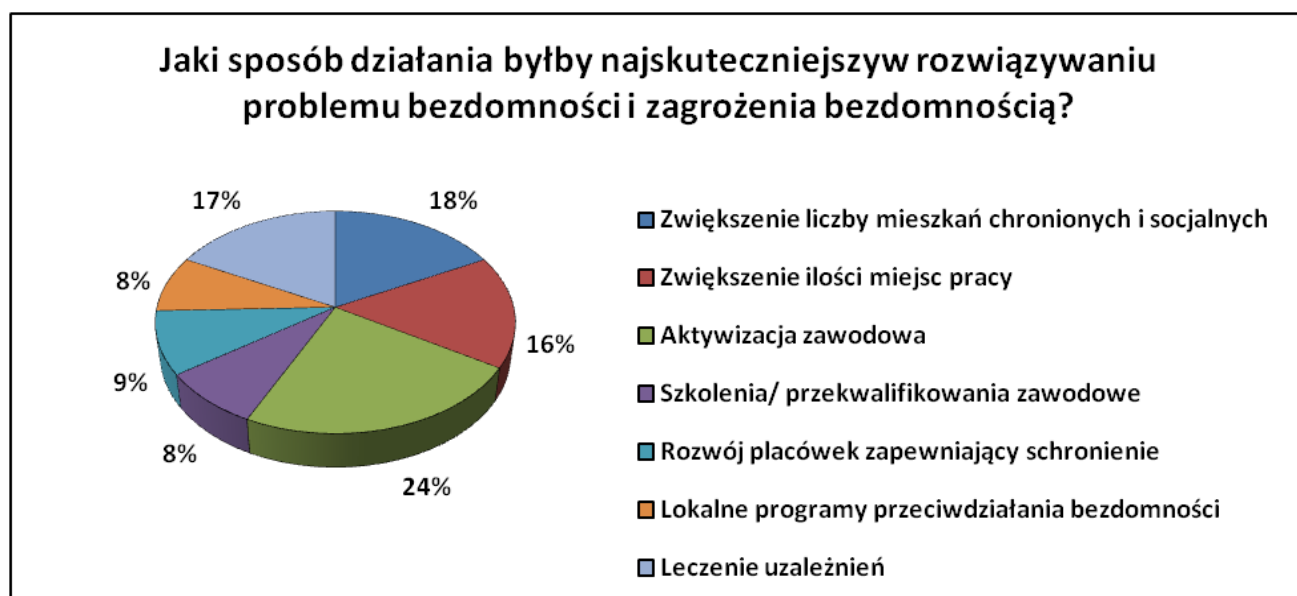
Wykres 21. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 15.

Źródło: dane ankiet.

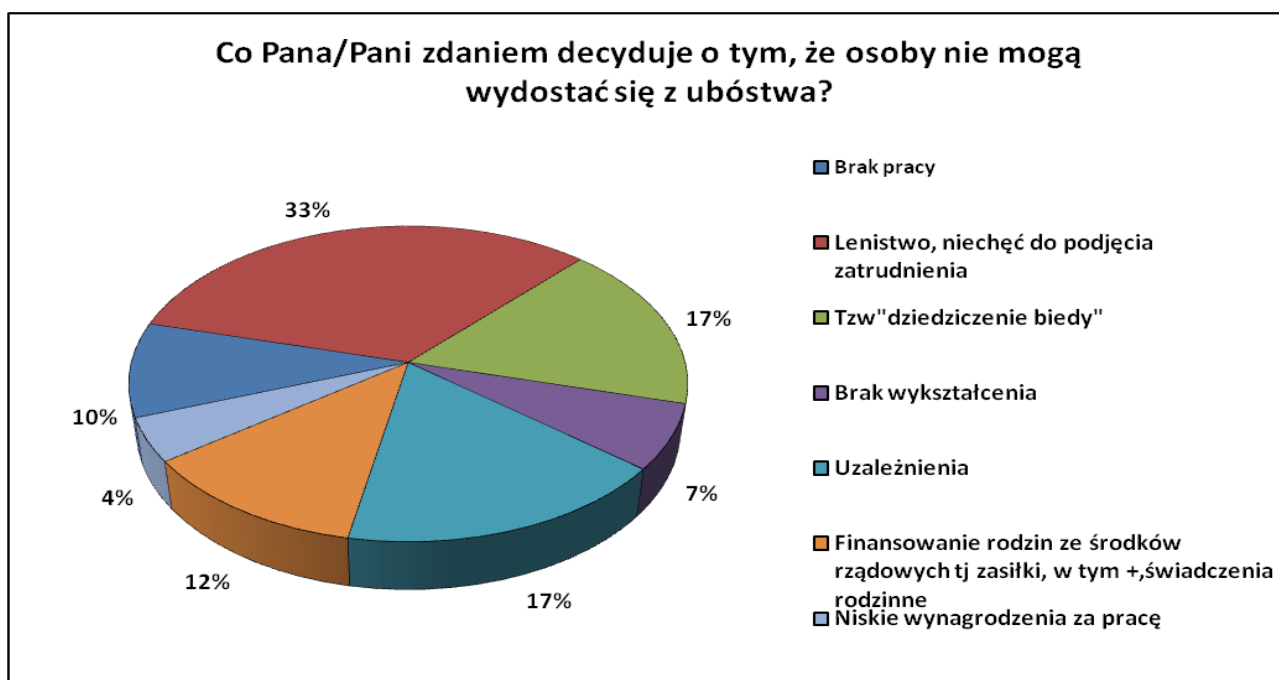
W obszarze przeciwdziałania bezdomności wskazano jako najważniejszą aktywizację zawodową (24%).

Wykres 22. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 17.

Źródło: dane ankiet.

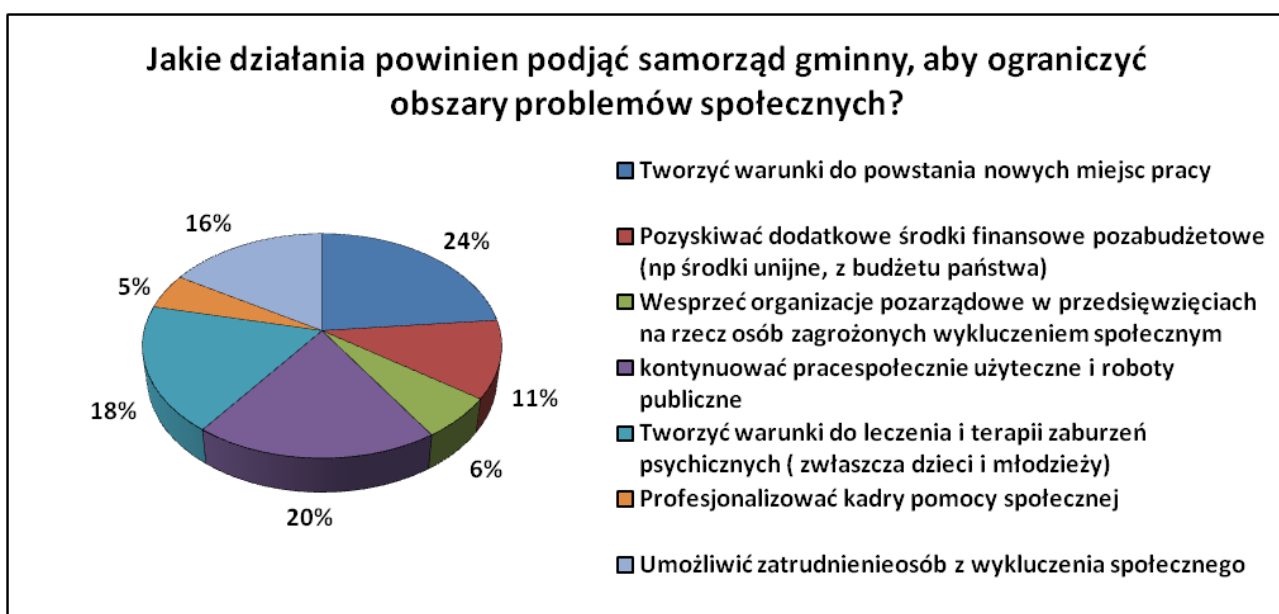
Wykres 23. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 18.

Źródło: dane ankiet.

Odpowiadając na pytanie pozwalające badanym wskazać działania samorządu gminy w celu ograniczenia problemów społecznych, ankietowani wskazywali tworzenie nowych miejsc pracy (24%) kontynuację prac społecznie użytecznych i robót publicznych (20%) oraz tworzenie warunków do leczenia i terapii zaburzeń psychicznych-zwłaszcza dzieci i młodzieży (18%).

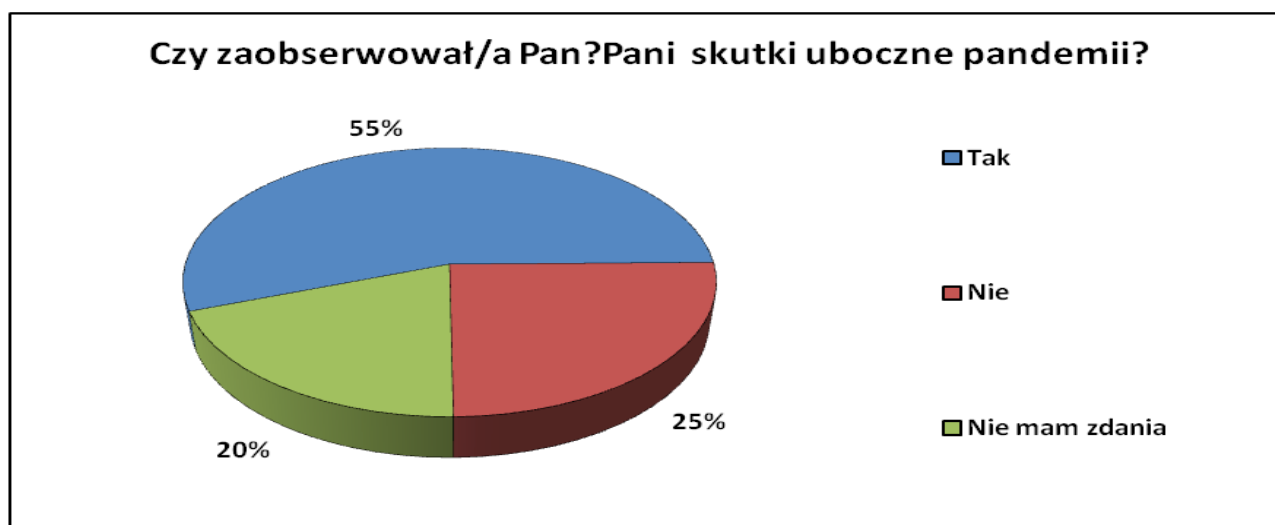
Wykres 24. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 19.

Źródło: dane ankiet.

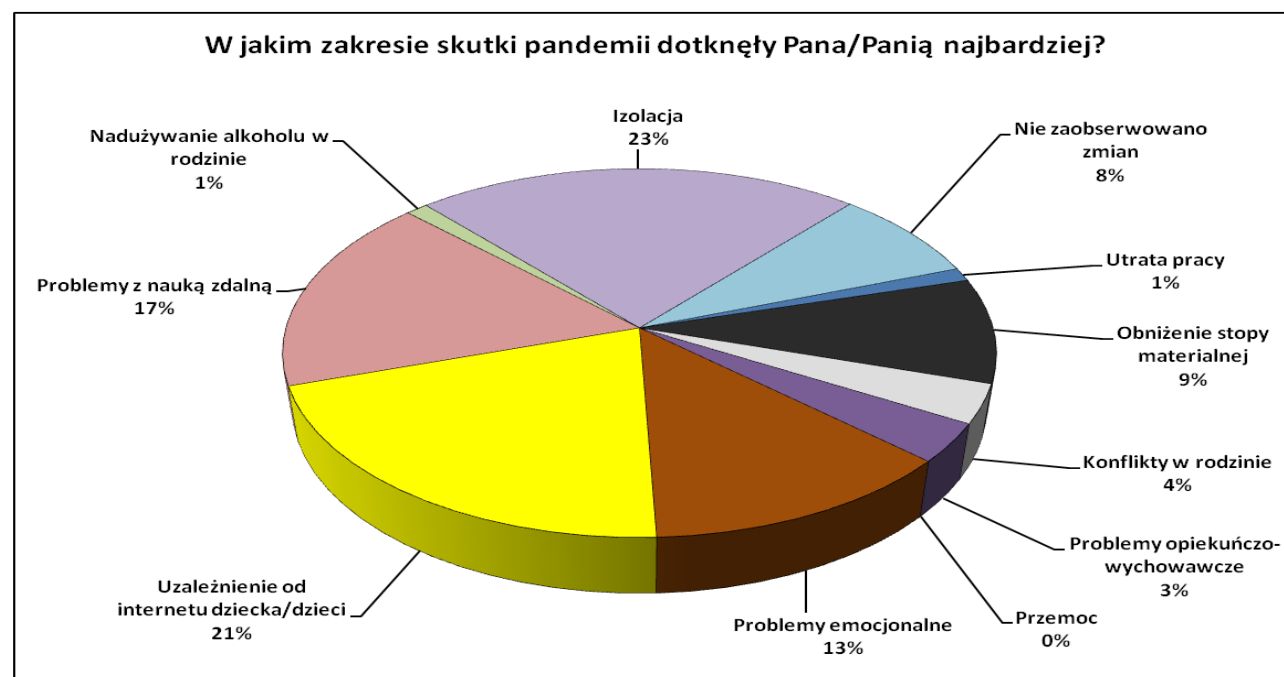
Pandemia COVID-19 jest nie tylko poważnym zagrożeniem dla społeczeństwa w dziedzinie zdrowia publicznego, ale ma także konsekwencje dla innych problemów społecznych. Aż 55% ankietowanych odczuło jej skutki, natomiast w tym obszarze 23% ankietowanych jako skutek wskazało izolację, uzależnienie od internetu dziecka/dzieci (21%) oraz problemy z nauką zdalną (17%).

Wykres 25. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 20.

Źródło: dane ankiet.

Wykres 26. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 21.

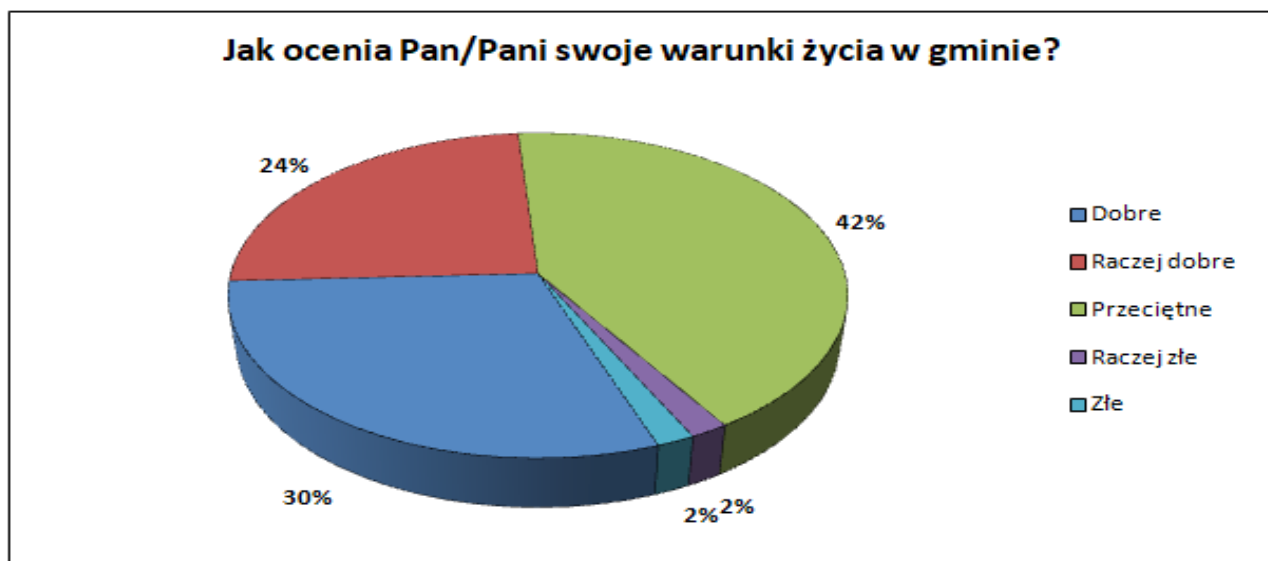

Źródło: dane ankiet.

Większość ankietowanych ocenia warunki życia w gminie jako dobre (42%) i uznaje, że zmiany warunków w gminie w ostatnich 5 latach raczej się poprawiły (38%).

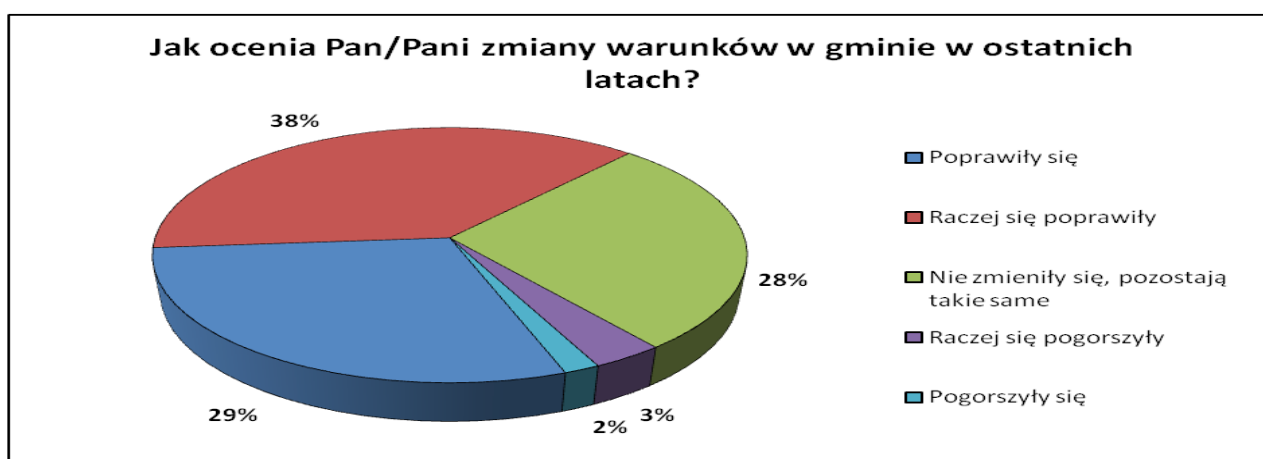
Jako inne rozwiązania w sferze społecznej wskazano: powstanie nowych miejsc pracy oraz więcej miejsc do spędzania wolnego czasu np. basen.

Wykres 27. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 22.

Źródło: dane ankiet.

Wykres 28. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 23.

Źródło: dane ankiet.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy Borek Wielkopolski na lata 2021-2025. Zostały one przedstawione w części programowej strategii.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Borek Wlkp. została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych (problemowych). Pozwala ona na zdefiniowanie misji, w której za największe wyzwanie uznaje się wspomaganie potrzebującym i zagrożonym wykluczeniem społecznym mieszkańców gminy.

Misja proponowanej strategii na lata 2021-2025 w dużej mierze jest kontynuacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borek Wielkopolski na lata 2015-2020 i brzmi :

„Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, dążenia do integracji społecznej oraz przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego.”

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie osobom ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Podejmowanie systematycznych działań w zakresie zapobiegania bezdomności i wczesnej interwencji.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej.
3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m. in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
4. Wsparcie osób i rodzin ubogich pracą socjalną.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich.
6. Rozwój w gminie zasobów mieszkań socjalnych.
7. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach.
2. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez MGOPS.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi.
4. Promowanie gminy w celu pozyskania inwestorów.
5. Wspieranie rozwoju w gminie podmiotów ekonomii społecznej.
6. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych.
7. Umożliwienie młodym matkom pójście do pracy poprzez zapewnienie opieki nad najmłodszymi dziećmi (zwiększenie ilości miejsc w żłobku).

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty mieszkań.
2. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
4. Zapewnianie osobom bezdomnym schronienia oraz ciepłego posiłku.
5. Interdyscyplinarna współpraca służb na rzecz osób bezdomnych.
6. Promowanie modelowych rozwiązań w zakresie wychodzenia z bezdomności.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2025.

Realizator działań : MGOPS, PUP, noclegownie i schroniska spoza gminy.

Partnerzy w realizacji działań: UM, PP, SM, NGO, ZP , administratorzy budynków mieszkalnych, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, Kościół, społeczność lokalna, przedszkole.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba miejsc w żłobku,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,

- liczba nowych inwestorów,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba mieszkań socjalnych w gminie,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba osób zagrożonych eksmisją.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- spadku liczby osób bezrobotnych,
- spadku liczby osób bezdomnych,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych,
- zabezpieczenia schronienia osobom bezdomnym.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Działania informacyjne, profilaktyczne i edukacyjne skierowane do rodziców.
3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Utworzenie grup wsparcia – Szkoła Rodziców.
2. Organizacja warsztatów wzmacniających kompetencje i prawidłowe postawy rodziców.
3. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
4. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
5. Zatrudnianie adekwatnie do potrzeb, asystentów rodziny oraz organizowanie szkoleń i projektów dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
6. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, Sądu Rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.
2. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologiczno - pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej).
3. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych.
2. Ułatwienie dostępu do specjalistów (psychiatra dziecięcy, psycholog).
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych.
4. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia, m.in. poprzez prowadzenie klas integracyjnych, nauczania indywidualnego, dowozu dzieci do specjalistycznych placówek nauczania poza terenem gminy Borek Wlkp.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.
6. Rozszerzenie oferty wsparcia w świetlicach szkolnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2025.

Realizator działań: MGOPS, ZSP, przedszkola.

Partnerzy w realizacji działań: UM, PCPR, MGOK, PP, SR, NGO, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń i projektów adresowanych do rodzin,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,
- liczba uczniów uczęszczających do klas integracyjnych,

- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia.

Cel strategiczny 3.:

Tworzenie warunków życia seniorom i osobom niepełnosprawnym umożliwiającym im pełną aktywność społeczną oraz pozostanie w środowisku zamieszkania.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie godnych i bezpiecznych warunków życia seniorom .
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
2. Wsparcie integracji seniorów i umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym gminy Borek Wlkp..
3. Utworzenie Dom Dziennego Pobytu.
4. Podejmowanie współpracy z kościołem oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych.
5. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.
6. Zwiększenie dostępności osób starszych do systemu opieki zdrowotnej, rehabilitacji i profilaktyki.
7. Inicjowanie, wspieranie i promowanie działań służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych i niepełnosprawnych.

8. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, podtrzymywanie więzi ze środowiskiem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, podtrzymywanie więzi ze środowiskiem.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi.
4. Zatrudnianie asystenta osoby niepełnosprawnej.
5. Zintensyfikowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
7. Zapewnienie transportu osobom niepełnosprawnym do Środowiskowego Domu Samopomocy.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2025.

Realizator działań: MGOPS.

Partnerzy w realizacji działań: UM, PCPR, PUP, PFRON, DPS, MGOK, ZSP, NGO, ŚDS przedszkola, Kościół, społeczność lokalna.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością (w oparciu o dane MGOPS-u oraz PCPR-u),
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,

- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- minimalizacja osób wymagających umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Cel strategiczny 4.:

Utrzymanie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa w gminie przez policję.
3. Podejmowanie przez jednostki gminy i jego mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym, policją, prokuraturą rejonową, Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół, działania edukacyjne.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2025.

Realizator działań: MGOPS, UM, PP, ZSP, przedszkola, GOK.

Partnerzy w realizacji działań: PR,SR, NGO.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy uczniów w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej w gminie poprzez zwiększenie nakładu finansowego na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.
2. Działania promocyjne propagujące zmianę wizerunku pomocy społecznej.
3. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez zamieszczanie informacji dotyczących funkcjonowania pomocy społecznej np. na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Inicjowanie działalności w gminie nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej (także o zasięgu ponadlokalnym).
3. Opracowywanie i realizowanie, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji mieszkańców gminy, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy Unii Europejskiej.
4. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2025.

Realizator działań: MGOPS, UM.

Partnerzy w realizacji działań: NGO, PCPR, ROPS, MGOK.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminie, zajmujących się zagadnieniami z zakresu polityki społecznej,

- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba opracowanych i zrealizowanych projektów,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej.
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych.

Cel strategiczny 6 .:

Wzmacnianie systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie na terenie gminy Borek Wielkopolski.

Cele operacyjne:

1. Zwiększenie świadomości społecznej i poziomu wiedzy na temat uzależnienia i przemocy.
2. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnienia oraz przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny.
3. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego.: 1

1. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach informacyjnych i edukacyjnych.
2. Zwiększenie dostępności informacji o miejscach pomocy.
3. Rozwijanie interdyscyplinarnej współpracy w zakresie uzależnień i przemocy.
4. Działania na rzecz trzeźwości na drogach.

Kierunki działań do celu operacyjnego.: 2

1. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.
2. Utworzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych (AA, Al-Anon, DDA).
3. Kontynuowanie działalności przez Zespół Interdyscyplinarny i Punkt Konsultacyjny.
4. Podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów w tematyce przemocy i uzależnienia
5. Utworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy.
6. Ułatwienie dostępu do programów korekcyjnych dla sprawców przemocy.

7. Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Kierunki działań do celu operacyjnego.: 3

1. Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.
2. Rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz poszerzanie ofert alternatywnego spędzania czasu wolnego.
3. Interdyscyplinarna współpraca w obszarze uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2025.

Realizator działań: MGOPS, ZI, GKRPA.

Partnerzy w realizacji działań: UM, ZSP, ZSP, przedszkola, PCPR, ZI, NGO, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna, placówki leczenia odwykowego

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba kampanii
- liczba materiałów informacyjnych
- liczba podmiotów realizujących działania
- liczba podmiotów zaangażowanych we współpracę
- liczba programów profilaktycznych
- liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- liczba osób objętych oddziaływaniem ZI

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia.
- minimalizacja występowania przemocy domowej
- zmniejszenie ilości osób uzależnionych

Wyjaśnienie skrótów użytych w dokumencie:

MGOPS	-Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wlkp.
UM	-Urząd Miejski w Borku Wlkp.
GKRPA	-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borku Wlkp.
ZI	-Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Borku Wlkp.
PCPR	-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu
PP	-Posterunek Policji w Borku Wlkp.
PPP	-Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyniu
KIS	-Klub Integracji Społecznej
PFRON	-Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Gostyniu
PUP	-Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu
ROPS	-Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu
NFZ	-Narodowy Fundusz Zdrowia
ZUS	-Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ŚDS	-Środowiskowy Dom Samopomocy
DDA	-dorosłe dzieci alkoholików
AA	-anonimowi alkoholicy
GPPiRPA oraz PN	-Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Borku Wlkp.
GKRPA	-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GUS	-Główny Urząd Statystyczny
BP	-Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Borku Wlkp.
MGOK	-Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Borku Wlkp.
ZSP	-Zespół Szkolno -Przedszkolny w Borku Wlkp.
ZS	- Zespół Szkolno -Przedszkolny w Zimnowodzie
ZAZ	-Zakład Aktywności Zawodowej w Leonowie
NGO	-(ang.non-government organization) organizacja pozarządowa
SM	-Spółdzielnia Mieszkaniowa
ZP	-Zakład pracy na terenie gminy Borek Wlkp.
SR	-Sąd Rejonowy
DPS	-Dom Pomocy Społecznej
PR	-Prokuratura Rejonowa

Realizacja i koordynacja Strategii.

Jednostką odpowiedzialną za realizację i koordynację Strategii jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wlkp. .

Strategia realizowana będzie przez: Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wlkp. oraz inne jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe, z którymi gmina współpracuje w obszarze polityki społecznej.

Partnerami w realizacji Strategii będą inne jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne szczebla powiatowego, wojewódzkiego, jednostki i organy administracji państwowej, służba zdrowia, kościoły i związki wyznaniowe, podmioty ekonomii społecznej oraz podmioty gospodarcze.

Aktualnie funkcjonujący w Polsce system prawa stwarza odpowiednie warunki do wdrażania Strategii. Zagrożeniem dla realizacji Strategii mogą być zmiany w obowiązujących przepisach prawnych z zakresu polityki społecznej, a także niewystarczające środki finansowe na zaplanowane działania z budżetu państwa.

Ponadto, w związku z panującą pandemią realizacja działań może zostać zrealizowana w ograniczonym zakresie.

Finansowanie Strategii.

Zakłada się, że działania określone w Strategii finansowane będą:

- ze środków własnych gminy,
- ze środków budżetu państwa,
- ze środków zewnętrznych pozyskanych przez gminę (między innymi z UE oraz w ramach programów rządowych),
- ze środków zewnętrznych pozyskanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- sponsorzy indywidualni

Monitoring i ewaluacja Strategii.

Narzędzia ewaluacji Strategii:

- systematyczne gromadzenie i analiza danych dotyczących realizacji Strategii,
- systematyczna kontrola i monitoring realizowanych zadań pod względem jakości, czasu oraz efektywności,
- sporządzanie rocznych sprawozdań.

IV. UWAGI KOŃCOWE .

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Borek Wielkopolski na lata 2021-2025 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

V.1. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności gminy Borek Wlkp. według stanu na dzień 31 grudnia danego roku	str. 15
Tabela 2. Struktura ludności gminy Borek Wlkp. według wieku	str. 15
Tabela 3. Struktura ludności z podziałem na wiek, ze szczegółowym uwzględnieniem różnych kategorii wiekowych dzieci i młodzieży	str. 16
Tabela 4. Ruch naturalny ludności w gminie Borek Wlkp.	str. 17
Tabela 5. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2016	str. 18
Tabela 6. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2017	str. 18
Tabela 7. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2018	str. 18
Tabela 8. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2019	str. 19
Tabela 9. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2020	str. 19
Tabela 10. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie	str. 20
Tabela 11. Kluby sportowe	str. 20
Tabela 12. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w latach 2016-2020	str. 21-22
Tabela 13. Zdarzenia drogowe i ich skutki	str. 22
Tabela 14. Liczba mieszkańców gminy Borek Wlkp. będących pod wpływem alkoholu doprowadzonych przez przedstawiciela Policji do miejsca zamieszkania	str. 22
Tabela 15. Liczba interwencji domowych na terenie gminy Borek Wlkp. gdzie uczestnik /uczestnicy byli pod wpływem alkoholu	str. 23
Tabela 16. Liczba małoletnich mieszkańców gminy Borek Wlkp.	str. 23
Tabela 17. Nazwa organizacji działające na terenie gminy Borek Wlkp.	str. 24
Tabela 18. Ochotnicze Straże Pożarne działające na terenie gminy Borek Wlkp.	str. 25
Tabela 19. Zespoły śpiewacze działające na terenie gminy Borek Wlkp.	str. 25
Tabela 20. Koła Gospodyń Wiejskich działające na terenie gminy Borek Wlkp.	str. 26
Tabela 21. Stan zatrudnienia w M-GOPS na koniec 2020 roku	str. 29
Tabela 22. Liczba osób objętych pomocą MGOPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej	str. 29
Tabela 23. Liczba rodzin objętych pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej	str. 29
Tabela 24. Świadczenia z pomocy społecznej w 2016 roku	str. 30-31
Tabela 25. Świadczenia z pomocy społecznej w 2017 roku	str. 32-33
Tabela 26. Świadczenia z pomocy społecznej w 2018 roku	str. 34-35
Tabela 27. Świadczenia z pomocy społecznej w 2019 roku	str. 36-37
Tabela 28. Świadczenia z pomocy społecznej w 2020 roku	str. 38-39
Tabela 29. Podział form pomocy na ilość osób i rodzaj otrzymywanego świadczenia	str. 40
Tabela 30. Dodatki mieszkaniowe	str. 41
Tabela 31. Dodatki energetyczne	str. 41
Tabela 32. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	str. 42
Tabela 33. Zwrot środków przez dłużników alimentacyjnych	str. 42-43
Tabela 34. Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	str. 43
Tabela 35. Świadczenia rodzinne w 2016 roku	str. 44
Tabela 36. Świadczenia rodzinne w 2017 roku	str. 44-45

Tabela 37 . Świadczenia rodzinne w 2018 roku.....	str. 45-46
Tabela 38 . Świadczenia rodzinne w 2019 roku.....	str. 46-47
Tabela 39 . Świadczenia rodzinne w 2020 roku.....	str. 47
Tabela 40 . Świadczenia wychowawcze.....	str. 48
Tabela 41 . Świadczenia „Za życiem”	str. 48-49
Tabela 42 . Świadczenia „Dobry start”.....	str. 49
Tabela 43 . Karta Dużej Rodziny.....	str. 49
Tabela 44 Karta Wielkopolskiej Rodziny.....	str. 49
Tabela 45 . Czyste powietrze.....	str. 50
Tabela 46 . Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2016-2020.....	str. 50
Tabela 47 . Bezrobotni w gminie Borek Wlkp. na koniec 2020 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia.....	str. 54
Tabela 48 . Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie Borek Wlkp. w latach 2016-2020	str. 55
Tabela 49 . Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne na terenie gminy Borek Wlkp.	str. 55
Tabela 50 . Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy Borek Wlkp. w latach 2016-2020.....	str. 57-58
Tabela 51 . Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Zakładzie Aktywności Zawodowej.. ..	str. 59
Tabela 52 . Środki finansowe przeznaczone w gminie Borek Wlkp.w latach 2016-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	str. 61
Tabela 53 . Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2016-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie Borek Wlkp	str. 61-62
Tabela 54 .Wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borku Wlkp	str. 62
Tabela 55 . Wnioski do Sądu dotyczące osób z problemem alkoholowym, skierowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borku Wlkp.....	str. 62
Tabela 56 . Kierowanie osób, które nie zgłosiły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie leczeniu odwykowemu,na badanie przez biegłych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.....	str. 62
Tabela 57 . Liczba osób korzystających w Punkcie Konsultacyjnym z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i z syndromem DDA.....	str. 63
Tabela 58 . Realizacja Procedury „Niebieskie Karty”	str. 67
Tabela 59 .Wsparcie dla rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w latach 2016 - 2020 - pomoc asystentów rodziny.....	str. 68
Tabela 60 . Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	str 74
Tabela 61 . Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej.....	str. 74
Tabela 62 Program „Wspieraj Seniora”	str. 76

V.2. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Dynamika zmian ludności Gminy Borek Wielkopolski w wiek przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.....	str. 16
Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców Gminy Borek Wielkopolski w wieku poprodukcyjnym ze względu na płeć	str. 17
Wykres 3. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2016-2020	str. 51
Wykres 4. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu ubóstwa...str.	52
Wykres 5. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobociastr.	55
Wykres 6. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności	str. 58
Wykres 7. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezdomności..str. 60
Wykres 8. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu...str. 63
Wykres 9. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu przemocy str.	66
Wykres 10. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. str.	69
Wykres 11. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 1.....	str. 84
Wykres 12. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 2.....	str. 85
Wykres 13. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 3.....	str. 85
Wykres 14. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 4.....	str. 86
Wykres 15. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 6.....	str. 87
Wykres 16. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 9.....	str. 87
Wykres 17. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 10.....	str. 88
Wykres 18. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 11.....	str. 88
Wykres 19. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 12.....	str. 89
Wykres 20. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 14.....	str. 89
Wykres 21. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 15.....	str. 90
Wykres 22. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 17.....	str. 90
Wykres 23. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 18.....	str. 91
Wykres 24. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 19.....	str. 91
Wykres 25. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 20.....	str. 92
Wykres 26. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 21.....	str. 92
Wykres 27. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 22.....	str. 93
Wykres 28. Szczegółowa analiza ankiety pytanie 23.....	str. 93

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Strategia wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów polityki społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez Gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.